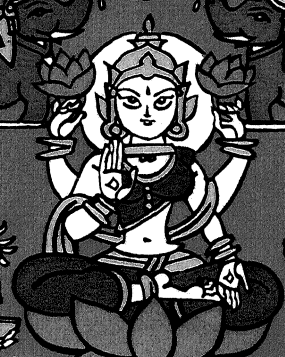
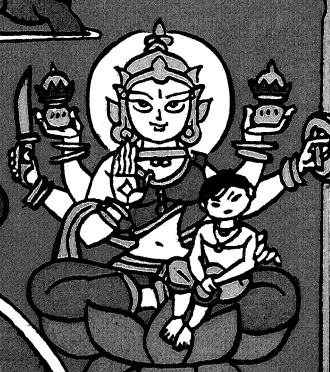

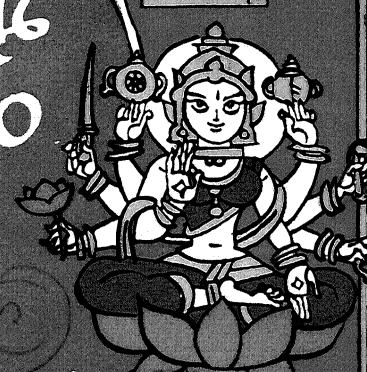
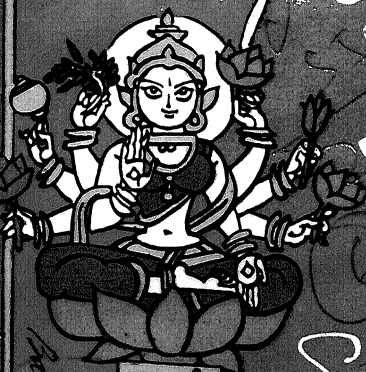
వీరలక్ష్మి

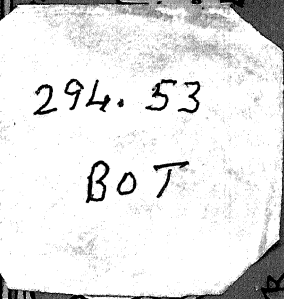
గజలక్ష్మి

సంతానలక్ష్మి

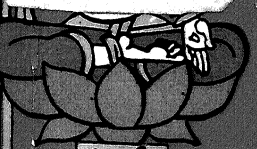
రాజయలక్ష్మి

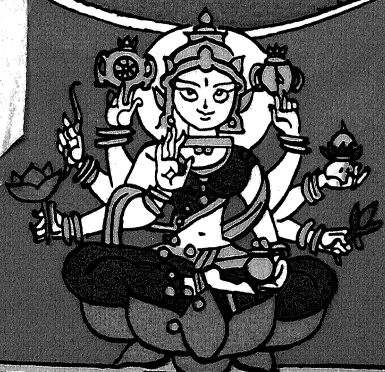
294. 53

BO T

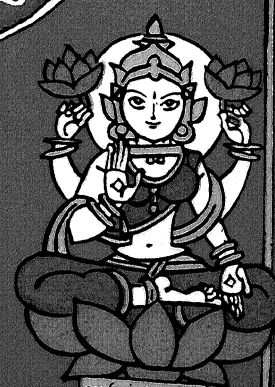
సంతానలక్ష్మి

ఆదిలక్ష్మి

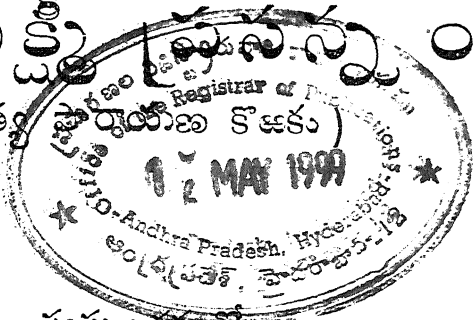
ధూలక్ష్మి

విశ్వేశ్వరి

అష్టలక్ష్మీ ప్రచురణ

(నిత్య ప్రార్థన కోసం)

సంస్కృతముతో

శ్రీ వేంకటాద్వరి అష్టలక్ష్మీ సహస్రనామము

ఆంధ్రీకరణ "శాంతిశ్రీ" బొత్తుకవి

Acc no
20866

రాహిణి పబ్లికేషన్స్

మెయిన్ రోడ్, రాజమండ్రి - 1

అప్పలక్ష్మీ ప్రసన్నం
“శాంతిశ్రీ” శాస్త్రకవి

సర్వహక్కులు ప్రకాశకులవి

ప్రథమ ముద్రణ :
మే 1998

కవర్ డిజైన్ :
బాలి

29/4/2000
అంక

వెల : రు. 25/-

ముద్రణ :

మహేశ్వరి ప్రింటింగ్ & బైండింగ్ వర్క్స్
సిరిసేపేట - రాజమండ్రి.

మా స్వంత ప్రచురణలు

*****

అష్టలక్ష్మీ ప్రసన్నం శాంతిశ్రీ బొత్తకవి

ఆరు దండకములు (చక్కని పేపరుతో)

రాధాకృష్ణ (నాటకం) పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు

కంతాభరణం ,, ,,

కోకిల ,, ,,

విప్రనారాయణ ,, ,,

నీతి కథా మంజరి - కందుకూరి వీరేశలింగం

సంపూర్ణ నీతిచంద్రిక - పరవస్తు చిన్నయసూరి,
కందుకూరి వీరేశలింగం

కావ్య స్తబకము - అల్లంరాజు జగ్గారావు శర్మ

Dec 20 2081

ప్ర రో చ న

పాఠకోత్తములారా !

శ్రేష్ఠ యమకాను ప్రాస చక్రవర్తి, మహాకవి వేంకటాద్వరి దీనిని రచించారు. శ్రీమహాలక్ష్మీ ప్రసాదమందగోరువారు అను నిత్యం ఈ మహాగ్రంథాన్ని పారాయణచేస్తే వారిగృహము కుబేరుని నిఘలవలె శ్రీలక్ష్మీ తారితవిస్తుంది.

ఈ మహాకవి “విశ్వగుణాదర్శం” అను సంస్కృత కావ్యాన్ని విలక్షణంగా వ్రాశాడు. అనగా విశ్వములో గల సమస్త దేవతలనూ ఒకరు వర్ణిస్తే, యిహిక పాత్రచేత, ఆయా దేవతలను చెడ్డగా చెప్పడం జరిగింది. అందువలన, శ్రీ వేంకటాద్వరి మహాకవికి అంధత వచ్చింది. మహాకవియే కాక మహాభక్తుడుకూడా అగు నీతడు అహో రాత్రాలూ అలమటిస్తుండగా శూన్యంలో నుండి ఉపశృతి విని పించింది. దాంతో నిర్గుణ పరబ్రహ్మం ఏ మహాతల్లి కరుణ గలిగిన కూటికిలేనివాడు కోటిశ్వరుడగునో ! ఏ దేవి కరుణ తప్పిన కోటిశ్వరుడు కూటికి లేనివాడగునో అట్టి శ్రీ మన్మహాలక్ష్మీని భక్తి పార వశ్యంతో, తన కవితా రామణీయకంతో, పేయి శ్లోకాలు వ్రాసి శ్రీదేవికి సమర్పించాడు. ఇంకేముంది, నేత్ర దృష్టియే కాక, దివ్య దృష్టి వచ్చిందాతనికి.

అటువంటి ఈ మహాగ్రంథాన్ని పండిత మండలిలో నూటికి తొంభైతొమ్మిది మందికి తెలిదు. తూ॥ గో॥ జిల్లా॥ గొల్లల మామి డాడ గ్రామమున 1900 సం॥ మహాదాతయైన శ్రీ కొవ్వూరి బసివి రెడ్డి మహోదయులు “శ్రీ సూర్యనారాయణ స్వామివారి దేవాలయం నిర్మించారు. దాని అర్చకులు, మంచి పండితులైన శ్రీమాన్ నేజేటి గోపాలాచార్య స్వామివారు 1962 సం॥ ఆ దేవాలయమున $7 \times 7 = 49$ రోజుల సప్తసప్తాహం ప్రారంభించి అప్పుడా కార్యక్రమములో నన్ను “దశావతారాలు” ఉపన్యసించ ఏర్పాటు గావించారు. ఆ సమయమున శ్రీమాన్ ఆచార్యులవారికి గురువులూ, మహాపండితులూ మామిడాడకు దగ్గరనున్న “ఊలపల్లి” వాసులగు శ్రీ నేమాని సత్యం

గారు నా శిష్యునిగా విని ఆనందించి, ఆశీర్వదించి, యీ మహా గ్రంథం గూర్చి చెప్పారు. అప్పటికి దీనిపేరే వినలేదు. శ్రీ నేమాని వారు “నాయనా! నీ కా గ్రంథం తెప్పించి యిస్తాను దానిని నీవు తప్పక చదవాలనగా అచటగల శ్రీ సత్యంగారి శిష్యులొకరు కాశీ చౌకాంబావారు నాగరలిపిలో ముద్రించిన యీ గ్రంథాన్ని నేను మామిడాడలో ఉండగా వ్రాసి తెప్పించి యిచ్చారు. ఆ మహా గ్రంథాన్ని నిత్యం పారాయణ చేసేవాడిని. మహాపండితులకు కూడా కొరకబడని అందలి శ్లోకాలు, సంస్కృత వ్యాఖ్య మూలమున తెలిసి కొని పరమానందం పొందాను.

ఇలా ఉండగా తే : 7-8-1977 ని నా గృహాన్ని అగ్ని హోత్రుడు తీసికొనగా, అప్పటికి నేను వ్రాసిన 8000 పద్యాలు రామాయణం, శ్రీకృష్ణ ధర్మవిజయం 30 హరికథలు గల మహాగ్రంథం, 25 నాటకాలూ, బుట్టకథలూ, ఖండకావ్యాల్నూ, నవలలు మొత్తంతో పాటు ఈ గ్రంథం నా సర్వస్వం అగ్ని దేవుడారగించాడు. ఈ మహాగ్రంథం యందు తనివి తీరక కాశీ వ్రాతూగా శుస్తకాలులేవు మరల ముద్రించాలని వారు జవాబిచ్చారు.

ఆనాటి నుండి సుమారు 10 సం॥ వరకూ యీ మహాగ్రంథం ఎవ్వరిదగ్గరైతూ ఉన్నదేమో అని తిరిగి విసిగిపోయాను. 1982 సం॥ శ్రీరామ నవమీ మహోత్సవాలకు “పార్వతీపురం” (విజయనగరం జిల్లా) వెళ్ళాను. గొప్ప పండితులు, సహృదయ సమాఖ్యకు శ్రీ కోడిదాసు సూర్యనాథాయణగారింటిలో యీ మహా గ్రంథాన్ని చూచి ఎంతో ఆనందించాను. వారు దీనిని యిచ్చారు. మరల పారాయణ ప్రారంభించాను. “ఎప్పటికైనా దీనిని తెలుగులో వ్రాయాలి. ముద్రించి అందరికీ అందివ్వాలి” అను ఆలోచనతో ఎందరనో శుస్తక విక్రేతల నడిగాను. కాని జరుగలేదు. తెలుగులో యిప్పటికి సామాన్య ప్రజానీకానికి యీ మహాగ్రంథం అందుబాటులో లేదు. కనుక ఏలూరైనా అందరికీ అందించాలి, శ్రీ దేవీకథలు అందరూ పొందాలన్నదే నా ఆశయం. నేను నిత్యం పారాయణగావిస్తూ శ్రీ

మహాలక్ష్మికి యించుక పాత్రుడనయ్యాను. నావలెనే నా ఆంధ్ర
సోదరులంతా దీనిని పారాయణ చేసి ఫలితాన్ని పొందాలన్నదే నా
ఆశయం.

భక్తులారా! నిత్యం దీనిని పారాయణ చేస్తూ శ్రీ దేవి కరుణకు
పాత్రులవండి. అనుభవంతో చెప్పతున్నాను. శ్రీ మహాలక్ష్మి
అనుగ్రహానికి పాత్రులవండి. అదే నా కోరిక.

శ్లో॥ ఇచ్ఛాఽర్జిత బహుదేహమింద్రాఽఽ

దిపద ప్రదావలోకలవామ్

ఈశానాం లోకానా మీడి మహి

నియత మిందిరే భవతీమ్॥ (విశ్వరూప్తభకమ్-20 శ్లో॥)

తాత్పర్యం-అమ్మా ! నీ కనుసన్నలతో భువనాన్ని రక్షించే
దానివి. అంతేకాదు, నీ కడకంటి అణుమాత్రపు చూపే మహేం
ద్రాది పదముల నివ్వగలదు. నీవు మాకు సర్వశుభాలూ పరి
కూర్పుము” అని స్వయముగా మహాకవే చెప్పాడు. నేనేమిచెప్పాలి?

నా చిరకాలకోరిక తీర్చారు. తెలుగు పాఠకులకందించారు. దీనిని
మూలశ్లోకాలతో ముద్రించడం అవసరమంతగా కనుపించక శ్లోకసంఖ్య
యిచ్చి తాత్పర్యం వ్రాశాను. తాత్పర్యం వ్రాయడంలో లోపాలున్న
అవి నావి. మూలగ్రంథం మహత్తరం. అందు అణుమాత్రం లోపాలు
లేవు. మీరు ప్రోత్సాహం కలిగిస్తే త్వరలో రెండవ ముద్రణలో
మూలశ్లోకాలతో యీ మహాగ్రంథం సమర్పింపగలమని మనవి
చేస్తున్నాను. మీరందరూ భక్తిభావంతో శ్రీ మహాలక్ష్మి చరణ
కమలాలర్చిస్తూ, షోడశోపచారాలతో యీ గ్రంథాన్ని పారాయణ
చేయామని మిమ్ము ప్రార్థిస్తున్నాను.

పరిపూర్ణ విశ్వాసంతో పారాయణ చేయండి. చేయించండి
సత్ఫలితాన్ని పొందండి. శ్రీ దేవి అనుగ్రహానికి పాత్రులవండి.

ఈ మహాగ్రంథం ఎంత గొప్పదో చూడండి.

శ్లో॥ భువనోత్తర సింధు భూపితో

ఘనశైవాలక వత్కు చోద్రువం

సురుచా మహితో హిమాలయో

వితయోద్భాసిత మీనలాంఛనః (లక్ష్మి-సౌందర్య-9 శ్లో॥)

ఈ శోకం 1) మేఘం, 2) నాచు, 3) శివజటాజూటం, 4) శ్రీ మహాలక్ష్మి కేశపాశంగా నాలుగర్థాలున్నాయి.

1) మేఘపరం : పవిత్రాగ్నికి నివాసమగు విద్యుత్తులు గలిగి శ్రీలక్ష్మికి ప్రియమగు పద్మాలు పుట్టడానికి కారణమైంది.

2) శివ జటాజూటము : మహామహిమగల హిమాలయమున పుట్టిన పార్వతీదేవిచేత, అనగా అర్థనాశ్వర జటాజూటము, పాములచే అలంకరింపబడింది.

3) శ్రీ లక్ష్మి కేశ పరము : గొప్ప తేజంగల లక్ష్మి నివాసాలగు పద్మములు పుట్టడానికి కారణమైంది, శ్రీలక్ష్మి కేశములో పద్మములుండి అలంకారమందెను.

4) నాచుపరము: పావనమైన నీరులో నిలుచునది అని అర్థము.

ఈ విధంగా విప్పి చెప్పితే సుమారు 10 పేజీల గ్రంథమౌతుంది. అందుచేత యీ మహా గ్రంథంలో ఉన్న శ్రీ అష్టలక్ష్మి బీజాక్షరాలతో, యిమిడిఉన్న మహాశక్తితో కూడిన దీనిని హృదయ పూర్వకంగా పారాయణ చేస్తే వారికి సమస్త శత్రులతో అష్టైశ్వర్యాలూ సిద్ధిస్తాయి సందేహం లేదు.

ఈ మహాగ్రంథాన్ని ఈవిధంగా మీ కందించడానికి కారకులు “రోహిణి పబ్లికేషన్సు” అధిపతి, సహృదయ సమాఖ్య శ్రీ పైల అప్పారావుగారు, (శ్రీ గణేశ్ బుక్కుషాప్ ప్రొప్రయిటరు) మాకు యిరువురకూ ఆ పుస్తకం, సారస్వతోపాసకులు శ్రీ పానుగంటి వేణుగోపాలకృష్ణారావుగారి పరిపూర్ణ ప్రోత్సాహమున యీ గ్రంథ రచనకు, ముద్రణకు వెనుక నుండి వెన్ను తట్టిన వీరికీ, మాతో సహకరించిన వారికి శ్రీ మహాలక్ష్మి దేవి అను గ్రహంతో రక్షించుగాక !

ఇట్లు

కవి మత్తేభ-శతాధికగ్రంథకర్త

శ్రీభ వ ఉగాది తే : 11-4-1994

“శాంతిశ్రీ” బొత్తుకవి

ఇందువారం

మల్లికార్జుననగర్, రాజమండ్రి-531015

అష్టలక్ష్మీ ప్రసన్నం

(నిత్యపారాయణ కొరకు)

శ్లో॥ వందేఁ తికారుణ్య మగణ్య పుణ్య దాక్షిణ్య లావణ్య
గుణం శరణ్యమ్
సత్సేవితం తంకులదైవతం మేననాది తన్ద్రం
ప్రభు రాంజనేయమ్ ॥

1. ప్రారంభస్తవకము

1) శ్రీలక్ష్మీదేవీ ! నీ పాదములకు పూసిన పారాణి సృష్టి, స్థితి, లయ యొనగూర్చు శ్రీ వేంకటేశ్వరు వక్షమున చిహ్నము ఉంచికొనిన ఆ పరమాత్ముని నిత్యము గొలుతును.

2) మీరిరువురూ తామరలవంటి నేత్రములు కలవారు. ఈడులేనివారు. మహా వివ్యస్వరూపులు, అటువంటి మీ దంపతులకు లోక మాతాపితరులకు నమస్కరిస్తాను.

3) అమ్మా ! చల్లని కరుణామృత వర్షము కురిపించి, సమస్త మంగళములూ పండించిన, పవిత్రవయి, ఉదయ కమలనేత్రవగు నిన్ను కొలుస్తాను.

4) పాల సముద్రమున పుట్టిన శ్రీలక్ష్మీదేవి పాలవంటి రుచి కలిగి ప్రపంచ చీకటిని పారద్రోలిన యామున నాథమధ్యమైన మా శ్రీ గురుదేవుల పాదవర్ణమును కొలుతును.

5) శ్రీ దేవీ ప్రార్థనచేత పవిత్రమైన నా వాణి, శ్రీభూజాత సీత కథామృతము యీ భూమిపై పుట్టగాచేసి సమస్త మానవాళిని పవిత్రులుగా చేసిన వాత్మికి మహర్షి వాణికి నా నమస్సుమాలు.

6) ఏ మహాకవి గ్రంథసాగరమునగల అమృతము పండితులు తరచిన శ్రీబాధము గలుగునో ఆ వ్యాస మహర్షిని కొలుతును.

7) అమ్మా! శ్రీలక్ష్మీ! నీ భక్తులందరికీ నీవు దివ్య ప్రభుత్వ మిస్తావు. అటువంటి నీకే ప్రభుత్వమీయగల మహాత్ముడు, పాపన మూర్తి శ్రీవేంకటనాథుని నా గురుజేవుని ప్రార్థించెదను.

8) మొదట నావాణి, వనా, సాగర, రాజధానుల, అనన్యముల నెన్నో రీతుల వర్ణించి, యెంతో బాధతో పాడయి, అలసినది. ఇప్పుడు తల్లీ! నిన్ను దివ్యముగా కీర్తింప పరుగిడుచున్నది ఎంత చిత్రమో?

9) మదోన్మత్తులైన రాజాధములను, మనోహర వాణితో నుతించాను చాలు, వారలకొక దండము. నీ పవిత్ర చరిత్రను కీర్తిం చినా పాపచారాన్ని వీడి, పారిమార్గకమును చూరగొందును శ్రీలక్ష్మీ!

10) అమ్మా! ఉదరపోషణకు, నా సరసామృత సత్కవిత్వము నీచులపాలు చేసేను. కొందరసత్యగ్రంథములు వ్రాస్తారు, నేనో! పరమ పవిత్రవగు నిన్ను కీర్తిస్తాను.

11) సరస్వతి భర్త నీ కుమారుడు, వేదమయుడు వాహనము, షోడశకళాపూర్ణుడు (చంద్రుడు) నీ సోదరుడు, ఆదిశేషుడు శయ్య నీకిటువంటి పరివారముంది, అటువంటి నిన్ను నేనలా స్తుతించి మెప్పించగలను ?

12) అమృతాన్ని వించిన రుచి కలిగించు పూర్వ కవుల స్తోత్రములను వినిన ని చెవులు, నేను కూర్చిన చప్పిడి పదాలనుకూడా వినమని నిన్ను ప్రార్థించెదనమ్మా!

13) అమ్మా! మహాపండితులచే ఆదరింపబడిన నా స్తోత్రము, పామరులదరింపకపోవుగాక! నేను బాధపడను, ఘనమైన సంగీతాన్ని చెవిటివారాదరింపకపోవుదురుగాక!

14) తల్లీ! నాకు ఎనిమిది చెవులులేవు, నాలుగు వేదవంతుడను గాను, కనులతో వినగలవాడనుకాను, హనుమదాదులకే చాట కష్ట

మైన సాగరము కుంటివాడు దాట ప్రయత్నించినట్లున్నది నిను నేను కీర్తించుట.

15) దుష్టరాజ స్తుతులను నూతిలో తెలియక కాలుజారిపడిన అంధునివలెనున్న యీ వేంకటాధ్వరి, నీ గుణామృతము త్రావ నెంచెను చింతపులుపు తినినవాడు పులకండుము తినాలనునట్లున్నది.

16) కావ్యరసమెరుగను, శబ్దార్థములు తెలియవు, జాతీయాలూ ఎరుగను, లలితార్థాలంకారాలెరుగను, వినా ! సిగ్గులేక నిన్ను నుతిం చాలనుకొను నన్ను నీ భక్తుని రక్షించుతల్లీ!

17) కాల్లో కన్నులేదు; (గౌతముడు) కనులతో వినలేను(అది శేషుడు); నాలు, గైదు, ఆడు ముఖాల్లేవు (బ్రహ్మ-శివ-కుమారస్వామి) పుట్టలో పుట్టలేదు (వాల్మీకి); లక్ష్మీదేవీ ! అటువంటి నేను నిన్ను నుతిస్తానన్న అందరూ నన్ను నవ్వరా?

18) నాలుగువేదాలే నిన్ను కీర్తించలేవు, నేనెలానుతిస్తానమ్మా? సాగరాన్ని బడబానలమే త్రాగలేకపోయింది, యీగ త్రాగగలదా?

19 ఎప్పుడైనా నిన్ను కీర్తించడానికి బ్రహ్మాదులు తగుదురు. నేనూ, వారితో సరిపోతాను, చంద్రుడు రాత్రిభాగంలో విలుగురు పురుషును మించినా? పగలు రెండూ సమానమాగదా?

20) నిన్ను నుతించిన బ్రహ్మ నేనూ సమానులమే! జప, దాన, హోమాలతో పొందిన మహావైభవాన్ని, అటుకులిచ్చి కుచేలుడు పొందలేదా తల్లీ!

21) మహేంద్రాదులు నిత్యమూ నీ కరుణామృత పానంచేత ధన్యులయ్యారు. నీ గుణ సాగర బిందుమాత్రం గ్రోలి ధన్యుడ నౌదును. చంద్రునిలోగల అమృతం దేవతలు స్వీకరించి తృప్తిపడ తారు, చకోరపక్షి అమృత బిందువులతో తృప్తిపడలేదా అమ్మా!

22) శ్రీ వేంకటేశ్వరాణి శ్రీలక్ష్మీ ! నిన్ను కీర్తించడానికి నాకు శబ్దార్థాలియ్యమా! నీ చేతిలోగల కలువపూలపై వ్రాలిన తుమ్మె దల యుంకారంవంటి మనోహర కవిత్యాన్ని చేకూర్పు తల్లీ!

23) శ్రీ వేదాంతదేశికుడు నీ పాదుకలపై వేయి పశ్యాః
హృద్యంగా వ్రాశాడు. అది చిత్రంకాదు! ఆతడు హయగ్రీవావతార
కాబట్టి, నేనల్పుడను, నేను నిన్ను నితిస్తానన్న పండితులు నవ్వరా
అమ్మా !

24) కోటి గ్రంథాలున్నా నీ గుణాలను యిందు కీర్తించుటవల
పండితులందరూ యీ గ్రంథాన్ని పారాయణచేస్తారు. తీర్థాలెన్ని లేవు
వనా నీ పతి పాదంలో పుట్టిన గంగాతీర్థాన్ని పరమశివుడు తలపై
ధరించలేదా? తల్లీ?

25) ఎంతో చిత్రమై నీ స్తోత్ర గ్రంథమగు దీనిని మూర్ఖుల
చదువలేరు. దానికి నేనేమీ చింతించను, ఎప్పటికైనా దీనిని చదివి
యిందులోగల రసాన్ని ఆస్వాదించు పండితులను ఒకరిద్దరను బ్రహ్మ
పుట్టించక పోవురా?

26) సరస్వతీ స్తనములలోగల పాలవంటి మహారుచిని గలిగి;
యీ స్తోత్ర గ్రంథాన్ని వ్రాస వేంకటాద్వరి మహాకవి పలుకుల
పలుకి లిఖించుడుగాక!

27) అమ్మా! నిన్నెప్పుడైనా కొలిస్తేచాలును. వానికి వేయి
నేత్రాలు మొలవకతప్పదు, అటువంటప్పుడు నిత్యమూ నీ పాద
పద్మాల్ని మనసులోనే ధ్యానించేవానికి వేయి పద్యాలు రావా?వా?
నాలుకపై వాణి నాట్యం చేయదా?

28) అమ్మా! శ్రీలక్ష్మీ దేవీ ! రసము లేకపోయినా ! నానా
పార్థన దీనిని నీవు కరుణాదృష్టితో చూడుమమ్మా !

29) రసదలంకార వచన రచనా చమత్కృతిగల యీ గ్రంథ
మను పద్మము నీ చూపులను సూర్యునిచే మెప్పుందుగాక !

సర్వం హనుమదర్పణమస్తు
అష్టలక్ష్మీ ప్రసన్నం
(నిత్య పారాయణ కొరకు)

2. ప్రాదుర్భావస్తబకము

1) ఓ పాలసముద్రాడా ఎంతో కఠినమైన, ఎంతోమృదువైనా రెండు రత్నాలు నీనుండి పుట్టాయి (కౌస్తుభము, శ్రీలక్ష్మి); అటువంటి నీకు నా సమస్కారము.

2) తల్లీ! నాలుగు ముఖములుగల బ్రహ్మాది శిశువులకు తుష్టిగా పాలిచ్చి పెంచడానికి నీవు, కామధేనువుతో పాల సముద్రములో పుట్టావు. ఆహా! ఏమి కరుణ జగదంబా :

3) పాల సముద్రంలో పుట్టిన మీ యిద్దరిలో ఒకరు శ్రీవిష్ణు మున కలంకారము, రెండవది శివుని శిరమునకే మహాబంకారము. నీతో పుట్టుటచేతనే చంద్రునికంత గౌరవమిచ్చింది.

4) అమ్మా! తామరల రక్షణకొరకు నీవూ, చకోరముల రక్షణకొరకు చీకటిని పోగొట్టడానికి నీ సోదరుడు చంద్రుడూ పాల సముద్రదాన పుట్టువందారు.

5) జగన్మోహినియైన నీవు సాగరములో పుట్టిన నీ మోపు చూచిన శంకరుడు, నిర్మల పరిపూర్ణ చంద్రునిగా భావించి తన శిరమందున్న ఆర్ధచంద్రుని దిగద్రోస్తాడా! అన్నట్లు నీ స్త్రీతానికుబ్బి తలాడించును

6) అమ్మా! నీ తండ్రి పాలసముద్రుడు శ్రీనారాయణునికి నిన్నిచ్చి వినాహముసేయు సమయాన దేవతలకు గోదానామృత దానము, అశ్వదానం మహేంద్రునకూ, కౌస్తుభమణి, కల్పవృక్షములనూ చేశాడు. దిగంబరుడైన శివునకు చంద్రుని దానంచేశాడు, ఆహా ఎంత గొప్పవాడో!

7) దేవతలు సురాభాండాన్ని తీసికొన్నారు. మహేంద్రుడు ఉచ్చైశ్వరం తీసికొనినా, చంద్రుని పరమశివుడు చేకొన్నా, సాదా

చారుడైన శ్రీహరి నిన్ను వరింపగా ముందుగా అన్ని అందరు తీ
కొనినా యేమీ అనలేదు.

8) నీ ముఖము చంద్రుని, పలుకమృతము, చేతులూ, కాళ్ళూ
కల్పవృక్షాల్ని పోలియుంటాయి. “శ్రీనబోలు చెల్లెలనేమాట పో
పోతుందా?

9) సాగరుడు అమృతాదుల నెన్నిగన్నా, నీవల్లే సంతా
వంతుడియ్యాడు, రాజ్యము పాలించు రాజుకు ధైర్యాది గుణాలెన్ని
ఉన్నా! ఒక్క దానగుణం చేతనే కీర్తివంతుడౌతాడమ్మా!

10) తొందరగా సాగరాన్ని ద్రచ్చిన సమయాన వేయి ముఖ
లతో రేగిన సుడిగాలి, పయినున్న పాలబిందువులు మందరపర్వత
ధుంధుమధ్వని శ్రీహరిని నులించి నిన్ను కన్నాడమ్మా సాగరుడు.

11) మందరపర్వత ధంధమశబ్దాలే మృదంగనాదాలుగా, గ
హంగు చేయగా, కెరటాలను నాట్యాంగనలు నాట్యంచేయగా
తండ్రి నీ పుట్టినప్పుడు మంచి మేజవాణిని యేర్పాటుచేసినట్లయిం.

12) వాసుకి మొదలైన సర్పాలు మందఠగిరిని చుట్టిఉం
దేవదాసపులు పాల సముద్రాన్ని చిలుకుచుండగా, నీ శిరోజాలుచూ
నెమలిపించమనుకొని క్రాంతిచే కృశించి త్రాళ్ళులాగయ్యాయి.

13) దేవేంద్రులు మహాభాగ్యం పండడం వలన నీ
పుట్టినప్పుడు సమస్తదేవతలూ నిన్ను పాలబుడగలను పూలత
పూజించారు.

14) దేవతలు నిన్ను కనుటకు ఎంతో బాధపడ్డారని, వ
శ్రమ పోగొట్టడానికి గాలిదేవుడు చల్లగా వారిపై వీచెను. శ్రమప
వాములు తనను తినునను శీతిని మాతా!

15) ఎప్పుడు నిన్ను వివాహం చేసికొందునా? అను ఆనందం
నున్న శ్రీహరి చూపుల్లాగున్న పాలకెరటాలతో నీకు నీ తండ్రి మం
స్సానం గావించాడు.

16) పాలనాగర, కల్పవృక్షాల మధ్యలోగల మణిమంటపమున
అమ్మా! సింహాసీకపై మృదువగు పద్మముపై కొలుపుతీర్చిన నిన్నే
సేవిస్తాను.

17) అమృతపీచికల్లాగున్న చామరాలతో అప్పరసలు కొలు
వగా, సమస్త జన పాపాలు బాపిన నిన్ను నిదురలేవగానే కొలుస్తాను.

18) తల్లీ! నీవు పుట్టినప్పడు చంద్రుని వెల్లుపై దుముకగా,
ముకుళించి మందర పర్వతం గిరగిరా తిరుగుటకు ఓర్వలేక గట్టెక్కిన
పద్మాలవలే సమస్త దేవతలూ నీ కరుణకొరకు హస్తాలుమోడ్చి నిన్నే
ప్రార్థిస్తున్నారు.

19) దిగ్గజాలభిషేకం గావిస్తుండగా శ్రీహరి ప్రక్క నున్న
నిన్ను చూచి నీ తండ్రి పొందిన ఆనందానికి అంతముందా తల్లీ!

20) దేవతలందరూ చూస్తుండగానే శ్రీహరి వక్షంపై కురికావు
నీవు, శృంగారివయ్యావు, పిల్లలున్నా తల్లిదండ్రుల కలయికలో
సిగ్గేలమ్మా!

21) పాల సముద్ర కాంతి గంగవలె, శ్యామల వర్ణం యమున
వలె బంగారురంగు సరస్వతి, శ్రీహరితో నీ కలయిక త్రివేణి సంగ
మమే గడమ్మా?

22) గంగా నదీ వల్ల చల్లగాడున్న శివుని శిరాన చంద్రుడు,
కరుణచే చల్లనైన హరి వక్షమున నీవు పసిస్తున్నారు. మీరు పుట్టి
నింటికి తగినట్లే మెట్టినింట్లో చేరమ్మా!

23) శ్రీహరి వక్షమందు నీ అత్తవారింటికేగు సమయాన నీకు
నీ తండ్రి రత్నాలయుడెట విస్తారంగా రత్నాలిచ్చాడమ్మా!

సర్వం హనుమదర్పణమస్తు

3. వక్షస్సు లావన్దాన స్తబకము

1) నిరంతరం శ్రీ వేంకటేశ్వర్సు వక్షమున చలనంలేకుండా కరుణతో నివాసముగావిస్తూ సమస్త జనుల రక్షింప కంకణముధరించు పద్మనిలయకు నీకు వందనము.

2) ఓ కరుణాసాగరీ ! గుణనిధీ ! భక్తమానసావాసిని ! కోరిన కోరికలకన్నా మిన్నగా యిచ్చిన త్యాగమయీ ! శ్రీ కల్యాణీ ! సప్తలోకజననీ! నారాయణీ! నీవు నన్ను బ్రోవగా నీకే నమస్కారం.

3) శంకరాదులు సేవించు పాద పద్మములు గలదానా! పాల సాగర వంశపావనీ! శ్రీహరి వక్షస్థలాధి రోహిణీ! జగన్నివాసీ ! నా పాపాలుబాపి రక్షింపుచుమ్మా !

4) నీ పతి పడక యిల్లు నీ తండ్రి,నీతమ్ముడు ఒక భూషణము, వేరొకరు కన్ను, నీవెప్పుడూ వక్షంపై నే వానము, అమ్మా ! యిటు వంటి ప్రేమ ఎవరికి లభ్యమౌతుంది?

5) తన తమ్ముని వైభవం చూడలేని పద్మాలపై నీవుంటావనే దురభిప్రాయం పోవడానికి నీ సహోదకమైన కాస్తుభంతో సహా నీ పతి వక్షంలోనే కాపురముంటావు శ్రీలక్ష్మీ!

6) మహాపాపాత్ములమగు మాలాంటి వారిని నీ పతి యెప్పుడు శిక్షిస్తాడో అని కరుణా వరుణాలయవగు నీవు విడువకుండా నీ భర్త వక్షంలో వశిస్తావుగదే భక్తరక్షణీ!

7) “శ్రీలక్ష్మీ శ్రీహరికి ప్రాణపదం” అను జనుల వాక్కులు నిజం చేయడానికే తన ప్రాణసమానపు నిన్ను ప్రాణప్రదమైన దగ్గరనే ఉంచుకొనెను గదా తల్లీ!

8) అమ్మా! తన గళశంఖంనుండి జాలువారు హార లావణ్య ఆకాశ గంగాజలాన్ని ప్రణయపూరితమైన హృద సామ్రాజ్యాభిషేకం నీకు గావిస్తాడుగదా!

9) తల్లీ! నీ శరీరము శరీమ శుష్క మృదులము, మహా మృదు
గు తామరను వీడి మహా కఠినమైన కాస్తుభంతో, ఎంతో కర్కశ
మైన నీపతివక్షంపై నుండుట మా రక్షణకొరకైనమ్మా !

10) అమ్మా! క్షీర సాగరంలో పుట్టి, శ్రీ వత్సశోభతో పసుపు
పచ్చగా ఉన్న శ్రీహరి వక్షమను గోవుల మందలో నుండి మాకమ్మ
కాన్ని అందిస్తున్నావు.

11) పాపనాశకుడు, ఈడులేనివాడు నీ భర్త, అతన్ని కూడా
అతిక్రమించింది నీ మాహాత్మ్యం, సనకాదుల హృదయాల్లో అతనికి
వాసం, మరి నీవో అతని హృదయంలో ఉంటావు.

12) ఎవరు శ్రీ శంకటపతి శూరస్థానంలోగల నున్న నిన్ను
పిలిస్తారో! వారు సూర్యమండలం మధ్యనుండి అమృతస్థానం పొంద
లేరు తల్లీ!

13) బలి విరోధి శ్రీహరి వక్షస్థంలో నీవుండి, మా పాలనన్నీ
వు హరిస్తావుగదమ్మా!

14) అమ్మా! నీవు, చంద్రుమా సాగరంలోనే పుట్టారు.
అతడు కృష్ణధారి (శివుని జటాబూటం), నీవు కృష్ణధారివే అయ్యావు
(హరి యురము), ఊచిచెడ్డలకు బస్మకాలఫలమేగదా కారణం?

15) అమ్మా! నాగరకన్యా! భక్తపారిజాతా ! శ్రీహరి వక్ష
నిటపాంతరాన పెసగి వనమాలతో చుట్టుకొన్న బంగారు తీగవుగా
ఉన్నావు.

16) తల్లీ! వనమాలాశోభితము, చాలా చలువగలది, సులక్ష
ణము, సురూపము, మహారామమగు హరిఉరము నీ కాపురము.

17) ఏవైన రత్నాలు దాల్చిన నీ పతిని యింకొక తెలుపించినాడ
ఉకొందువేమో అని నీ సోదరునే నీ భర్త ధరించాడు.

18) తల్లీ! నీ యిష్టమైన యిల్లు హరిఉరము, స్నేహపూర్ణము, క్షేమతాసేవ్యము, అయి వెలుగుచున్న కాస్తుభ సీపము మా చీకటులను హరించుగాక!

19) అమ్మా! నీవు పద్మవాసినివే! మునింద్రుల హృదయాల్లో, శ్రీహరి వక్షంలో, వేద శిరోభాగాల్లో చిత్రముగా ఉంటావు.

20) శ్రీవత్సంతో వనమాలాలంకృతమై, శిఖింఛంతో, శ్రీహరి వక్షము అధిరోహించు తల్లీ! మమ్మలరింపుమమ్మా!

21) పరతత్త్వం నీవా? శ్రీహరియా? అను సంజేహం పోగొట్టు దానికే నిన్ను తన వక్షంపై పెట్టుకొని అనుమానం బాపాడు.

22) నీ శరీరం నొప్పిపట్టునేమో అని తన వక్షంపై శ్రీహరి నిన్ను నిలుపుకొన్నాడు. నీవలన సాత్త్వికవికారాలు కలిగాయి. నీవు మమ్ము రక్షర చేయుమమ్మా!

23) ఫిరమై నీవు శోభతో ముకుంద నిధానాన్ని నిరంజనులె పొందుటచూచి రక్షించుటకు నీవు హరి ఉరమున ఉన్నావు.

24) తామర శరణవయి (పద్మ); నతులగు అమరులకు శరణమగుదానవు, పద మురస్ఫురణాతిని; (హరిని) అనందింపు పర, ముర హరుని పత్నీ! నిన్నే గొలుస్తాను.

25) అమ్మా! ఒక్కనిమేషం నీవు హరి ఉరాన్ని విడిచిపెడితే! మాకు రక్షణఉండో! పావులకోసించు నీ పతి మమ్ము బ్రతుకనిచ్చునా?

26) అమ్మా! లక్ష్మీ దేవి! నీ పాద పారాణి గుర్తుతో నిన్ను వక్షమున బెట్టి కోపి, కృష్ణుడయ్యా కాపాడుకొంటాడు నీవన్న ఎంత ప్రేమాయోగదంబా?

4. కారుణ్యస్తబకము

1) కారుణ్యమే నీమరార్తి; భక్తు లంఠిరికి కోరిన కోర్కెలు తీర్చి, శ్రీహరి వక్షస్థల భూషణమైన పాల సముద్రం కూతురును నిన్ను కొలుస్తాను తల్లీ!

2) రావణాసురుడు మొదలగు రాక్షసులందరూ యీ భూమిపై పాపులై యుండ దయూ సాగరివి గాన, ప్రజల రక్షణకై జనకుని కుమార్తెనై యాగ భూమిలో పుట్టావు. నిన్నెవరు తించలరు తల్లీ!

3) నీ దయ నిజంగా నీయెడ నిర్దయ కదా! నీవు భూమిలో పుట్టి లంకలో పడరాని పాట్ల మా కొరకే గదా తల్లీ ఎంతో కాలం పడ్డావు గదా!

4) అమ్మా! నేనెన్నో తప్పులు చేశాను. ఐనా! నీ దయ తప్పక నామీద ప్రసరింతు. కాకా సురు నే రక్షించినదానవు నన్నేల రక్షించవమ్మా?

5) అమ్మా! “కంతో ద్రోహం చేసిన కాకిపై నీ పతి మహా కోపంతోనున్నా, నీ దయాదృష్టితో కరిగిపోగా! ఆతని కోపం తరిగి పోయింది,

6) ఎంత ఘోర పాపాలను చేసిననూ, వారిపై నీ దయూ వర్షాన్ని దరింపజేస్తావు, రావణుడు చనిపోగా మానుమ రాక్షసుల చంపబోగా వద్దని ఆపావుగదమ్మా!

7) స్వయంగా పాలి రామునికే హానీ చేయక పోయినా, ఆ పాలిని చంపి రాముడు నిందలో పడ్డాడు, నీవో! నిన్ను బాధించిన రాక్షస కాంతలనూ, కాకిని రక్షించినావమ్మా!

8) అమ్మా! నీ కరుణ లేకున్న, జన్మదారిద్ర్యంతో, పాపాలతో, రోగ, భయాలతో నున్న మేమేమవాలి?

9) నీ సహవాసంతో శ్రీరాముడు దయాభిరాముడయ్యాడు. నీవు లేనప్పుడే స్త్రీని చంపాడు. దోషములేని వానిని వధించాడు, నీవుండుట పలననే కాకానుకుని రక్షించినాడు.

10) హనుమ వాలానికి రావణాజ్ఞతో భటులన్ని రగుల్కొల్పగా, ఏసీకృపావారి చల్లార్చెనో ! అనీ నీ కృపాజలము మా తాపాగ్నితో అర్చుగాక తల్లీ !

11) రాక్షస నాశనానికై శ్రీరాముడు సూర్యవంశంలో పుట్టగా, రాక్షస రక్షణకై నీవు భూమిలోనుంచి పుట్టావు, పాపనాశిని ! నీ తల్లి శుభమే సీకబ్బింది గదా !

12) నేనా దీనుడను, నీవో దీనరక్షణివి, నీకూ నాకూ పోషకత్వం ఉన్నది, నిన్నే శరణుచొచ్చాను. నన్ను మాత్రమ విడువకమ్మా ! నిన్ను వంటి వారికి భక్తు విడుచుట తగునా ?

13) నీవూ, చంద్రుడూ, పాలవెల్లిలో పుట్టుటచేత, దయరసం నీకూ, అమృత భావం చంద్రునకూ వచ్చింది, తల్లీ నన్ను రక్షించుమరి.

14) నీ దయా వారిపై నున్న శంకరాదుల వంకకేగక నీ పదంలో ఉన్న నాలాంటి వారిపై సమానంగా ప్రవహిస్తుంది. అకరణ కరుణా వరుణాలయపు నీవు తల్లీ !

15) అందరి హృదయాల్లో ఉంటాడు ఆ శ్రీహరి, నీవాత హృదయంలోనే ఉంటావు, నీ హృదయంలో దయ నిండి ఉంటుంద అందుకే నీకు నమస్కరిస్తాను.

16) కొందరిమీద అగ్రహం, మరి కొందరపై అనుగ్రహంతో భూమిని నీ భర్త పాలిస్తాడు, నీవో అందరి అనుగ్రహంతో చూస్తావు, మహేంద్రార్చితా ! నీవే గొప్పదానవు.

17) అమ్మా ! చేయవలసిన వానిని చేయక, చేయరాని పాపాలు నేను చేయుచున్నాను, అటువంటి పాపిని నన్నెలా బ్రోతువో! నన్నే నమ్మి ఉన్నాను.

18) అకారణ కరుణా సాగరీ ! నీవు త్రుటికాలమైనా నీ పతిని విడిచి వుండవు. లేకున్న ఆతడు తప్పులు చేసిన వారిని విడువడు. అని నివనుగుణంగా ఆతని ప్రతి అవతారంలో ఆతని కంటియే ఉండువు గదమ్మా!

19) చెవులు వినిపించక, శ్రేష్టంతో గళం కప్పబడి, కనులు తేలవైచే కాలంలో, నీ దయ నిన్ను తొందరపెట్టగా! ఇష్టంలేని నీ పతిని నీవు వారి రక్షణ కొరకు తొందరపెట్టుదానవు.

20) మహా తపో మూర్తులే దాటలేని పాపసాగరం, పాపినైన నేనెలా దాటగలనమ్మా ? ఐనా ! నీ దయ సంపాదించిన వారినెందరనో గని నాకు ధైర్యం వచ్చింది.

21) మహా మునులు తపోబలంతో నీ దయాతనం పొందగలరు ఎలాగన్న సనకాది దివ్యులు ఎంతో తపశ్శక్తితో పొందే ఫలాన్ని యమునా నది ఒడ్డున గల వృక్షాలు పొందలేదా ?

22) రవి మండలాంతర్గతుడైన శ్రీహరి మహాగ్ని రూపుతో నున్నా నీ కృపామృతపూరముతో చల్లబడును, అటువంటి నీ శీతలతమా పాపాన్ని దహింపజేయమమ్మా !

సర్వం హనుమదర్పణమస్తు

5. కటాక్షస్తబకము

1) శ్రీదేవీ ముఖలావణ్యమను పాల సాగరంలో, ఆమె కటాక్ష మను కల్పవృక్షం ఎవ్వరూ మేము కోరిన కోరికలన్నీ యిచ్చుగాక !

2) అమ్మా ! నీవెవరిని పరాకుగానైనా చూచితివా ! నన్ను అతి తొందరలో మూడో, ఎక్కిమివో, వెయ్యియో కనుమహా వైభవుడగును ఆహా ! చిత్రము గదా !

3) తల్లీ ! నీ కడకంటి చూపు కొంచమైనా ఎవరిపై ప్రేమచూచునో వారు, హయ, గజ, పదాలతులుగల సార్వభౌముడే అవుతావా !

4) అమ్మా ! నీ కడకంటి చూపులో అణుమాత్రం పోకని ఎప్పుడప్పుడంటే కడవరాని దుఃఖసాగరంలో, హీనులై యుంటావా !

5) నీ కటాక్షం పొందినవారు కొందరు బంగారు విమాన తిరుగుదురు, కొందరు మహారాజులైయుందురు, నీ కటాక్షం లేనివ ఎప్పుడూ బాధల్లోనే భ్రమింపుదురు.

6) నీ నిస్సర్వుడను, ఆర్తుడను, మందుడను, అట్టి నా త్రుటికాలమైనా నీ కటాక్షంతో రక్షింపుమమ్మా ! మేఘుడు కురిపిస్తే, స్మృతానంతై ఒకేలాగు వర్షించును గదా ?

7) దుష్ట ప్రభువుల భవనాల ద్వార, ద్వారానికి కాపు భటుల అదరింపులూ, దెబ్బలు తినినా పోని దరిద్రదశ, ఎంత చిత్రంగా నీ కరుణ సాగరంలో మునిగి నంతనే నశించును తల్లీ !

8) సత్కులములో పుట్టుట, మంచి కీర్తి, స్థిరమైన భాగ్యం, మంచి సంతానం, శ్రీహరిపై భక్తి, విద్వత్కవులు పొగడునట్టి సుత్వం, వేద ప్రవచనం, అను యీ యేడును నీ కరుణ వలనే లభిస్తాయి.

9) ఆలోచన లేని బుద్ధిహీనులు, అధమాధములైన రాజులు ఎదుట రెండు చేతులూ మోడ్చి ధన కాంక్షితులై వారిని కొలుచాలుచాలు, నిన్ను శరణు వేడిన సంపద తరంగాలతో నింపుతామమ్మలతో నిరంతరమూ ప్రభువులై యుందురు గదా !

10) అమ్మా ! నీనొక్కమారు నీ ఘనమైన కరుణార్ద్ర చూపుతో చూస్తే ఎంతటి పాపము చేసిననన్ను యమభటులు బాధించ

11) పాపులై రాజులెందరినీ నుకొంచినా, ఎన్ని మంత్రాలు జపించినా, శాస్త్రవాదంతో సర్వ ప్రపంచాన్ని జయించినా, ఒక పైసా సంపాదించలేడు. నీ కటాక్షం లేనివాడు.

12) దరిద్ర దయ్యాన్ని కొట్టడానికి వేప బెత్తమయి, భక్తి లతను తడువ వర్షమయి, మనసులో గల చీకటి త్రోల వెన్నెలై నీ దివ్య కటాక్షం మాకు దిక్కుగదా తల్లీ !

13) చంద్రుడులాగు కువలయ తాపము (కలువ - భూమి) పోగొట్టి ఆకాశంలో, పరమ శివుని శిరముపై వెలుగందుట, సమస్త రక్షణకు సాగరం నిన్ను కన్నాడు.

14) అమ్మా ! దుర్మార్గ రాజ భవనాల గాచు పాపపు భటుల విష సమాన అదలింపులు నాపై సోకనీక, నీ వికసించు తామరలవలె అందమగు చూపులు చూపి, లెక్కలేని నా పాపాలు రూపు మాపచేయుము.

15) రాజును, భిక్షుకునిగా, భిక్షుకుని రాజుగా చేయగల అఘనా ఘటనా నీ కటాక్షాన్ని నిరంతరం కొలుస్తాను.

16) అమ్మా ! నీ లలిత కటాక్ష వీక్షణ ఒలం కొంచమైనా లేనిచో, కలిమి పోవును, మహేంద్రుడైనా గర్భ దరిద్రుడగును. దేవతా భూమి, స్మసాన మగును. నీ కరుణ గలిగినా ? అన్నీ కలుగును.

17) ఓ జగదంబా ! నీ చల్లని చూపు నాపై యెప్పుడూ చూపుము, ఘోర దారిద్ర్యము నన్నెప్పుడు చేరకుండా చేయుము.

18) అమ్మా ! లేమి లేకుండా, చంద్ర కిరణ, చందన, శిశిర వాయువు వలె నున్న నీ కనుల సందులనున్న అమృతాన్ని నిత్యం సేవిస్తాను.

19) ఎచట నీవుందువో! అచట నీ పట్టద మంత్ర ముండును అంతా నీ కటాక్షమే గదా తల్లీ !

20) మించివారికి మంచి నుంచుదువు, అహా ! నీ కడు
చూపకు గంగా స్నానం చేయించి మా బాధలు పోగొట్టుము.

21) “శ్రీక్షయ” (దరిద్రుడు) అని దరిద్రుని ముఖాన బి
వ్రాయగా, నీతో బ్రహ్మ వ్రాత చెరపకుండా ఆ అక్షరా
కొంచెం మార్పుచేసి ‘అక్షయ’ (నాశన రహితం-దివ్య వైభవం)
నీ కరుణ గలవానికి వ్రాయుదువు తల్లీ!

22) నీ కటాక్షం గల నీ నే వ కు లు, కుబేర విభవాల
నుందును. తక్కినవారు దుఃఖాలతో హృదయవిచారణమైన ద
దశతో వుందురు తల్లీ!

23) ఓ తల్లీ ! జగములనేలు కల్పవర్తి ! నీ కటాక్షమే దే
(మనిషి) పయి ప్రసరించునో, ఆ దేహి ‘దేహ’ (లేదు) అన
సందేహ మిందులేదు.

24) నీ కటాక్షమను నటుడు మహా చిత్రముగా మృదువ
ముఖ రంగమున ఎన్నో విధాల వాణిని నటిగా చేసికొని అనేక వి
దాలు చూపును తల్లీ!

25) అమ్మా నీ కడకంటిచూపులు కాటుకవలె శ్రీహరి
నీ పతిని కృష్ణమూర్తి చేయుచున్నవో ! ఆ చూపును మా ప్రాపం
మా హృదయాల్లో గల తమోగుణాలను చూపు చేయుగాక!

26) నీ కడకంటి కటాక్షములు, వేదశోభితమై మాధవప్రియ
(శ్రీహరి) మధురమై, అనంత ఫలదాయకమగునమ్మా!

27) నీ కారుణ్యము సర్వ దుఃఖాలనూ పారద్రోలి అమృ
రూపమిడి పాపనాశనము చేయును.

28) నీ కరుణ శరదృతువు, మంచి పద్మాభిగావిస్తూ, మం
ఉపాసుకుని రీతి, మాయగు బావును, అది మాతాపమడపు గాక!

29) మూడు, ఎనిమిది, పండ్రెండు, వేయి నేత్రాలు గల వేలు పులు గూడా నీ కడకంటి చూపుకై ఎదురుచూతురు. అందువలన నీ దయాదృష్టి నామీద బరపి రక్షింపుమమ్మా!

30) దేవతాధీశ్వరీ! నీ కటాక్ష కవచం గలవాడు గొప్ప ధన్యుడు, యుద్ధమున జయముతో ప్రభువగును. ఏ రాజుల వాక్కు అస్తా)లకూ భయపడడు కదా!

31) నీ కటాక్షం ఏ జన్మమందేని కలవానికి కుబేరుని మించి వైభవము గలుగును, పంచ కళ్యాణి గుఱ్ఱాలు ఆతనికుండును. కొండలవంటి వనుగులు, మహారాజ తేజముతో చక్రవర్తి యగును.

32) నీ కరుణ గలవాడు మహేంద్రుడై, దేవతా పాలితుడై మంచి సంతానంతో మంచి ఆనంద నందన వన సంచారము చేయును.

33) అమ్మా! ధన మదాంధుల నెందరగొల్చినా తీరని దారి ద్రవ్యము నిన్ను గొలిచిన పారిపోవుగదా!

34) కడకంటి చూపు మాత్రమున సర్వమూ యీయగల నీవుండగా నీచపు నరులను గొలుతురెందుకో తల్లీ!

35) నీవు ఎన్ని జాధలు గలవాని నైననూ, యిట్టే కడకంటి చూపుతో వానిని మహేంద్రునిగా చేయుదువుగదా తల్లీ!

36) దరిద్ర సముద్రములో మునిగిన వారిని, యెన్నో జాధలు గలవారిని నీ కరుణ వలన రక్షింతువుగదా మాతా!

37) నీ కటాక్షమను చెరువులో చల్లని నీరు, సద్విజ్ఞ [గొప్ప వారు - జలపక్షులు] గల దానిలో నా శరీర తాపము పోగొట్టుకొనుటకు స్నానము చేయుదును తల్లీ!

38) జగజ్జననీ! నీ చూపు ఏ జడునిపై ప్రసరింపజేతువో, వాడ సామాన్యుడై దివ్యుడగును చాలా శీత్రము గదా!

39) నీ కటాక్షం మొదట అన్ని కోరికలూ తీర్చును, మనాగరాన్ని దాటికదా నీ కటాక్షం (నితమ్మ) పొందగలిగారు హా అహా! నీ మహిమలద్భుతాలమ్మా!

40) అమ్మా! నీ కటాక్ష వృక్షము మా ముందుంకగా? ద్రుని చెట్టు (కల్పవృక్షము) నెవ్వరు ఆశ్రయిస్తారు?

41) పాపాలు చూపుచున్న మూర్ఖులను కూడా తరింపజేసే నీ కటాక్షమును మాంత్రికుడు మా దర్శన భూత వికారాలన్నీ వజ్రేయుగాక!

42) అష్టమ స్థాన లో శనీ, కుజులున్నా బ్రహ్మ కష్టదశ వ్రాసినా నీ దృష్టి కొంచెం మౌనమై ప్రసరించినా అవేమీ ముమ్మడి తప్పు తల్లీ!

43) నీ కరుణ కొంచెం గలవారికి జయము. లేనివారికి జయం తప్పక కలుగును, ముందు నీ కటాక్షమందిన హను: విజయం, రాక్షసులకు అనజయం కలిగెగదా తల్లీ!

44) అమ్మా! నీ కరుణ గలవానిని మహాగ్ని కూడహింపలేదు, ఇందుకు హనుమత్ స్వామియే తార్కాణముకదా

45) జననీ! నీ కరుణ గలిగినచో, సూర్యుని వలన అంధక వలె నమస్త దరిద్రాలూ పోవునుగదా!

46) అమ్మా! నీ కటాక్ష వసంతుని వలన భూమి జతతి (వృక్షములు) కవిపల్లవీతి తీర్చి, సుమనో (పూవులు - పండితులు) విసము కలుగజేయును.

47) జగజ్జననీ! నీ కరుణామృత సాగరములో మునకలు వేసే సర్వ దారిద్ర్యాలూ పోయి, మహేంద్రుడగును.

48) అమ్మా! శ్రీ సరసింహ స్వామి మహా కోపాన్ని చర్చిత కటాక్షం మా పాపతాపాన్ని రూపుమాపు గాక!

49) తల్లీ! నీ కరుణ సాగరములో మంచి మనస్సుతో స్నానం గావించిన, వారు దేవతలే అగుదురు కదా!

50) అమ్మా! మహా ప్రదానము చేసిన పీపు లవలేశము నీ కరుణ నాపై చూపుము; కుంభ వృష్టి కురిపించిన మేఘునకు ఒకనీటి బిందువు యిచ్చుట కష్టము కాదుగదా!

51) నీ కరుణ నందినవారు ఉద్యాన వనాల్లో హాయిగా కోకిలలు, చిలుకలు, గోరువంకల రమ్యగానామృతం పొంది, హంసల వలన ఆనందముతో స్వర్గ సుఖాలు పొందగలుగుతారు.

52) తల్లీ! స్వర్గ పదము, ఆనంద పదము యిచ్చిన నీ కరుణ అణుమాత్రమేని నాకీమ్ము.

53) మాతా! పవర్గ (పాప-దరిద్ర) మును బ్రహ్మ నానుడిటి వ్రాసెను. నీ కరుణ దృష్టితో దానిని తుడిచి, అపవర్గ (దివ్య భోగ)మును నీవీయుము.

54) అమ్మా! నీ కటాక్ష లేశమెవనిపై బడునో, వానినే పండితులు పొగుడుదును, వానిదే గొప్ప వంశము, గుణవంతుడు వాడే, బుద్ధిమంతుడు వాడే, ఆహా! ఎంత చిత్రము:

55) శ్రీదేవీ! నీ కటాక్షమను కల్పవృక్షము, మాకు నీడ, అమృతము, ఎక్కువ ఫలాలు యిచ్చుటకు నేను కోరి భజించెదను.

56) అమ్మా! నీ కరుణా విరజా నదిలో మునిగి తేలిన వానికి సర్వ పాపములు రూపుమాసి, సమస్త సంపదలూ కలుగును.

57) భక్తుని నుదుట నున్న దిరిద్రదశ తుడిచి నీ సౌభాగ్యమగు కటాక్షము వలన భాగ్యదళాక్షరాలు లిఖింతువు.

58) నీ దివ్యదృష్టి వలన హీనుడు కూడా మహా భాగ్యరాసులతో తులతూగుతాడు గదమ్మా!

59) తల్లీ! నీ కడకంటి చూపు ఎవనిపై బడునో! అటువంటి వాడు సర్వభాగ్యవంతుడగును.

60) దరిద్ర రాత్రిలో నిదించు భక్తులకు నీ కటాక్షమను మందిచ్చి, వారిని భాగ్యవంతులుగా చేయుదువు.

61) తల్లీ! అదృష్టవంతుని నీ కటాక్షముచేత ఒక్క నిమిషంలో వేయి నేత్రాలున్న వానిగా చేసి, తిదశ నేత్రాకృతిగ మార్చి, మరల అసదృశుగా చేయుదువు గదా!

62) జగజ్జననీ! నీ కటాక్షం కొంచంగల వారెంతవారైనా అగుదురు.

సర్వం హనుమదర్పణమస్తు

6. యత్నస్తబకము

1) ఏ జగన్నాథకొరకు నారాయణుడు యింతంత అనరాని ప్రయత్నము చేసినో! అట్టి మహా దేవిని నా హృదయమున దలచి నమస్కరిస్తాను.

2) నిను పొందుటకు శ్రీహరి ఎన్నో కఠిన కర్మము చేసెనో తల్లీ! సాగర మథనము కన్నా మిన్న కలదా?

3) నీ గుప్తనద్యయము మోయుటకొరకు ముందుగా, పాల సాగరములో మందరగిరిని మోసెను నీ భర్త శ్రీహరి తల్లీ!

4) ఒకరికి యిచ్చిన వానికే వుచ్చుకొనే హక్కు కలదన్నట్లుగా ముందుగా నీ భర్త రాత్రిని నాతిగాచేసి పద్మణ సంపన్నుడు గాతమున కిచ్చెను గదా జానకీదేవీ!

5) విశ్వామిత్రుని గొలిచి "బలా" అను విద్య పొంది శ్రీరాముడు తను బాధనీతి, అతని బాధహరిణి (మన్మథబాధ) నిన్ను పెండ్లాడగ ఆ మునినే కోరెనుకదా తల్లీ!

6) శ్రీరాముడు తాను దశరథమహా యజ్ఞఫలమగుట చేత, జనకరాజ యజ్ఞ ఫలమగు నిన్ను పొందుటకు, రాక్షసులను చంపి విశ్వామిత్రుని యజ్ఞాన్ని కాపాడెదమ్మా?

7) పాపహరుడగు శ్రీరాముడు భవచాపము (శివుని విల్లు) చి సీతమ్మా! అంత ప్రయత్నము నిన్ను వివాహమాడటకేకదా?

8) తల్లీ! శ్రీరామచంద్రుడు నీ బోమముడికి మన్మథుని కోడియి, ఆతని విరోధి యీశ్వరుని చాపము విరిచాడు. అదే నీకు పాయసముగా చేశాడు గదా!

9) అమ్మా! నీ తండ్రి జనకరాజు స్వయంవరంలో నీకు బోలిన సడెవ్వడని యూహించి తన తల్లి రాత్రిని నాతిగా మూర్ఛిన శ్రీరాముడున్నాడని మీ పురోహితుడు శీతానందుడు చెప్పి నీకు నాహం గావించినాడు.

10) తల్లీ! శ్రీరాముడు మారీచ సుబాహుల పరిమాల్చి, శ్వామిత్రుని సేవించి, శివ ధనస్సు విరిచి యెంతో కష్టముమీద న్ను వివాహం చేసికొన్నాడు.

11) నీ వార్త తనకు తెల్పిన గ్రద్దకు ఉన్నతోన్నత స్థానం శ్రీరాముడిచ్చాడు, మహాత్ములుకూడా ఒక్కొక్కప్పుడు హద్దుమీరిన ఎనురాగం చూపిస్తారుగదా తల్లీ?

12) మహా మానశనుడైన శ్రీరాముడు ఎందరికో తాను కరణమిడిన వాడైనా, కొరకు, తానొక వానరుని (సుగ్రీవుని) కరణు వేడినాడు. ఫలము కావలసినవారు చిన్న పెద్దతనమెంచరు కదమ్మా!

13) నిన్ను వివాహమాడ జనకుడిడిన శివుచాపమెత్తిన బొటనప్రేలు కాయగావించి, నీ కొరకు సుగ్రీవుడు చూపిన దుందుభి కళేబరం కాలి బొటనప్రేలితో తన్నుటచే కాలు బొటనప్రేలు కాయలు గావించిగదా తల్లీ!

14) రావణుని పధించి నిన్ను తీసుకొని రావడానికి కారణమైన సుగ్రీవుని అన్న వాలిని నిరపధాని కొరకు శ్రీరాముడు చంపెనుగదా తల్లీ!

15) వైకుంఠములో, వేదాల్లో, మహర్షుల హృదయల్లో, నివసించిన నిర్గుణ పరబ్రహ్మమై శ్రీరామచంద్రుడు తల్లీ! నీ కొరకు ఋష్యమూకమున బండపై పరుండెనాహా!

16) అమ్మా! నీవు లంకా నగరంలో ఉండగా శ్రీరాముని సందేశమును మహాబలముగొని సాగరాన్ని దాటి హనుమ నీ కటాక్షము పొందెనుగదా!

17) రాక్షసులు వాలమును కాల్చి ఎన్నో విధాల బాధించినా యెట్లా విడుదలై వెళ్ళిన హనుమకు శ్రీరామ కాగిలి లభించి సమస్త బాధలు బాసెను హనుమన్నగదా! తల్లీ!

18) సీతశాలియగు శ్రీరాముడు నిన్ను పొందుటకు ముందుగా విభీషణునకు లంకాభిషేకం గావించాడు, మహా సౌఖ్యము పొందడానికి సాహసమే మూలము గదా!

19) అమ్మా! శ్రీరాముడు తండ్రునికొకటికొకటి కొడుకు, దశరథుడే చిన్నయగు భరతునికి పట్టం కట్టనెంచగా, సీపతి వాలిని చంపి సుగ్రీవునికి, రావణుని వధించి విభీషణునికి పట్టాభిషేకం జరిపించాడు.

20) తల్లీ! శ్రీరాముడు అందరికీ అతను శరణాసంగి లంకకు మార్గం చూపని ఒకజడ రాశిని (సముద్రుడు) శరణం కోరాడు. ఎంతవితయో!

21) నీవు లంకలో సముద్రునికి చాలా దగ్గరగా ఉన్నావు. అందువలన శ్రీరాముడు లంకనుంచి నిన్ను తీసుకొని వచ్చుటకు మార్గ మిమ్మని సాగరని కోరినా ఒకంతట యాయితేదు. నీవు దూరమూ దువనే భ్రాంతిలోనే నమ్మా!

22] సోదరుడైన మహేంద్రుడు పర్వతాలన్నింటినీ సముద్రములో గలుపగా! మిగిలినవాటిని తాను కొండలను శ్రీరాముడు సముద్రంలోనే వూడ్చెను తల్లీ!

2) శ్రీరాముడు నీ నిమిత్తముగా నరులను, వానరులను సంసార సాగరము నుంచి దాటించెనుకదా ! అమ్మా!

24) సముద్రునిలోన అరికట్టాడొక అనలుడు (అగ్ని) నీ మిత్తం శ్రీరాముని కోరికపై ని నలుడు వంతెన నిర్మించెను కదా తల్లీ

25) నీ కొరకు శ్రీరాముడు సాగరముపై వంతెన నిర్మించి తాను దాటి అందరినీ దాటించెను. సూర్యవంశజులకు యీ విషయం కొత్త కాదు కదా!

26) నిన్ను హృదయపూర్వకముగా ప్రేమించుచున్నాడు నీ పతి అనుకొనుటకే నిన్ను రొమ్మున నుంచుకొనెను కదమ్మా!

27) శ్రీరాముని స్వదేవత వగు నిన్ను సంతృప్తి జేయుటకు నాగర తీరాన మహా యజ్ఞము నీ పతి యొనరించెను కదమ్మా?

28) శ్రీరాముడు ధర్మ (బాణమున) గుణానుషంగమునవి ప్రహస్తపరముగ (ప్రహస్తుని) నీ కొరకై పరిమార్చెను కదమ్మా?

29) అమ్మా! హనుమ నిన్ను ధ్యానించి లలితో రణాగ్ర భూమిలో అతి కాయాది రాక్షసుల అవలీలగా వధించినాడు.

30) నిన్ను బాసి శ్రీరాముడు ఎంతో బాధపడినాడు, తాను విష్ణుడే, కాని నీ వియోగ సహిష్ణుడు మాత్రం కాలేకపోయెను తల్లీ !

31) తల్లీ! నిన్ను గూర్చి నీ పతి కుంభవధము (కుంభకర్ణుని వధ) చేసెను కదా! కంభిని (భూమి) తనయూ!

32) అమ్మా! కుంభకర్ణు కీలుకు కీలు, ఎముకకు ఎముక విరిచి చంపి నీ తల్లీ భూభారం నీ కొరకే పతి చేసెను కదమ్మా.

33) ఎక్కువ పుణ్యులాలవగు నీ కొరకు పూణజనుల (రాక్షసుల) వధించి నీ పతి వారు స్వర్గ కన్యకల వివాహమాడునట్లు చేసెను కదమ్మా?

34) ఎంతో సంతోషముతో ధర్మము కొరకు పతి అరణ్య వాసం గావించి, మరల సీకారకు ధర్మము (బాణము) నూని ఎంతో ఆనందముతో రాక్షసుల వధించెను.

35) సముద్రముపై వంతెన సీకారకు నిర్మించి పాపరాక్షసుల నందర సీ పతి వధించినాడు తల్లీ!

36) అంబా! “అగ్ని దేవుని ఆరాధన సర్వ భాగ్యములిచ్చు” నను పెద్దల మాట ప్రకారము ఆ అగ్ని దేవునిచే నిన్ను తీసుకొనెను సీ పతి ఎంత చిత్రమో!

37) సీ కొరకు యుద్ధమున వానరులు ప్రాణము లర్పింపగా, వారిని బ్రతికింప రాముడు దేవతల ప్రార్థించెను, తానే సర్వానికీ ఆధారమైనా? కార్యశూరుడు ఏమాత్రం గర్వ పడడుగదా తల్లీ!

38) అమ్మా! సీగూర్చి ప్రాణాలను గూడా అర్పించిన వారి కందరికీ మణి, కంకణ, బట్టలను బహుమానము చేసిన సీ పతి సామాన్య బహూకరణార్హుడైన విభీషణునకు మనస్సే యిచ్చినాడు.

39) సీ సంతానమై యీ జగమంతా రక్షించడానికే పతి అనేకవతారాలు దాల్చాడు. అతని కార్యాలన్నీ సఫలం చేయుటే నీకు ఫలకదా తల్లీ!

సర్వం హనుమదర్పణమస్తు

7. మంగళ స్తవ కము

1) సర్వమంగళాలకూ మంగళకరమైనదని ఏ మంగళ దేవతను ఆరాధిస్తారో! అట్టి నారాయణుని పత్ని వగు జననీ! నిన్నా రాధించెను.

2) సీ అంశ ఎందున్నా, గడ్డిపరకై నా మంగళకరమౌతుంది. శ్రీఫలం, శ్రీతృణం (గడ్డి) బిల్వములే దీనికి తార్కాణం.

3) వర్ణగణ దోష సాగము నుండి దాటించునని కదా! మహా కవులు వారి కావ్యముఖములలో శ్రీపరమనుమంచి నిన్నారాధింతురు తల్లీ!

4) నీ పాదములు సురంతరం పూజించుటచేతనే కదా! పార్వతి స్మశానవాసిని (శివుని) వివాహం చేసికొన్నా “సర్వమంగళ” నామముతో పూజింపబడుచున్నది.

5) పాలవల్లి తండ్రి, కాస్తుభాదులు అనుజులు, దేవాదిదేవుడు శర్తపేరు “శ్రీ” బ్రహ్మ కుమారుడు, వేదాలు విహారభవాములు, గరుత్మంతుడు వాహనం, పద్మము గృహ, యిటువంటి మంగళ దేవతలను నిన్నెవడు స్త్రోత్రం చేయగలరు?

6) అమ్మా! నీ నివాసాన్ని ధిక్కరించిన సర్వ సంపదలూ నశిస్తాయి. దుర్వాస ముని పద్మమాల మహేంద్రుని కీయగా, దానిని ఏనుగు తలపై గర్వంతో నుంచగా ముని కోపాన యిందుగ్గిడు సర్వ సంపదలూ పోగొట్టుకోలేదా?

7) మహేంద్రుగ్గిడు సర్వసంపదలూపోగా, మతల నీ పతి, నీ కటాక్షంతో ఔరిగి సరిపాదింపలేదా అమ్మా!

8) తల్లీ! నీ సోత్రము సర్వమంగళకరము, అందువలననే కుజనులను (భూజనులు-చెడ్డవారు) నైనా తక్షణ కల్పించుతున్నది.

9) బుధగ్రహము, మూర్ఖుడు, కుజుడూ, ఐనా నీ తమ్ముని కొడుకు (చందునిపుత్రుడు) అగుట వలన మంగళశబ్దముతో వ్యవహరింపలేదా తల్లీ!

10) రామావతాతంలో నీ పతి ఇన సంబంధం (సుగ్రీవ స్నేహము) చేసిన నీవూ ఎంతో ఆనందించావుగదా?

11) కుజస్మ (భూజస్మ) మైన పతి పాదపద్మంలో శుట్టిన గంగమ్మను శివుడు శివసుపై నుంచి పూజింపలేదా?

12) పసుపు నీ రూపంతో నుండబట్టేకదా ! స్త్రీలందఱునుంగళకరమైనది జగదంబా?

13) హరిద్రాజశ్రీ (పసుపురూపు)తో నున్న నీ రూపా నీ పతి భావించి “హరిద్రాజశ్రీ” (గొప్ప కీర్తిని) గొనుచుండగదమ్మా!

సర్వం హనుమదత్పణమస్తు

8 సౌందర్యస్తబకము

1) చంద్రుడు, బ్రహ్మదేవుడు, సోదరుడు, కుమారుడు, ఏమ సౌందర్యరాశికి అగుదురో! అట్టి శ్రీ మహాలక్ష్మికి వందనలు ఘస్టాను.

2) అమ్మా! చెవులకూ, కనులకూ అద్వైతభావమున్న నా కకు ద్వైతభావమున్న (కనులూ-చెవులూ ఒకటై-నాటుకలు రెండై నీ నిరుపమాన సర్వావయవ రామణియకాన్ని ఏ కొంచెమో. పల్లి గలనేమో!

3) అమ్మా! నీ తల నీలాలు తుమ్మెదలు (మధుపాలు) లిన్నేహము మానవు, నీ తలపై పెట్టుకున్నా విడువవు, కుటిబాత్ము మలిన స్నేహమే చేయుదురుగదా

4) తల్లీ! నీ జడపైని నివెల్లప్పుడూ దాల్చిన నూతన చంద్రమాలికా సౌరభమునకే సువాసన నిచ్చుటచే తుమ్మెదలు కూడా జడ వివకుండా ఉండును,

5) అందము చిందించు నీ తలనీలాలు పుష్పములతో గూయుండుట వలన సూర్య, చంద్రులను ఎప్పుడూ ని తలయందు ధస్తావు, అందుచే వారిరువుకూ ‘పుష్పలీత్యదము’ సూర్య, చంద్రుల పొందారు.

6) నీ జట్టు పూవులకే వాసనలనిచ్చి, కృష్ణసునత్వమును (నలుపును) బొంది విజయము సాధించును తల్లి!

7) నీ కేశపాశమగు మేఘకాంతిని, నెమిళ్ళయందు, అంధకారమును, పంకరతో, నాగాభరణముతో, ముడిపెట్టబడి యుండును.

8) నీ ముంగురుల ఆకారము, మంచిపుష్పములతో అలంకరింపబడినది, మంచి శోభను గూర్చుటచే నల్లని ఆకృతిని దాల్చినది.

9) ఎంతో మహాకాంతిగల, లక్ష్మీ నివాసముగల పద్మములు పుట్టుటకు, వైకుంఠమున గల శ్రీనివాసునకు గూడా నీ కేశపాశము ఆనందమిచ్చును గదమ్మా?

10) అమ్మా! నీ కేశమునకు చామరము ఎలా సాటి వస్తుంది? అది పసుపుచేతకూడా సమ్మానింప బడలేదది.

11) అమ్మా! సిందూరము మల్లిపూల సరముతో నీ ముంగుతులందంబంది సరస్వతి-గంగను కలిసిన కాళిందీ నదివలె గాన్పించును.

12) వాడని పూల శోభతో వాసనతో గూడినదై మహారామనుతయై (తోటవలన) యున్న నీ కబరీభరము బహు స్తోత్రపాత్రముకాదా

13) పూవిలుకాడగు మన్మథుడెప్పుడూ, పూవుల బాణాలతో నన్ను బాధింపుచున్నాడని, శ్రీహరి ఆ పూవులను నీ తలపై నే బంధించెను గదమ్మా:

14) అమ్మా పూవులతోకూడ, నారాయణుని మనస్సు కూడ నీ కేశ పాశమున బంధించావు, అందుకే నీ శిరోగ్రమంత అందగలదయ్యెనుగదా

15) చెట్టునుండి విడి నీ జడపై మెట్టిన నందనవన పారిజాత సుమములు మంచి ఫలితముల నొసగునుగదా తల్లీ!

16) మహా దివ్య సువాసనతో నున్న నీ జడ చుట్టూ తువె
దలమూక యుంకార స్తోత్రములు చేస్తూ, దత్తాత్రేయ పాండ
ప్రదక్షిణ నిత్యం చేయుచుండుట నా మదిలో కొలుస్తాను.

17) అమ్మ! తుమ్మెదలు తోందరగా నీ పది నాభిపద్మాన్ని నీ
నాలుగు దిక్కులకూ సువాసనలతో నీ జడను, చేరును నిజమే! మ
విరోధి వధుసాథి (తుమ్మెదలకు) కి ఇవ్వడగునా?

18) బాగా పూసిన పూలు సువాసనను విడిచిపెట్టి తుమ్మెదల
జడ సువాసనను గ్రోలగా ఎంతో ఆశతో మూగునుగదా తల్లి!

19) మన్మథుడు పుట్టుటకు కారణమగు నీ జడ అను అంధకా
ములో ఆలరిన మహా సువాసన నాలుగు దిక్కులందలముచున్నది తల్లి

20) సరిగా కట్టినా తళతళలు, నల్లని కాంతిని, నీ జెడ చీకటి
చెట్ల పొన్నత్యాన్ని, అభివృద్ధి పరచును, అమ్మా మహాచిత్రముగదా

21) ముంగురులు చెవరి నాట్యమొనర్చిన నీ వదనము పా
సాగరము నుండి బయటబడు సమయాన నాచుతో గూడిన బా
చంద్రునిగా నెంతయగదమ్మా

22) చిరకాలం చీకటితోగల స్నేహమువలననో, లేదా ఆకా
శంలో తొలిమిబ్బితో కలిసియుండుటవలననో, నీ జడ అందంతోడన్ద
నీ ముఖంతో చంద్రుడు సరిపోయెనుగదా!

23) సూర్య, చంద్రాదులవలె నున్న నీ పతి చూపులు నీ వదన
బింబముపై జడగా, ఎంతో అందముగా నుండునన్న కవుల వాక్యము
సత్యమే ఆగునమ్మా!

24) ముగ్ధులగునలు అద్దమందు గనిపించిన నీ మోమునుచూచి,
అద్దము నీ ముఖ కాంతులను తీసికొన్నదని దాశిని చేతులతో కొట్టగా,
అద్దానికి మలినమంటెనుకదా!

25) నీ మోము జడతో, పద్మము వికసించి, నీరసత్వముపద్మము
సరసమిది, బురదతో అది; అందంతోయిది; అందువలన పద్మము నీ
ముఖంతో ఎలా సరిపోతుంది తల్లి!

26) అమ్మా ! దుర్గాధీశ్వరుని తలపైనున్న చంద్రుని గెల్చిన నీ మోమునకు ఎండ కెండి, వానకు తడిసి వనవాసియైన పద్మిని ఎలా సమానమాతుంది?

27) తల్లీ ! “నదవనజ”ము (పద్మము) నీ ముఖంలాగుండాని మహాతపంతో నిష్కతో తపస్సు తలక్రిందులుగాచేసినా “జనవదన”మైంది నీ వదనమవ లేకపోయింది.

28) చంద్రుడూ, పద్మమూ, పరస్పరము విరోధులైనా, ఒకటై నిన్నెదిరించి ఓడిపోయారు గదమ్మా?

29) నీ ముఖకాంతులను చంద్రుడు దొంగిలించును, నీవు పద్మ గృహమునకు గడియపెట్టి శయనింపగా, అటూ ఇటూ సంచరించిన శశి తలుపులు నీవు తీయగా, సూర్యకిరణాలందో, అస్తగిరియందో దాగుండును గదమ్మా!

30) తల్లీ! పవిత్రమైన అశోకసంపదకు, మహాకాలికి, నిలయ మగు నీ ముఖము చూచిన నీ పతి నిన్ను వదలక హృదయంలో దాచెను గదా !

31) చంద్రుడు స్వస్వరూపముచే సాగరాన రెండు విధాలుగా పుట్టాడు. అందువలననే రాజుదాల్చిన ద్విజరాజయ్యెను.

32) ఎంతో తేట నీటితోనున్న సరస్సులో, నల్లకలువవలె, చంద్రునిలోగల మచ్చవలె, పద్మములోనున్న తుమ్మెదవలె నీ ముఖమున కస్తూరిబొట్టు శోభించుచున్నది.

33) పూర్ణిమా చంద్రునిమించిన నీ మోము, పద్మమునుగూడా పరిహసించుట వలననే నీ పతి నీ యందంత మక్కువ గొనెనమ్మా!

34) పద్మము, చంద్రుడు, సరోవరంలో, ఆకాశములో సంచరించినా, నీ నేత్ర, ముఖములకు సరిహద్దులుగ కనుబొమలుంచి యున్నారు. పుట్టుపులందుకూడా శత్రుత్వము వీడరుగదమ్మా?

35) చెవులవరకూ వ్యాపించిన నీ కనులనుచూచి, ముఖాన్ని ఆక్రమించునను భయంతో బ్రహ్మ హద్దురాళ్ళగా నీ కనుబొమలు వినీలకాంతులతో సృష్టించెను.

36) బ్రహ్మ, శరణ, మహేంద్రులతో పూజలందిన శ్రీహరి నీ కనుబొమ్మలకు కింకరుడై నిత్యమూ కొలుస్తూఉంటాడు. బాను వంకరబుద్ధివానికి అందరూ జడిసి సేవిస్తారమ్మా!

37) శ్రుత్యంతము (చెవులు) వ్యాపించి, పద్మములవలెనుండి, మన్మథ జనన హేతువై, కృష్ణ (నల్లగా) రూపమైయున్న నీ నేత్రములును ఎవరు వర్ణింపగలరు?

38) లేడి నీ కనులచేత ఓడి చంద్రుని శరణందెను, అతడులేడితో గూడి ముఖానికి ఓడిపోయాడు, తాను మరల తన మండలాన్నే వీడి దుర్గవిభుని శరణంచొచ్చాడు. ఆతడు (పరమశివుడు) లేడిని హస్తమున శశిని మస్తకమున దాల్చి మహేశ్వరుడై నా భిక్షుకుడై నాడమ్మా!

39) నీ “నయన”ము అమ్మా! తలక్రిందులైనా ఏ మార్పు చెందదు, కమలమో (పద్మము) వికృతరూపం దాల్చును. అందుచేత పద్మము నీ నయనమును ఎలా జయించును? (“నయన- తిరుగ వేసినా నయన” అగును)

40) చంద్రుడు తన కాంతులను కలువ దొంగిలిస్తుందని, దానిని వికసింపజేయుటచూచి, చకోరాలూ మేమూ దొంగలమే అని చంద్రుని పాదాలు పట్టుకొనును.

41) తమ కాంతులు దొంగిలించిన కలువల కాశ్రయములై యుండుటవలన నీ చెవులను నేత్రాలు కబళించునమ్మా! కోపంతో సమర్థులైన జనములతో కోపగించినా కీడుమాత్రం కాదమ్మా!

42) చెవులు, కన్నుల సంబంధముతో ఎంతయేని ఆనడిదం కూర్చును. అందువలననే కతి నిన్ను విడువడమ్మా!

43) ఒక రాజ్య సమూహము, నీ చెవులతోన్న హమైనరించి మంచి కాంతిగల మిత్రత్వమున, శలువు, తెలుపు కాంతుల సంబంధమున నొప్పిన నీ నేత్ర సోయగము వర్ణింపతరమా?

44) శ్రీ వేంకటేశ్వరుని పత్నివగు నీవు నీ పతిధైర్యమును ముచ్చేతువు. అందువలన నీ నేత్రములు మరుని బాణములగును.

45) అమ్మా! నీ నేత్రద్వయము చెవులవరకూ వ్యాపించినవి. సండుడనిన పద్మాభయపడును. పగలు కలువ ముడుచుకొనును. ఎంతా చిత్రముదా!

46) తల్లీ! నీ నేత్రములను తుమ్మెదలు నీ పెదవుల మధ్యవు గోలగా ప్రయాణంకట్టి, మధ్యలో నీ ముక్కను సంపగెను జూచి సరించలేక అనుకున్నది సాధించలేక తిరుగుచున్నవి కదా?

47) నీ నేత్రములను రెండు మత్స్యములు, అమృతములో పుట్టిన గుంట చాలా పెరిగి నీ పతినేత్రములను మ్రింగివేయును. మత్స్యకాతికి యిది సహజమగుదమ్మా!

48) నీ నేత్ర వినిలకాంతిరాసులు పోకి యిందనీల ప్రశస్తిని మను నీ బంగారుకర్ణ భూషణకాంతిని నా అటంకచీకట్లుపోగొట్టునుగాక.

49) తన కొడుకు పేరుతో నుంట (కర్ణ) నీ చెవులు కర్ణికగా రుండును. సూర్యుడు, వాని చేరువచే నీ నేత్రపద్మములు మంచి కాంతిచే, నుండగలిగెను గదమ్మా!

50) అమ్మా! నీ కర్ణ భూషణమగు పద్మమందు తుమ్మెద రుండు రుండు మ్మని రొదచేయును, ఆ ధ్వని నీ ప్రియుని సందేశాన్ని నీచెవి దగ్గర చెప్పవలె అందును.

51) మన్మథుడు నీ బిడ్డడైనా తుమ్మెదగుండ్లచే నీ ఆత్మనాథు ధైర్యమును పోగొట్టును గదమ్మా!

52) తల్లీ! నీచెవి భూషణపద్మములమీద ఆసతో తుమ్మెద లశట నుండుటలేదు. శ్రీనివాసుని పలుకు తేనెవాకలగూడి అచ్చట ఆనందముతో నిల్చుచున్నవి.

53) నీ నేత్రములు, నీ చెవిభూషణలైన కలువనుపట్టి, కర్ణ పద్మమిత్రులైన కాంతిచోరుడు ఇదిగో అని తుమ్మెదల రొదతో చెప్ప చున్నవి.

54) అమ్మా ! వేదవేత్తలు నీ చెవులను (వేదాలను) ఆరోగ్య ప్రదములందురు. సుమనోఽంచిత (పూవులు-పండిత) మగు శుక్రి (చెవి) శిరమందె నీ పతి చూపులుండును.

55) నీ రెండవ చెవికూడా సర్వదేవతారాధనమంది నారాయణనికి ఆనందమిడునుగదమ్మా!

56) మన్మథుడను యజమానునితో తుమ్మెదాధ్వర్యుడు రతనాలు నిష్కలతో నీ చెవి సువర్ణకాంతులనిను కుండలాల హోమాగ్ని లా హరిమానసధైర్యమను హవ్యము ఝుంకారాలతో ప్రదక్షిణతో తీర్తించును గదమ్మా!

57) అమ్మా ! నిర్గళిత్వ పడ సంపదలతో దేవతలు నిన్దు తీర్తించు దానితో, నా కీర్తనలూ సరివచ్చును. నీ చెవిని పడినంతా ముత్తైవు చిప్పలో పడిన వర్షబిందువు ముత్తైమై హారాల్లో చేరి మహ విలువ సంపాదించదా!

58) ముత్యాలకాంతులు ప్రవహించునట్టి జలము, రతనాల కాంతులు కకల్పిచాలు, నీ పతిచూపులే ముత్యాలు, నీ నీలాల నిగనిగలే నీలోత్పలములుగా నీ తాటంకమను సరస్సును భజించే నమ్మా నేను.

59) బంగారు కమలాలను మునులు శుత్రుల (చెవుల) విడువ! ముత్తైములతో (ముకితో) కాంతిబొంది, జ్యోతిష్పథంబున మెగుదురజ్ఞా!

60) అప్పుడే విడిచిన నువ్వుపువ్వువలె నీ ముక్కు ప్రకాశించును ఆ పూవు చివర మంచుబిందువువలె ని ముక్కుతకు ఆణిముత్తైమొప్పున కదమ్మా?

61) నీముక్కు వేణువందురు, వేణు (వెదురు) గర్భము నుండి వెలికిజాతి ముత్తైము నిముక్కుచివర వెలుగునుగదమ్మా!

62) నీ ముఖ కాంతి అనే సాగరమందు ముక్కును వంతెనను జూచినరాముడహా! కేశినిశాచర సంహారమును చేయునుగదా!

63) నీ ముక్కును స్తంభాన్ని నిలబెట్టి దానికి కనుబొమలను పగ్గాలుగా కట్టి, మరుడను సాధక దోష్మరీడు దానిపై నాట్యమొనరించునమ్మా!

64) సౌరభ దానము పూర్వజన్మమున చేయుట రెండవ జన్మ నీ ముక్కుగా పుట్టి ఏన్నో రెట్లు చంపకము వీవాసందెను మంచివారలు చేసిన దానము కోటి గుణితమగునుగదమ్మా!

65) నీ ఉచ్చాస, విశ్వాస పిల్లవాయువులచే గుబుల్కొన్న నీ ముక్కునకున్న ముత్తైము చక్కని మల్లెమ్మిగ్గగా నెంచెదను. తల్లీ!

66) కలుములతల్లీ! నీముక్కు ముత్తైమను నాట్యకత్తెనవ్వను తెల్లని వస్త్రము దాల్చి గాలి నర్తకుడు హంగుచేయగా నాట్యముచేసి నీపతి చిత్తము మెత్తగాచేయును.

67) అమ్మా! నీ ముఖము చంద్రుడు, వాతెర సంధ్యారాగము దాని సమీపాన కాంతిపుంజములుకు ఆలవాలమై నీ ముక్కు ముత్తైము చక్కని చుక్కలాగు కానుపించును.

68) నీ ముక్కుర ముత్తైము తన విరోధులైన దంతాలను గాంచి, భయాన నీ ముక్కు రంధ్రములో దాక్కునగా ఉచ్చాసము నడ్డుకొనగా వడకును గదమ్మా!

69) అమ్మా! నీ దంతకాంతులు, నీ నవ్వు చంద్రికలు నా నాప తిమిరాన్ని బాపుగాక!

70) నీ నవ్వు ఎల్లప్పుడూ, అగ్రవర్ణము 'హ' కారాన్ని నెట్టి చంద్రకిరణాల మైత్రిని చేయును గదమ్మా!

71) హరిని కీర్తించు వాణి శరీరకాంతి ప్రవాహ మెరవులని నీ మండహాసమును వర్ణించెదనమ్మా!

72) తల్లీ ! నీ ముక్కు ముత్రము చూసవకాంతి వీచికలనంది, చంద్రునిమాచి నవ్వునట్టి నీ చిరునవ్వు చేత నీ అధరమంకెన పూవు పాటలత్వమందెను గదా!

73) అమ్మా ! పడమర సంఖ్యా బాలచంద్రుని కాంతులు, పద్మరాగమణి చెంత తెల్లని వస్త్రము, కలిగి నీ అధర బింబమున నీ దరహాసము గెల్పునుగదా!

74) నీ పెదవుల దగ్గర నిర్మల నీ దరహాసము తీయని సుధారసమే తెల్లగా కనుపడును, ఆ ఆమృతముతో కలిసిన నీ వాక్కులు నీ పతికి యింపు నింపునమ్మా !

75) తేనె వికారమయ్యింది, అరటి రుచిచెడ, గండచెక్కర చప్పరింపబడె, నీ వాఙ్మాధుర్యానికి నిలువలేక కడమ్మా !

76) తల్లీ ! చెరకు నీ వాఙ్మాధురి దొంగిలించి దాని గర్భ కందరంతో గూఢంగా దాచింది, అందుకే దానిని గానుగలో పెట్టి ఆడి పిండి చేసిన ఆ రసమంతా క్రక్కును, మర్దనం గుణ మర్దనమే అగును.

77) పాల సముద్రములో ఆమృతభానుని సుధారసము వేసి, కలిపి, చెరగు గడల కవ్వములుచేసి, మధించిన ఆ సాగరముదేలిన వెన్న కూడా నీ వాక్కులకు పోలవు తల్లీ !

78) నీ పెదవులు లేత చివురుగాగ, పలువరుస తెల్లనిపూలుగా ప్రయవాక్కులు మకరంద బిందువులుగా, నే నెంచెదను నీజే మాధవి మాట తల్లీ !

79) తెల్లదనము పైకి జిమ్మిన నీ ముఖ కాంతి యను పాల సముద్రమున మధురాధరామృతము, వాక్కమృతము పుట్టెను, ముఖమున చెవుల గులుకుచు నెంతో గ్రోలియు నీ పతి తృప్తి పడడమ్మా !

80) పాపములు రూపుమాపిన నీ వాక్కులు, నిరంతరానంద సాగరమున మమ్ము చేవించుగాక !

81) ఏలీవాగ్ర సమాధునిని గ్రోల నాగేంద్రుడు నేత్రాలనే చెవులుగా చేసికొనెనో, అటువంటి నీ మాధుర్యము మోచఫలమును పిచముగా చూచునమ్మా !

82) ఆమృతానికి మారుపేరుగా, పాఠిజాత పుష్పములగల అమృతాని వికృతిగ, మన్మథ రసమునకు వన్నెగా, కామధేనువు పాలను మించి, చక్కెర రుచికి కాంతినిచ్చి, కొబ్బరి నీరును మించి, నీ వాఙ్మాధుర్యము కీర్తింపబడునమ్మా !

83) పాల సముద్రమునకు ముద్దుల కూతురువు, చంద్రునికి చెల్లెలువు, మధురాధిపతి (హరికి) తియ్యని సతివి, అటువంటి నీ వాక్కులకు ఆరటిపండ్లు సరివచ్చునా ?

84) మొదట అక్షరముతో నున్న 'రుద్రాక్ష' తరువాత రు విడువ 'ద్రాక్ష' అయింది, తరువాత మధ్య 'క' కలది "ఇక్షు" అయింది. ఎలా విభము ఎన్ని అవతారాలెత్తినా నీ వాఙ్మాధుర్యానికి సాటి రానేరవు కదమ్మా !

85) నీ దంత శత్రువులు ముత్రైములు నిస్సారమై వంశ (వెదురు) ములో పుట్టాయి. నీ పలువరుస విరోధులు ఏనుగు శిరస్సులలో ఉండవలసి వచ్చెను గదమ్మా !

86) నీ పలువరుస నీ నాలుక దగ్గర (రగజ్జ), వాద్దేవి కడ (వాక్కులు) నాట్యమొనర్చును, దివ్య మందార మాలగా ఎంతో కాంతులను జిమ్మునమ్మా !

87) నీ పలువరుస ఎల్లప్పుడూ కాంతవంతాతై నీ పతిని అలరించును కదమ్మా !

88) ముకుంద (మల్ల-హరి) మహాప్రవర్ణమై, శుచివంతమైన (తెల్లని-పవిత్రత) నీ దంతములు ముత్రైములను నివ్వను గదమ్మా !

89) ఎర్రని మంకెన పువ్వుతో సమానమగు నీ దంతములు? దానిమ్మ. గింజలని చిలుకలు వచ్చిన వాటిని పార్దోలుట వలన చేతులు కంఠెనో, అటువంటి నీ పలుపటున మా పాపాలడంచుగాక

90) సరస్వతీ నాట్యము నిత్యమూ చేయుటవలన ఎఱి బ నీ నాలుక హృద్యమైన పద్య విద్య మాకిచ్చుగాక సంబా !

91) ఎల్లస్వరూపస్థలనేచేయు మమ్ము నీ సత్కృపచే రక్షి బూని శ్రీహరి కోపము బాపు వాక్కులను పల్కి శ్రమను ఎఱివ నీ నాలుక మాకు మోక్షమిచ్చుగాక !

92) సరస్వతి “అడవిలో నున్న వెన్నెల” అను నిందబాయ; నీరససలో నిలిచి వాణి, వనజనియవో (పద్మవాసిని) నీ కల వలన అధిక వనస్థితిని (అధి-కవనస్థితిని, అధిక-వనస్థితిని-పద్మస్థితి పొందింది అద్దీరా !

93) అమ్మా ! కొలిచినవారికి వాఙ్మయ శారదగా, మ కాంతితో శారదగా, గానామృతమున తుంబుర నారదుగా, నున్న నాలుకను నటించు శారదను నిరంతరం కొలుస్తానమ్మా !

94) నీ పెదవులు, ముఖ పద్మకాంతి శుభముతో నొప్పి ఎండవలెనో, లేదా శ్రీహరి ఆనంద ప్రభాత సమయమున నున్న సూర్యకాంతియో ఆననున్నవమ్మా !

95) వాక్కు, పెదవులు రూపముగా, నీ ముఖమందు, రే రూపాలుగా అమృతములు పుట్టెను. అందు మొదటిది శుకలాలితః (చిలుక కాధారము), రెండవ వర్ణము కింశుకలాలితము (మోద పువ్వు) కదా తల్లీ !

96) అమ్మా ! నీ పెదవను మంకెన పూవు, ఎరుపుతో, చిగ టాకులు లేనిది, దంతములతో ఆవరింపబడినది, అమృతమయమ దొండపండులాంటిది, విష్ణువునకు అతి సన్నిహితమైనది.

97) బింబము = ఓష్ఠము:-బింబోష్ఠము-యీ రెండు పదాలను వ్యాకరణజ్ఞులు, సంధిచేశారు, 'మొదటి 'ఓ' కారక్షరము, దాని చివరాక్షరము దొలిచింది తల్లీ!

98) మునులకు అమృత (చావులేకుండుట) మిచ్చిన నారాయణుడే నీ అధర సుధారసమున కాసజెందుట చిత్రము.

99) బ్రహ్మ క్రొత్తపుటము పెట్టిన బంగారపువంటి నీ శరీర పసుపు పూత మెరుపు శలాకచేత సృష్టించి, నీవారెర అమృతము తిల్కుటకు ఎక్కువభాగము దానికి కలిగింది.

100) నీ మోమును నీ పతి ముద్దాడునప్పుడు, పెదవుల అమృతము నారాయణు ముఖానికంటి సంగీత పేళలమైన ఆతని వేణువును జెందింది, ఆ అమృతానికి తుమ్మెదలా వేణువుకు రంద్రాలుగా పాడినవి తల్లీ!

101) తల్లీ! నీ గళమున దాల్చిన పగడాల దండ నా పెదవులను మించిన రాగము (ఎఱుపు) గలదని మాకు చెప్పటకే గదా దాల్చితివి.

102) అమ్మా! రాక్షసుల ప్రాణములు తీయు నరసింహుని పాటన ఖరములు (తీక్షణములు), నీ కపోటములపై చెవి కమ్మల కాంతితో ఎరుపెక్కి మృదువులగు నఖరములయ్యెనుగదా!

103) నీ చెవి దుడ్డుల రత్నకాంతులతో గల బుగ్గర జూచి ఉదయం అద్దంలో నీ పతి రతినమయాన తమ్ములపు ఎరుపని భ్రాంతితో గోళ్యతో ఎంత నీకినా పోలేదు తల్లీ!

104) బావమరది యగు చంద్రుని శంఖము కాంతికి చాలవే! మరి నాకేలా సరిపోతావు "విధు" పేరుంటే (విధుడు - విష్ణువు - చంద్రుడు) సరా! అని నీ పతి మీతగలేక చంద్రుడు నీ శ్రీ అలతమైన మోమైనాడు తల్లీ!

105) మీ రతి సమయమున నీ పతి పాంచజన్య (శంఖ శబ్దమును మించి, నీ మణితము (లక్ష్మీ కంఠధ్వని) మించుమాతా !

106) నీ పతి అభిమానముతో రతిలో తప్ప అన్నిటా క్రిందిన్న మెప్పించును గదమ్మా?

107) అమ్మా! నీ స్తనద్వయము బ్రహ్మాది బాలకులఁ పాలించిపెంచును.

108) పాలసాగరుడు తనలోనున్న అమృత పూర్ణకలశ రెండూ లోకరక్షణకు నీ తండ్రి నీ స్తనములుగా నిల్పెనో అంపాలు తృప్తిగా త్రాగిన బ్రహ్మ నాలుకపై నర్తించిన వాణి కు తెలుపయ్యెను గదమ్మా !

109) “కన్దుక-కచ్చుక”ములు రెండు, తలక్రిందైననూ అర్థచెడవు, మొట్టిది నీ స్తనమైత్రిని, రెండవది నీ స్తనమైటగా జేరి (కన్దుక=బంతి. కచ్చుక=పైట) గదమ్మా! -

110) అమ్మా! నీ దేహపురానికి వెళ్ళునప్పుడు ఎదురుపగోపాలుడూను పూర్ణకుంభములవంటి నీ స్తన ద్వయమును ; మన్మథుడెంతో సంతోషించును.

111) నీ పతి అంగజపూజ (రతి) సేయదలచి పుణ్యాహ వాసము కలశములని తల్లీ! నీ స్తనములందు మహాక్షతములు (అక్షతలు గోరునట్లు) చేయును.

112) అమ్మా! నీ స్తన గిరులెంత విన్నత్యమందెనో! ముల్లకాలకీర్ష్యరుడగు నీ పతి హృదయగర్వమును గూడా పోగొట్టును.

113) తల్లీ! నీ అవయవాలన్నిటికీ భాషణములుంచి నీ స్తనద్వయము విడకుండుటచేసి వాటికి రెంటికీ ఒకే ఛారాన్ని వేశా; తల్లీ !

114) నీ పయోధరము లెంతో బౌద్ధత్యముతో నుండుట నీ పతి వాటిని పట్టి తానున్నతి సందేహమ్మా !

115) మన్మథ యుద్ధమున యెక్కువ బలము సంపాదించి, మా చిరుచికర పాలశక్తి నండి, మహాహారాల సమృద్ధినండి నీ స్తన ద్వయము బలముతో బిడ్డలను పోషించుచున్నది.

116) బరువుగలిగి, మహాపండితుల గురుత్వమున, నుండుట స్తనగిరులు, అనేక గిరులను శిష్యులనుగా చేసుకొన్నది గడమ్మా !

117) త్రిలోక భిక్షుకుడు (వామన రూప నారాయణుడు) తన హస్తములతో నలికిన అతనికి మన్మథ దానమొసగెను. ఆహా ! నీ స్తన బౌచార్యమేమందునమ్మా !

118) ఆనందమిచ్చుట నీ స్తనములను నరసింహమూర్తి హిరణ్మయచల (మేరువు-బంగారుకొండ) సంపదలను పొందగా వాటినే నలికి గోరుముద్రలుంచును గడమ్మా !

119) కురచగు కంభము (కుండ) నీ స్తనములతో సామ్య మెట్లగు నమ్మా !

120) నీ పతి రత్నివ్రతము చేయ మన్మథుడు నీ స్తనములను మంగళములకు కొబ్బరిబొండాలను పసుపు పూసి బహుమతిగా యిచ్చెను కదమ్మా ?

121) నీ పతి వీ కుచములకు మిత్రములగు తల ధరించుట చేతనే గజేంద్రుడు వేడగా తక్షణమే రక్షించెను.

122) నీ కుచముల మధ్య ముత్యాలు తోరులుట, క్రింద నూగారుతుండ ముండుటచేత “వీనుగు కంభములే నీ స్తనము” లని కవులు వాక్కులు నిజమే నమ్మా !

123) నీ సోదరుడు మాకు విరహం చేకూర్చుచున్నాడు. అది కూడదని గట్టిగా చెప్పమని చక్రవాకాలు నీ స్తనాలయ్యాయి కదమ్మా ?

124) మదిరాక్షుల హస్తమర్దనము సహింపలేని చెండ్లు (బంతులు) నీ స్తనములయ్యెను. అప్పుడు కూడా నీ నాథుని హస్తమర్దనము వాటికి తప్పనివయ్యెను గదమ్మా ?

125) కుంకుమ చందన రాగాంకితలువైన అతి కఠినతర నీ కుచగిరులు, నీ పతి మృదు హృదయ కాగిళులతో కఠినత్వము నేర్పెనో!

126) అమ్మా! నీ స్తనములు బాగా బలిసినవి, కుంబములకన్న మిన్నలు, నీ భర్తయొక్క అతిశయము పొందినవి, చక్రవాకములను జయించినవి, చాలా చిత్రము.

127) రతిలో మంచి విలాసముతో, కల్పివృక్షమువలె, పెద్ద స్తనయుగము, నీవు సమర్పింపగా, నీ భర్త దానిపై నున్న వస్త్రమును లాగెను గదమ్మా?"

128) నీ స్తనద్వయము పట్టి నీభర్త సర్వలోకాలనూ పాలించు ఐశ్వర్యమందెను కదమ్మా?

129) నీ స్తనముపై నున్న హారము నీ పతి రతి సమయమున హరించి ఆనందమందును.

130) మీరిరువురూ ఆనందపారవశ్యమున (రతి సమయమున) నుండి మమ్ము రక్షించుగాక!

131) చిన్నతనమున బ్రహ్మ నీ పాలు త్రాగి నిత్యతృప్తుకయ్యెను గదమ్మా!

132) నీకు కుచగిరులపై నుండి ముత్యాలపేరు మినమినలాడును, బంగారుకొండపై నున్న చుక్కలుతో హస్తాలాడును గదమ్మా?

133) నీ స్తన యుగళములపై సర్తించు ముత్యాలహారము పద్మములపై దిరుగు కలహంసములవలె నున్నవి.

134) అమ్మా! నీవూ, నీ పతి యిరువురూ ఆనందసమయమున మమ్మాదుకొందురు గాక.

135) సూర్యుడు తన బంధువులకు పద్మా లెన్నో యోజనాలు దూరమయ్యెనని బాధపడి, వాటి దగ్గరగా ఉండగా నెంచి నీ హస్తములుగా పుట్టి పద్మాలకు సన్నిహితుడయ్యెను.

136) నీ హస్త పద్మరాగాలను మించియున్న నీ కంకణ పద్మరాగాలగాంచి దాడిమింజలకు నీ హస్తమునగల చిలుక యెప్పుడూ ఆకాంక్షించును గదమ్మా!

137) సువర్ణ స్త్రీత కంకణాలు ఇంద్రనీల మణులలో చేవి నీ చేతులు, పద్మాలవలె అందముతో అందగించును.

138) మొదటే బాగా ఎరుపగు నీ చేయి ఆపై నీ కంకణమున గల పద్మరాగాలవలన మఱింత ఎఱిబారు, వైడూర్య లీలాశుకములతో మరింత ఎరుపౌ కదమ్మా?

139) అమ్మా! కాంచీ కపింద్రుని కవిత్వముకన్న, నీ హస్తములు కోమలములు, ఎప్పుడూ ఆశ్రితులకు దానమిడుట వలన ఎర్రబారినవి.

140) సర్వార్థముల నిడు నీ హస్తమే స్వర్ణ గతాధికము, ఎవరు నీ దానమున కర్తులూ భువిలో వారందరూ స్వర్ణ గతాధికులే బౌదురమ్మా!

141) బాధలు పడినవానిని, యే బాధలూ లేనట్లు సకలైశ్వర్యములతో వానిని తూగించెదవు గద మాతా!

142) దీనులు నీ చేతి చలనను దాన మహిమవలన సమస్త సంపదలంది భూమిలో గొప్పవారగుదురు. వారు లక్ష్మీ పుత్రులనగా వింత లేనేలేదు తల్లీ!

143) కంకణ మణికాంతుల నిగనిగలను ప్రవాహమున మీన = మత్స్య, మకర = మొసలి, కేళిలతో గూడి సరసువత నీ హస్తము లొప్పును గదమ్మా!

144) బంగారుచే ప్రకాశించు అనేక ఉంగరాలు కలిపి నీ కరవ అది రత్నాకరమౌట చేతనే సకల సంపదలందించు సంభా!

145) నీ కరము మంచి కాంతిగలిగి, దేవతలను పోషించినదై పండిత పోషణము కలిగి, ఉండవలె!

146) నవరత్నములు నీ కరమునకు అనవశ్యము తల్లీ! నీ గోళ కాంతులే నవరత్నాలను కాంతిహీనముగా చేయును.

147) అమ్మా! నీ చేతిగోళ్ళు ఎరువుకాంతి నీ పతి నోటికందించు తాంబూలము ముఖమున ఆతని పెదవులపై బడును. లేకున్న నున్న తెలుపు, వక్క నలుపు, ఆకులు పచ్చ ము తాంబూలం ఎరుపెందు కయ్యెను.

148) వాపులలో పాపినగు నేను సంసార నూనీలో బడగ నన్నొడ్డెక్కుంచుటకు నీవు నన్ను తీయుటవలన చేతులు కందిన కడమ్మా!

149) పరమ పావనమైన నీ హస్త కమలములతో యీ దీను! ఒక్కమారు స్పృశించు మమ్మా!

150) చంద్రుడు తన పేరేవాడగు నీ పతి దశావతారాలెన్నెన! యీర్ష్యతో నీ చేతిగోళ్ళు గూపున దశావతారాలందెను.

151) తల్లీ! సాగరకన్యా! నీ ప్రస్త హస్తముల శోభిల్లు గోళ వలె నున్న చంద్రుని పొగడగా సమానములేరు. అటువంటి నీ హస్త గోళ్ళ రూపచంద్రుని నుతింపశక్యమా?

152) అమ్మా! నీ ప్రియుని మేనిపై క్షతిశతమ్ము (నాలులు ఉంచుటవలన నీ గోళ్ళు క్షతములే అగును.

153) నీ పతి చూపుల వలన గలుగు మహాసంతోషమున గొన్న నీవు హస్తములతో మమ్మాశీర్వదించి సిరులుగూర్చు మమ్మా

154) రోమాలతో నున్న నీ వక్షస్థలహారము నాయకమునంటి వాభివరకు ఉన్నదానిని నల్లత్రాచుపడగ మణితోడ పై కెగ్రబా నట్లున్నదమ్మా!

155) నీ పతి సూర్యరూపమా కన్నునుండి కాళీందీదీ పద్మ పుట్టిఁదను యీర్ష్యచేత, కతిని చరణ కలువనుండి గంగపుట్టి పంపి పావనయై ప్రపంచము సుద్ధరించెను.

156) మన్మథుని యుద్ధములో గెలుపొందుటకు నీ పతి నిన్ను నాకుఁగ చేసికొనియే గెల్చెనమ్మా!

157) మీ రిరువురు మాకు మాతాపితలు, అందు నీవు కుమారుణ సంపన్నవగుట మా తప్పులు మన్నించి, మా దారిద్ర్య బాధ పోవునట్లు ఆశీర్వదించుమమ్మా!

158) నీ మొసూలు రత్న సమీపాన నీ కడుపు రోమాలు ఎంతో అందము నందించును గదమ్మా!

159) నీ పతి రతియుద్ధమందు నీ ఉదరమునగల రోమరాజుని ఎంతో ఉపయోగపడునట్లు చేసికొని మరుని గెల్పును గదమ్మా!

160) మన్మథుడు మీ కుమారుడే ! అయినా నీ పతి రతికి నీ రోమరాజుని అడ్డముగా పెట్టుకొని విజయమంద చూచునమ్మా !

161) నీ పొక్కిలి సుయ్యిలో మన్మథుడు నీరు కొరకు నీ శరీర రోమాలను త్రాటితో, నీ స్తన కుంభాలను కట్టి నూయి లోతగులుట వలన త్రాడు అందక ఆవల పారవై చినాడు దాహశాంతి మాత్రము నీ పతికి పోలేదు తల్లీ !

162) మీరు రతిమాగము చేయునపుడు మన్మథుడు మీకు బాగా సహాయపడును గదమ్మా!

163) శ్రీలనాసగి అందమైన త్రివళీ తుంగ తరంగ నాట్యముతో నీ హృదయమందుగల హారమణీ తళతళలుగల నీటి బుడగలతో నీ గర్భ రోమాల్ని కళిందకన్య నన్ను చరితార్థుని చేయుగాక !

164) నీ స్తనగిరుల కాంతి అను పాల సాగరమున, నీ గర్భ మను పటపత్రమున రోమాలనే నీ శ్యామసుందరుడు "ఆహా" ఎంత వింత ?

165) నీ నాభీ సరోవర ప్రాంతమందు కొబ్బరిచెట్టువలె నూగాను ఒప్పును, ఆ వృక్షానికిగల పచ్చని కొబ్బరిబొండాలే నీ స్తన యుగమును నీ పతి పట్టి ఆనందించును;

166) బ్రహ్మ నీ నాభి అను నుయ్యి శ్రవ్య త్రవ్య అలసిపోయి కొంసేపు విశ్రమింపగా, ఎటకో నతజేగ విడిచిన గునపమువలె నీ పవ రోమరాజి కాన్పించును.

167) పైనుండి క్రిందికి జారుట నదులకలవాటు, కాని అది నిజంకాదు. నీ నాభి నూయినుండి నీ స్తన గిరులెక్కు నీ రోమ లతను కాళిందీ నది అమ్మా!

168) నీ బిడ్డడైన బ్రహ్మకన్న, యింకొక సుతుడు మన్మథుడే మీ కెక్కువ, రతియందు మీ సతీపతులను సమానంగా ఆనందింప జేయుప డగుటచేతనే కదా!

169) మూడు లోకాలకూ నీ నాభి నూయి జీవనాధారమే గదా తల్లీ! నీ వళి తయము స్వర్గసోపానాలే గదమ్మా!

170) ముల్లోకాలనూ జయించిన మన్మథ చక్రవర్తి నీ రోమాలను జయస్తంభాలు నాటెను. నీ వళులు మూడు మూడు లోకాలకూ గుర్తులు గదమ్మా!

171) నీ నాభి సరస్వతీ న్నానమొనరించి రతి పతివ్రతి ప్రతినపూను పలాశదండమే నీ రోమములు, వాటి సమీపాన వళి త్రయమి దర్శలున్న నూయి గదమ్మా !

172) యౌవనారామము పెంపుకై మన్మథుడు, నీ రోమాలను ఏతాముగా చేసి పాదాలకు సోపానాలుగా బొడ్డు నూయిదగ్గర మూడు వళులుంచాడు.

173) నీ నాభీ సరోవరము లోతు నిర్ణయింప నీ పతి నేత్ర మస్యములను పంపెను కాని అవి అందులో లీనమయ్యెను. నీ పతి మనస్సే అందు లీనమైనదమ్మా!

174) నీ జఘనగిరిని ఆశ్రయించిన నడుము మన్మథునకు కాపురమగును. నీ నాభి అనంత సరస్సును. వళులు ధ్వజ స్తంభమే గదమ్మా !

175) పులినయి నీ జఘనము, నాచు నీ కేశాలు, మత్స్యాలు నీ పతి నేత్రాలు. అందువలన నీ శరీరమే సాగరము, ఆహా ! ఎంత ధన్యవు గదమ్మా !

176) రశన అను పాము నాభీ బిలముదగ్గర పండుకొనియుండును అది అపూర్వమైన పామేగద లల్లీ !

177) నీ నడుము రూపాన ఉన్న ఆకాశ సమీపాన, చెవులను ఆకాశమునొద్ద శబ్దములు వెలువడునమ్మా !

178) నీ మొల నూలు చిరు గంటలు మీ రతి తహస్యములు వినిపించును గదా! నీరసన గాదది రతిపతి రసనగాని, ఆహా! మీరెంత ధన్యులు.

179) నీ ఒడ్డాణము మేలు కలది, నీ నడుము నాశ్రయించి, తనయందుగల రత్నములచే. చీకట్లను పోగొట్టును, నీ కుమారుడగు మన్మథుని ఆదరముకలది తల్లీ !

180) నీ బంగారు మొలనూలు, విష్ణువుచేతిలో నుంచబడినది, అందువలన ఎంతో వృద్ధిసందినది, ఆ మొలనూలు చిరుగంటల నవ్వడి ఎంతో ఆనందమందించు నంబా !

181) నీ ఒడ్డాణము చెవులకింపైన శబ్దములతో గూడినది, శాశ్వతమైనది, నడుము, బొడ్డు, పిటుదుల కాంతిచే నొప్పినది, విష్ణుని రసముతో కూడినది, అది మాకు సిరులిడుగాక !

182) నీ నడుము “ముక్తిపథ”మంటారు. కాని నీ పతి మనస్సు నది నిరంతరము బంధించును గదమ్మా !

183) నీ ఒడ్డాణము మంచి రత్ని సమూహము కలది. మంచి కాంతితో కోరికలనెల్ల నెరవేర్చునది, అది మాకు సిరులిడుగాక !

184) నీ పతి రతి సమయమున నీ యొడ్డాణమును తిలకించి పులకించును. దానికి నీవు రెండింతలానందము నందుచువు అట్టి నీవు మాకు సర్వభాగ్యము లిడుముతల్లీ !

185) అమ్మా ! శ్రీలక్ష్మీ ! నీ నడుము ఆకాశముకన్న మిన్నయైనది, నారాయణునకు ఆనందనిలయము గదమ్మా !

186) అణునైనా నీ నడుము స్తనగిరులను ధరించినది. ఔను ప్రపంచమునకెల్ల అణువేకదమ్మా ఆధారము.

187) అమ్మా ! నీ నడుము మన్మథునికి వృద్ధి గూర్చునది.

188) శూన్యము (హరి పదము ఆకాశము) కనుక దానికి ఒక కన్ని చ్చాపు (కన్ను-వస్త్రము-నేత్రము) పతివ్రతవగుట శ్రీలక్ష్మీ నీకే తగును.

189) కన్నులు దూర వస్తువులను చూడనేరనట్లు, కన్నులకు అంజనము వేసిన కానరావు, జలాగే నడుమును నీ పతి రతియందు తప్ప వేరొకప్పుడు గాంచనేరదమ్మా !

190) నీ నడుము చాలా అల్పమనిపించును. హరికి అత్యంత ప్రీతిపాత్రమైనదయ్యెను. సకల కల్యాణము విడిచిన వడ్డాణము వలన బంధింపబడగద తల్లీ !

191) చక్కని వడ్డాణముచేత అలంకరింపబడి, చక్కని తొడల సంబంధమంది, మంచి వస్త్రము వలన అలంకరింపబడి హరికి నీ నడుము ప్రేమపాశమయ్యెను గదమ్మా !

192) శ్రీమైనది, సనాతనమైనది, నీ నడుము. అందుకే శ్రీహరి రతి సమయమున దానిని గని పరవశించును.

193) నీ నడుము వడ్డాణమును బొంది చెవుల కింపగు చక్కని ధ్వనులచే ఆనందమిచ్చును గదమ్మా !

194) మన్మథుని పుట్టుకకు మూలమైనదగుట నీ నడుము చూచుటకు కానరాదు, స్తన గిరులకు ఆధారమగుట ఊహకే అందును తల్లీ !

195) తేనెవంటి నీ పలుకు అందమేకాదు పంచమస్వరమే (కోకిలగానమే) గద తల్లీ! మధుర మంగళ శబ్దములు పలికిన నీ వడ్డాణము వలన నిజముగా పంచమభూతమే యగును, (అకాశము-అనగా తేనిదే)

196) శ్రేష్ఠమైన నీ కటి ప్రదేశము చాలాపెద్దది. అందువలన నీ పతికి రతినమయమున ఎక్కువ కానందమును కూర్చును.

197) మన్మథ సింహాసనమో, భుషణములు గల సింధునది ఇసుకతిన్నెలో, యావన మదగజ తలయో అనిపించును నీ కటి ప్రదేశమమ్మా!

198) నీ కటి ఏనుగు తల కాబట్టే హరి కామాంకుశముతో పొడుచును, అదియే ఆతని కానందము.

199) నీ తొడల సంఘటలను ఏనుగు తొండముగా కాంక్షించెను. అరటిబోద కోరగా ఏనుగు దానిని పీకివేసెను.

200) శ్రీహరి నీ కటిప్రదేశముగని అనేక వస్త్రములు దానికి బహూకరించెను. రంభను (అరటిబోదెను) నిరసించుట వలన స్వర్గమును గూడా నివ్వగలడు తల్లీ!

201) ఏనుగు తొండము, మణికట్టు నీ యూరువులకు సమానము లని అంటారు. అవి హెచ్చుతగ్గు వర్ణములు గలిగి వాటిలో అవే సరిపోవు, తొడలకెట్లు సరిపోలునమ్మా?

202) ఏనుగు తొండము, మణికట్టు రెంటికన్న నీ తొడలు దీర్ఘాక్షరములుంట వాటికన్న మిన్న లేకదమ్మా?

203) నీ తొడలు సంపద నీయచుని ఏనుగు తుమ్మెదలకు దానము చేయును. అయినా లాభము లేకపోయెను.

204) ఏనుగు తొండము అసారము గలది, బయట చాలా కఠినము. నల్లగా ఉండును. నీ తొడలకు సరిపోదు. అటువంటిప్పుడు కరభమెలా సరిపోతుందమ్మా?

205) కవులు నీ జంఘాయుగమునకు సాగరమును పోలుస్తారు. అది కూడదమ్మా !

206) కాహళ శతకములు కలిసికాని, వేయి సముద్రములు కలిసియైనా నీ జఘనములకు సాటిరావు తల్లీ !

207) నీ జఘనమున కాసజ్జెది శ్రీహరి సర్వమూ విడిచి నిరంతరము వక్షమున నిన్నుంచుకొనుట గదమ్మా ?

208) నీ జంఘద్వయము మన్మథుని నిషంగముల జయట గడమ్మా ?

209) బహుసుందరము, మునుల భావముల నున్నది. సురల మనోమందిరాల్లో నున్నది. అటువంటి నీ పాదపద్మములను నేను గొల్చెదనమ్మా !

210) ఎవని పదములు వానికే యిచ్చును గతి (ఎవని పాదాలు వారినే నడిపించును), ఒకని పదాలు మరొకనికి గతి యివ్వగలవా ? నీ పదాలు మాత్రం మాకు నిత్యం గజేంద్ర గతి యిచ్చునుగదమ్మా ?

211) తేత చివురులుకంటె మృదువులగు నీ పదములును నిత్యమూ నేను కొలిచి నా దారిద్ర్యము బాపుకొనెదనమ్మా !

212) బాలసూర్యునివంటి కాంతి గలిగి నీ పదములు త్రిలోకా రాధ్యములైనవి. అవి మాకు సర్వభాగ్యములిడుగాక !

213) ఏ వస్తుగుణమూ వస్తువుకు రావలె, కానీ నీ పదములు గొలిచిన మునులకు రాగము (మోహము) లేక, విరాగము (వోక్షము) వచ్చెను గదమ్మా ?

214) బాలసూర్యునికి వేయి పాదాలున్నాయి (పాదము = కిరణము), నీ పాదకాంతికి ఓడిపోయెను, సద్వసుహరుడు, (వసువు = బంగారము, కిరణము) కువల యా సౌఖ్యకరునికి జయమెటు పచ్చును (కువలయము = కలువ, భూమి)

215) అమ్మా! నీ పాదము కందునని నీ పతి ముందుగా ర్థాని త్రొక్కి తరువాత వివాహమున నీ పదము త్రొక్కెను కదమ్మా ?

216) శుభము లొనగూర్చుటలో నీ మోము, నీ పాదము పద్మము కాంతికి సరిపోవును.

217) నీ పాదాగ్రశోభ జూచి ఎవరు సహింపలేతో వాని ముఖమును చూడకూడదమ్మా ?

218) కాంతి మాత్రమే కాదు నీ పాదాలు కావలసిన కోర్కె నీయగలవు. ముల్లోకాలకూ అందుచేతనే పూజనీయములై నవి తల్లీ!

219) పదము వక్షముపై హరి ఉంచుకొనెను గదమ్మా! బ్రహ్మ, శంకర, మహేంద్రాదులకు దిక్కగు నీ పదము మాకు కూడా దిక్కగు గాక !

220) ఉదారమైన ఉపకృతిచేసిన నీ పాదములు, మా పాదము లూడ్చుగాక !

221) శర్వపాలను పోగొట్టగలిగిన నీ పాదారవిందములే నాకు దిక్కని కొల్పెదనమ్మా!

222) నీ పాదముల నంటి మెలగిన రాజహంసయుగము, మనోహర కూజితములతో శ్రీహరి మానసమున స్వేచ్ఛగా యెప్పుడూ సంచరించును గదమ్మా!

223) పరమ పావనమైన నీ పాదయుగము నా హృదయ పద్మమున నెప్పుడు భావించును నాకు సకల సంపదల నొసంగుమా శ్రీలక్ష్మీదేవీ !

224) సకల సుర, మహేంద్రాది దివిజుల తలలయందు పరిజాత పుష్పములచే పూజలందిన నీ పరమ పావన పాదములు నా శిరముపై నుంచుము తల్లీ!

225) పరమశివుడు నిరంతరమూ నీ పాదముల తలదాల్చియే గదా శాంతుడయ్యెను గదమ్మా !

226) ఘోర సంసార సాగర నౌకలు నీ పదములందురు, అట్టి నీ పదములు నా సకల దారిద్ర్యమును బాపుగాక :

227) చుక్కలు విరంతరమూ ప్రకాశింపనెంచి నీ గోళ్ళయి నవి, అట్టి నీ పాదగోళ్ళు నా హృదయమున ప్రకాశించుగాత !

228) శర్వామరులకు పూజనీయమగు నీ పాదారవిందములే నాకు దిక్కుయి సర్వభాగ్యము లొసగు గాక !

229) కోటి బాలసూర్యతేజము నందిన నీ పాదయుగమునే నేనెప్పుడూ గొలిచెదనమ్మా !

230) బ్రహ్మ, శివ, మహేంద్రాది సురలకు పూజనీయమగు నీ పాదములు నా తలపై నిత్యము నిలుపు తల్లి!

231) నీ పాదాశ్రితులకు సర్వసౌభాగ్యములు గఱగును గదమ్మా !

232) ని పదపూజ చేయు భాగ్యము నిత్యమూ నాకు కలిగించు తల్లి !

233) శ్రీహరియే నీ పవిత్ర పదములను వక్షమున నుంచుకొనెను. నేను నా మస్తకమున నిత్యము నిలిపి పూజింతును.

234) నీ పాదారవిందాలు ఎప్పుడూ పూజచేసిన వానికి సర్వ దారిద్ర్యములూ అడగును గదమ్మా ?

235) నీ పాదాల ఎరువును నిత్యమూ నా హృదయమున ధ్యానించెదను.

236) పాల సముద్రమున పుట్టి శ్రీలక్ష్మీదేవీ ! నీవే నాకు దిక్కుయి నా సర్వ దారిద్ర్యములనూ తాపుమమ్మా !

సర్వం హనుమదత్పణమస్తు

9. శృంగార స్తబకము

1) శేషశైలేశవసతి ! విశ్వేశ్వరుసతి ! సకల శృంగారరూప. అమేయ మహామహామకల శ్రీలక్ష్మీ నాం ప్రత్యక్షమగుగాత !

2) అమ్మా! చిరకాలమునుండే నీ పతిని మన్మథచేష్టల వలన మరులు పుట్టించి, నూతన కళలో దేవించి కరగించినదానవు గదమ్మా!

3) నీ చూపుల తీపులలో వేంకటపతి మనస్సు లగ్నమైనా, నీ కౌంటిల్యమును మాత్రము ఆతని కంట లేదమ్మా!

4) మన్మథ బాణ కాంతి విసరాలు నీ వీక్షణలు గద తల్లీ ! పద్మనివాసి! నీవు వేంకటపతి మది కరగించుదానా! నీకు నమస్కలు.

5) పాల సాగర కన్యా! వేదాలవలన దేవేంద్రాది దేవతాగణము లచే వేడబడు హరి, నీ చిన్నిచూపు మాత్రములో కరగిపోవును తల్లీ !

6) హరి మునుపు స్తంభమున పుట్టువందుట వలన నీకు స్తంభము కలుగునట్లు శ్రీహరి రతిలో మన్మథకళలు కూర్చును కదమ్మా !

7) మెల్లమెల్లగా హరి వక్షమున నండి తన నేత్రములను బలిమిని హరించగా, హరి రతిలో నీ వస్త్రమునే లాగుగదమ్మా !

8) అమ్మా! రతిలో హరిచేల మాసింపగా నీవు వస్త్రమునిచ్చిన నీ దానగుణమునకు నీ పతి మెచ్చును గదమ్మా !

9) తొలి రతిలో నీ పతి శయ్యకు బలముతో లాగగా, నీవు చేతులతో విదళింపగా నీ హస్త కంకణాల శబ్దములు ఘులుఘుల్లనగా తలుపావల విన్న నీ చెలులు ఆనందము పట్టలేనివారైరి గదా !

10) రతి సమయమున నీ జడ నీ పతి పట్టుకొనగా, మన్మథుడు మాతృదేవి నీ ముఖం చూడలేక, కోపముతో నీ జడలలో పూల బాణములు వేసెను గదమ్మా!

11) నీ పయోధరములు (స్తనములు) హరి కరస్పర్శచే ?
మగా చాలనే వర్షించును తల్లీ !

12) నీ పతి నిన్ను విగుప్తగా గౌరవింపగా స్తనములుః
జాకెట్టును పిగిల్చి బయటపడి నీ పతి కెంతో ఆనందాన్ని కలుగజేయు
గదమ్మా !

13) అతి సత్నయంగా ఉన్న నీ నడుముకు బరువనిగదాయీర్వ్యతి
నీ కుచద్వయము నీ పతి మర్దించును.

14) హరి మాస్త, గోరుల నాలుక, మర్దనలు పడినడి నీ స్త
నములు ఎంతో తృమాగుణము కలిగియున్నవి.

15) చంద్రునికి భయపడిన చక్రవాక యుగ్మము నీ కు
రూపములయ్యెను. వినా నీ పతి గొళ్ళరూపుతో చంద్రుడు నీ సనమ
లకు గంటలు పెట్టును. దుర్మార్గులు దురూహలు మానరుకదా !

16) హరి తన చేతుల్లో ఉన్న శంఖ, చక్రముల విడిచి రతిలో
నీ స్తనములు రెండు, రెండు చేతులతో పట్టుకొనును మరల నీ కం
మును పట్టును గదమ్మా !

17) రతిలో నీ వాస్తవము నీవడ్డుపెట్టిన తన కార్యము మాత్రమ
ఆగకుండా చేసికొనును గదమ్మా !

18) పంచాయుధములు విడిచి, నీ శరీరమున కరముతో
సృశిస్తూ హరి పంచాయుధు (మన్మథ) యుద్ధమున విజయమ
గాంచును.

19) మన్మథ యుద్ధమున, నీకోడిపోయి, తన ఆయుధాలన్నీ
విడిచి, తన బుద్ధిచపలత మాత్రము విడువడమ్మా నీ పతి.

20) శ్రీహరియొక్క బిగికాగిలింతల, స్తనమర్దనములలో !
మెడలోగల తారహారాలు నలిగి జాగా పొడియగును గదమ్మా !

21) శ్రీహరి నీ రతిలో ఎన్నో మాయమాట్లాడినా నీళ్ల
మాత్రము చిరునవ్వు చిందించెదవు గదమ్మా !

22) మంచి రతిలో నీపతి నీ స్తనమద్దన చేయువేళ నీ గళము నుండి మణితము వెలువడును తల్లీ !

23) నీవూ నీ పతి రతి సమయమున మేఘమూ, మెరుపు వలె నుండురు

24) మీ మనస్థ సంగమ వేళ (రతివేళ) పతికన్న నీకే ఎక్కువ ఆనందము గదమ్మా !

25) ఉద్యానవనమున మీరిరువురూ కలియగా, ఆ వన సుమ సౌతభమంతా నీ పతియే అనుభవించును.

26) మీరిరువురూ మనస్థ ద్వంద్వయుద్ధమున ఉన్న సమయమున నీకు కలుగు ఆనందము నా దారిద్ర్యమును బాపుగాక !

27) నీకేవిధమైన బాధా కలుగగూడదని నీ పతి రతిలో అనుకున్నా, అతని కౌగిలింతల వలన నీ శరీరమున గగుర్పాటు కలుగును కదమ్మా !

28) నీవు నీ పతి రతి యజ్ఞమున అతనికి సంతోషమే కూర్చుదువు, చెమటరూప అవబృథ స్నానమాడింతువు కూడా అమ్మా !

29) రతి అంతమందు నీవు నీ పతి వక్షమున శ్రమ పోవగా నిదురింప, చెమటచే జారిన కస్తూరి బొట్టుంటుట వలన అదియే ఆతనికి శ్రీవత్సమయ్యెను గదమ్మా !

30) మీరిరువురూ పరస్పర రతి యుద్ధమున నీవా, నేనా అనునప్పుడు నీ యానందమెంతని చెప్పగలము తల్లీ !

31) మీరిరువురూ పైకి కనబడకుండా జలక్రీడలాడు సమయమున హఠి నీ స్తనములను గిల్ల మత్స్యములు చేసెనని భయపడి నీ నాథుని కౌగిలింతువు కదమ్మా !

32) మీ జలక్రీడలో నీ జట్టు నాచు, నీ నేత్రములు మత్స్యములూ, నీ పాదములు కూర్మములు లాగుండుట నిన్ను వదలి నీ పతి వాటిని వట్టుకొన నీవు నవ్వుదువు గద తల్లీ !

33) చిలుకలూ, గోరువంకలతో, ఫల పుష్ప సుందరముగా, శుభముగా, ప్రకృతి మనోహరముగా కేషగిరిని నీ నాథుడేర్పాటు చేసి అందు నీతో క్రీడించును కదమ్మా!

34) మన్మథ బాణ శబ్దాలూ, వాటివనుకరించు తుమ్మెదల ఝుంకారాలూ గల వనాల్లో మీరిరువురి సంచారము సృష్టికే ఆనందము తల్లీ!

35) చందనవనములో హరిని నిగూడగా, మేఘమూ, మెరు పని భ్రమించిన నెమిళ్ళు పురులువిప్పి ఆడగా వాటినిచూసిన సర్ప ములు పరుగులు తీసినవి తల్లీ!

36) సూర్యకిరణాలు కూడా క్రిందబడని గొప్ప వనమున చీకటిప్పగా, రాత్రి పడెనని నీ పతి నిను గలియును గదమ్మా!

37) రతికేళిలో నీవు పెడమొగము పెట్టగా, మన్మథునికి పూలబాణమిచ్చి కొట్టమనగా, ఆతడు నిన్ను కొట్టజంకెను గదా!

38) నీ జడను గల పూలగంధమును త్రావ తుమ్మెదలు ఝుం ఝుమ్మని రొదజేయగా నీవు భయపడి నీ భర్తను కాగలించితివి కదమ్మా!

39) వేంకటగిరిని తిరిగి తిరిగి, వనభూములకు అరిగి అరిగి, మంచి పూలెల్ల వర్చి వర్చి, నీ పతి నీకు అభిషేకము చేయును.

40) ఎవ్వడూ పుష్పవతు (బాగా పుష్పించిన) తైన తీగలను తెచ్చి నిను బంధింపగా శ్రీహరి, అయ్యో! పుష్పవతులను ముట్టు కొంటిరా! అని నవ్వు నీవు నన్న బ్రోవుమమ్మా!

41) నీవు రతిలో బాగా చెమట పట్టగా, ఆ సమయమున నీ పతి నీ నుదుట కస్తూరి నుంచగా, అది దిగజారగా, అద్దమున అది గని నీ పతిని నీవహసింపవా?

42) వేంకటగిరిని చీకటిలో నీ పతి వాగుండగా, నీవు వెళ్ళి మెరపువలె ఆతనిని పట్టుకొన యిరువురు నవ్వుకొందురు కదమ్మా!

43) అనేకవిధముల నీ పతి నిన్ను హాస్యమాడి బ్రతిమాలి రతిలో జేర్చగా, ముసిముసి నవ్వులు పువ్వులు గల నీ ఆనందము మాకు ఆనందమిడుగాక తల్లీ!

44) నీ వెనుదిరిగి ఉండగా నీ పతి వెనుకగావచ్చి హస్తములతో నీ నేత్రములు మూయ, అవి చేతులను మించి కానగా వారి సిగ్గొండెగదా!

45) వేళ్ళకుగూడా చపలత నేర్పిన నీ వాలుచూపులో నీ పతి లేడియై చిక్కునుగద తల్లీ!

46) ప్రసన్నము, మదనసంపదలు గల నీ చిరునవ్వు వెన్నెల వెలయగా నీ పతి మనస్సెంత కఠినమైనా చంద్రకాంతము వలెనే కరగును తల్లీ!

47) మహాపర్వతముగా నున్న నీ స్తనమూలవంటి, తాను గోవర్ధనమెత్తిన కథ గుర్తుకురాగ, అప్పటి సంగతులకు అష్టాక్షరము నవ్వుకొనును గదమ్మా?

48) తల్లీ తమ లము, మెరపుమేళుము, చంద్రరేఖ ఆకసముగా నీవూ నీ పతి కలసిన గానవచ్చెదరు గదా!

49) అమ్మా! ముల్లోకాలను సృష్టించిన మీ యిరువురి శృంగారములు పొగడగలనమ్మా!

సర్వం హనుమదర్పణమస్తు

10. ఐశ్వర్య స్తవ కము

1) భూమితో సమానము, సమస్తైశ్వర్యగా బ్రహ్మవేత్త తెవరిని అందురో! ఆ జగజ్జననిని, నే విశ్వాసముతో న్నా సమస్త దారిద్ర్యములు తొలగుటకు ప్రార్థన గావించును.

2) ప్రపంచమున మీరిరువురూ సమానమగు పూజనీయులే యిది కొందరకు తెలియదు తల్లీ !

3) అందరిలో శ్రేష్ఠులు మీరిద్దరే ! అయినా ! హా ! శ్రేష్ఠత నీవే యిస్తావు గదమ్మా !

4) గుణములందు మీ యిరువురూ ! సమానులే ! ఐనా పతికి కొంచెము ఎక్కువ గుణములను నీవు చేర్చెదవు.

5) సంసారములో సతమతమగు వారి రక్షకై దీక్షితుడై హరతాయజ్ఞము చేయును నిన్ను ముందుంచుకొనియే గదమ్మా !

6) వ్యాస మహర్షి వేదములో ప్రపంచానికంతకూ విష్ణు పత్నిగా శాసనము చేసిన దానివని చాటెను నిన్నే ! విష్ణుపురాణము స్వయం శాసనకీర్తివనెను, పరాశర మహర్షి గదమ్మా !

7) పతిని మించి గుణములున్నా, భార్య భర్తకు అపఖ్యాతి యాయరాదని పరాశర ముని చెప్పెను గదమ్మా !

8) వాక్కుల కతీతమగు మహాప్రభావముజేర్చి, భక్తుల కనులు దెరపించి ముక్తినిడి, వేద వన పారిజాతముగా నొప్పి “శ్రీసూక్తం” మాకు శుభము లిడుగాక !

9) సతిని విడిచి పతికి యాగకర్తృత్వముండునా? కాదు, అందు మీ యిద్దరూ పరస్పరమన్యోన సంపదలందిరి.

10) “అతనిగూడి జగాలు ఆమె సృష్టించింది, ఐనా పేరి మాత్రం అతనికి వచ్చింది, అతడూ, ఆమె ఒక్కటే” అను రామాయణం సర్వసమ్మతమాను కదా !

11) నీకూ, నీ పతికీ యేమాత్రం భేదములే దని వేదాలూ శ్రుతులూ, స్మృతులూ వాకొన్నా ఆజ్ఞలు తెలియలేరు.

12) నీ పతి సర్వాత్మగా ఉండును. నీలో సర్వుల్లో జ్ఞాన రూపుతో నుండువు గదమ్మా !

13) వేదవేదాంతలే నీ వైభవాన్ని ఎరుగలేవు, మరి ఎవరెరుగగలరో! వారికి నీ దివ్యవైభవమిడుచువు.

14) ఒకరు నీ ఘనతయిడ, వేరొకరు నీ పతికి యిడెదరు యిరువురలో పెద్ద మొదటివారే! పితృ మాతృ పూజలో మాతృ పూజయే ధర్మమైనది గదా!

15) “భర్త, భార్య” అను పదములలో తక్కువ భార్యకగుట వలన, నీకు పతికినారు శ్రీయుత రామానుజాచార్యులంతేకదా !

16) మీరిద్దరూ నాకూ పూజనీయులే ! అయినా ముందు తల్లి కనుక నీ కరుణ నాపై జూపుచున్నా!

17) శ్రీరామునికి సీతగా, కృష్ణునికి రుక్మిణిగా, వామనునకు లేడిచర్మముగా, శ్రీహరిని అన్ని అవతారాల్లో వెంటసంటే ఉన్నావు కదమ్మా!

18) చెడుగువీడి మంచి తీరికొని అమ్మా ! గాఢనమ్మకంతో సీతోనున్న నీ పతిపై భారముంతును. నన్ను రక్షింప.

19) నిన్నెందరు ఎన్ని విధాల ప్రార్థించినా, గొప్పదనమంతా శ్రీహరిపై నే ఉంచి రక్షణ కలిగించెదవు.

20) కనుసన్నల మాత్రమున త్రిభువనములను రక్షించు ఈశ్వరీ! అణుమాత్రము నీ కడకంటి చూపు మహేంద్రాది పదములతో శుభములు మాకిచ్చును.

సర్వం హనుమదర్పణమస్తు

11. జైంతి స్తబకము

1) ఎన్ని అపరాధాలు నేను చేసినా, నన్ను చల్లగా చూమా కన్నతల్లీ! శ్రీ మహాదేవి! ఊమకు నీవు పుట్టిల్లువు గదమ్మా!

2) మేము వేలకొలది తప్పలు చేయకుండా ఉన్న నీకు ఊగుణమక్కరయేలేదు గదమ్మా?

3) ఘోరాతిఘోర పాపాలు చేసిన నాకు ప్రాయశ్చిత్తలేదు. అయినా, నీ ఊమాగుణాన్నే ఆశ్రయించాను.

4) ఊమయే నీ మూర్తి, లేకపోయిన కాకాసురుడు పాబ్రతికి బయటపడునా?

5) నా ఆత్మ నీకు అర్పణము. నన్ను రక్షింపుమమ్మా! మరైన నీ వుండ నాకు భయమేల?

6) తప్పడు పనులు మానలేను, మంచి నేనెరుగనే ఎరుగని అటువంటి నన్ను నీవు రక్షింపకున్న నాకు గతిలేదు. నీ కడగఁచూపే నా రక్ష.

7) ఊమతల్లీ, అందువలన నా తప్పలు మన్నించి నా సమదరిద్రములనూ బారద్రోలుము.

8) హింసాత్ముల మమ్ముగాచి, మౌనై నీ ఊమాగుణవచరపి మా పాపాలు ధ్వంసం చేయుమమ్మా?

9) మా పాపాలకు తగిన శిక్ష చేయుటకు నీ పతి మహాకోపంతో నుండగా, నీవు నీ ఊమాగుణంచేత ఆతని కోపము నివారించేసి మమ్ము కాపాడుమమ్మా!

10) నిన్ను బాధలు పెట్టిన రాక్షస కాంతలనందరనూ భక్షిస్తానన్న హనుమ కోతిక తీర్చలేదు గదా!

11) ఒకప్పటి మహేంద్ర, కుబేర, శంకర మొదలగు సంపద లన్నియు అంతమగునని తెలిసియు అనేక పాపాలు చేసిన నన్ను కాపాడుమమ్మా !

12) నా పాపాలకు ప్రాయశ్చిత్తమే లేదు, నీ పతి నన్ను శిక్షిం పగా నీవు నీ క్షమాగుణమున రక్షించు తల్లీ !

13) నిరంతరమూ మేము చేయు పాపాలకు మమ్ము హరి కోపింపగా, నీవాతనిని నీ క్షమాగుణముననే శాంతింపజేసెదవు.

14) ఎప్పుడూ త్రికరణముల తప్పలుచేయు మాకు నీ నాథుడు కోపముతో శిక్షింపనుండగా “అయ్యో ! వారు శరణన్నారు అది చాలునుగదా!” అని ఆతని శాంతింపజేయుదువమ్మా !

15) ఎప్పటికప్పుడే అనేక తప్పలు చేయు నేను శ్రీహరి నేల ప్రార్థిస్తాను? నీ క్షమయే నాకు దిక్కు తల్లీ !

16) నా దురాగతాలకు లెక్కయేలేదు, నీవు క్షమాగుణము చేత రక్షింపకున్న నాకేదిదారి? నీ పతి కోపము బాయజేయు మమ్మా !

17) నా తప్పలు రాసులైనవి. నీకు సాష్టాంగ నమస్కారం, నీ పతివలన నాకు రక్ష కల్పింపుము.

18) శాంతిని ధరించినదానవు, శ్రీకృష్ణునిచేత లాలింపబడిన దానవు, అందమైన ఒడ్డుణము కాంతిగలదానవు, ప్రకాశించు అందెలు గలదానవు గావున క్షమాధరవే నీవు తల్లీ !

19) మహా రాద్రాకారుడగు నరసింహస్వామిని త్రుటిలో శాంతింపజేసిన దానవమ్మా !

20) నేను అంతములేని పాపాలొనరించాను. నీ భర్తవేరు పలి కాను. నన్ను నీ క్షమాగుణము రక్షించుగాక,

21) కాలూ, చేతులుగల కరుణవు, తొంటివి, మోక్షమి, విద్యవు, నిన్ను హరితో గొలిపిన మహేంద్రునోడించిన మహావిభ మిచ్చెదవు.

22) శరణన్న మాత్రాన నా పాపాలు రూపుమాపవు, మర నే జేసిన దోషాలు మాపుటకు శరణనగా సిగ్గుపడుచున్నానమ్మా!

23) ఒక్కమాకు శరణన్న వారి సౌఖ్యములన్నీ చూతువు, ఎన్ని తప్పులు చేసినా రక్షించు నిన్ను విడిచి వేరెవరినీ నేను శరణ వేడనమ్మా!

24) నీవు తమింతువని నేనెప్పుడూ తప్పులే చేయుచుందును అందువలన నీ తమాదోషమే తల్లీ!

25) ఎన్ని ఘోరకార్యము లొనరించినా “శరణు” అనుమాత్ర నన్ను రక్షింతువు తల్లీ!

26) నిత్యకర్మలు ఏపీ చేయలేదు. నీ నామము మాత్రము శరణని పలుకుదును.

27) నిన్ను తుమాభిక్ష వేడుచున్నాను. నా పాపాలు చూడ కుండా నన్ను రక్షించుమమ్మా!

28) ఉక్కుగుండు మ్రింగి, శుంకీకపాయముతో జీర్ణము చేసి కొన నెంచిన వానివలె, నా పాపాలు రూపుమాప నీ తుమాగుణమును వేడుచున్నాను.

29) వాఙ్మనోకాయముల ఎన్నో నూతన పాపకార్యాలొన రించాను. నీవెలా నన్ను రక్షింతువో!

30) “శరణు-శరణు” అను నన్ను నీ దరికి చేర్చి నిత్యమూ నేను చేయు పాపాలు తమించి, నాకు సర్వభాగ్యాల్లా యీయుము తల్లీ!

సర్వం హనుమదర్పణమస్తు

12. ఉత్సవ స్తబకము

1) ఎన్నో ఉత్సవాలుచేసి బ్రహ్మాదులేతల్లిని కొలుస్తూ ఆ విశ్వకల్యాణధాత్రి, మా విష్ణుశక్తి నాకు సర్వసాధాగ్నాల్లిచ్చు గాక!

2) ప్రజల దేహ మనోబాధలు పోగొట్ట ఎప్పుడూ యాత్స్యర, వ హేంద్రాదులు ఉత్సవాలతో భజింతురా శ్రీలక్ష్మీనే గొలిచెదను.

3) ఉత్సవ సమయాల్లో ఏమా వీ భర్త ఊరేగువేళ నిన్ను చూడాలని యింటి పనులెల్ల మాని ఒకరై పరుగెత్తెదమూ!

4) చరణ ఆభరణమణులు పాద పేగానికి భూమిపై పడగా చూడకుండా నీ ఉత్సవం చూడడాని ఒకతె పరుగున వచ్చింది.

5) ఒకతె పరుగెత్తిన స్త్రీలు కదులునని వాటిని గట్టిగా కట్టి నీ ఉత్సవానికొకత వచ్చింది తెల్లీ !

6) నీ ఉత్సవ ధ్వని, ఆమె నగల ధ్వని కలిసినవని ఆమె పెద్దగా నడుస్తూ చూచింది.

7) ఉత్సవం చూడాలని వేడుకతో తొందరగా నడువగా, మెడలో గల పూలహారం తెగిని దానిని చేత్తోపట్టుకొని వచ్చి నిన్ను చూచింది.

8) నీ ఉత్సవం ఒకమారుచూచి సద్గతిని పొందిన, నిత్యం నీ ఉత్సవం తిలకించిన నాకు ఏమి సర్వసాధాగ్నములూ గూర్చవా?

9) మనసుకున్న వేగం కాళ్ళకుంటే ఎంత బాగుండునో అని ఒకతె అతి తొందరగా నీ ఉత్సవం చూచుటకు వచ్చింది

10) పద్మవాసిని వగు నీ ఉత్సవాన్ని భర్తతో తిలకించిన వారు దేవలోకాన, భూలోకానా, ఎంతో ఆనందం పొందుచున్నారమ్మా !

11) పాదాల పారాణియే ఆలశ్యానికి కారణమని దాని కనలకు పెట్టుకొని ఒకతె నినుచూడ పరుగున వచ్చెను.

12) వేంకటగిరిని మిరియవురూ ఉత్సవాన వచ్చుచుండ నెంతో ఆనంద సాగరాన బడి ఒకామె వచ్చెను.

13) శేషగిరి జేరిన దేవతలు అగరు, సాంబ్రాణి పరిమళమ్ములలమి ఆలమి మహాసంబరాన మిమ్ము చూతురు.

14) పారిజాతాలు నీ ఉత్సవ వేళలో రథమున కలంకరింపబడి నిన్ను సేవించునమ్మా !

15) ఆభరణాలకే ఆభరణమువగు నిన్ను జూచి అనిమిషులు (దేవతలు), అనిమిషులై నీ ఉత్సవాన్ని తిలకించారు.

16) శరీరమంతా కనులు చేసికొనిన జనులు నీ ఉత్సవాన్ని చూచి యిండ్లకు నేగరమ్మా !

17) స్తనభారంతో ఒకతె తొందరగా నీ ఉత్సవం చూడలేక పోయానని నిన్ను మనసున వేడ, ఆమెయే అందరికన్న ముందు నిన్ను జూచెను.

18) నీ ఉత్సవాన్ని చూచి వులకించిన శంకరుడు, తాండవమాడి శిరమునగల గంగమ్మ తుంపరలతో అచటగలవారినెల్ల చల్లగా చేసెను.

19) పరమశివుడు నీకూ నీ పతికి సాష్టాంగ నమస్కారము చేయగా గంగమ్మ మీకు పాద్యమిడినదమ్మా !

20) ఒకరులోకరేఖగక సురలూ, నరులూ కలిసి నీ ఉత్సవాన్ని తిలకింప నరులెవరో సురలెవరో తెలియబడరమ్మా !

21) నిన్ను తనవమున గొలిచిన అమరులు వేంకటాద్రిని విడువలేక అందే ఉన్నారు.

22) నరులూ, సురలూ, రాక్షసులూ, అందరూ నిన్ను తనగాన తిలకించి వులకించారు తల్లీ !

23) అస్సరసలతో మునులు కూడా నీ ఉత్సవాన మైముచ్చి
మచ్చరిముతో నృత్యం చేశారు,

24) వహర్షులు వేదమంత్రాలతో నిన్ను ఉత్సవాన పూజి-
చారు గదమ్మా !

25) వేయి కనులున్నాయి, వేయి నాలుకలున్న యెంత
బాగుండునని దేవేంద్రుడు నీ ఉత్సవాన్ని తిలకించి బాధపడెను.

26) శరీరాలను మరచి ఉత్సవమున నినుగని ప్రజలెల్లా
నుతించినారు.

27) బ్రహ్మ నాలుగు ముఖముల నుండి నాలుగు వేదములు
వల్లించగా నీ ఉత్సవానికి వచ్చిన ప్రజలు చెవులలో తుప్పు పోయెనని
హరిహరులానందించారు.

28) గరుత్మంతుడు, తన రెక్కలవలన గలిగినగాలి, వేదనాద
మున గలిపి ఉత్సవానికి వచ్చిన వారికి వింజామరలు వేసెను.

29) నీ ఉత్సవానికి వచ్చిన వారు శ్రుతిపక్వముగా నలులతో
కలసి ఒడలెరుగనట్లు పటించి, బడలికలు లేక నిన్ను నుతించారు.

30) స్త్రీలు నీవా నేనా అని నీకు తొలిపూజ చేయ తొందర
పడి ఎంతోకాలం వేంకటగిరిని విహరింతును ఇల్లీ !

31) చీకట్లు సూర్యుని ఎలాగ చూడలేవో ! అలాగే
ఉత్సవంలో నిన్ను జూచిన వారిని పాపములు పట్టలేవు తల్లీ !

32) సురల, నరుల, రక్కసుల జన సమృద్ధమున వారి పాద
ధూళి ఆకాసాన్ని కప్పగా సూర్యునికాంతి ప్రజలపై పడక శాంతించి
గదమ్మా !

33) అమ్మా ! నీ ముఖం చంద్రుని గాంచి, నర, నర కర
పద్మాలు ముకులించినవి, ఆహా చిత్రము.

34) జనుల నేత్ర చకోరములు, కర పద్మాలూ కలిసి ఉత్సవాన గల నీ పతి నేత్రాలు సూర్య చంద్రులను గ మొగిల్పినవి.

35) ఉత్సవములో నిన్ను గొల్పగా వెంచిన పరాశరా మునులు తమ యోగములను విడిచి జనములో గలసి నిన నుజించిరి.

36) దేవమునులు నీ దివ్యోత్సవములో కామధేనువు పా పిండితెచ్చి వేదమంత్రాలతో నిన్నభిషేకము గావించారు.

37) బ్రహ్మ, శివ, మహేంద్రాదులు నీకభిషేక మొనరిం నమయమున నిస్వరము వేదము గావించిన గురులనూ, శిష్యుల కూడా మెచ్చెనమ్మా !

38) వేంకటగిరిని నీ ఉత్సవమున నిన్నభిషేకము చేసిన ముల్ల కాలకూ తాపశాంతి కలుగునని బుధులూ విబుధులూ, పల్కుదురి

39) స్తోత్రాలతో నిన్ను పూజిస్తాను. దేవతలు మంత్ర పుష్పాలతో ధ్యానిస్తారు గదమ్మా !

40) దేవతలు నీకు సమస్కరింపగా వారి కిరీట నీలమణులేవ నీ పాదాల దగ్గర తిరుగు తుమ్మెదలేవో, తెలియగా ఝుంకార కారణమమ్మా !

41) సుమనోయోగం ఎంతటి మహాఫలమిస్తుందో ! నీ పా పద్మములను పూజించిన పూవులను బ్రహ్మాది దేవతలు శిరము నుంతురు గదమ్మా !

42) అమ్మా ! సురలు నీ పాదాలను పూవులతో నర్చింపగా వాటిని నరులు శిరముల ధరింప ఎంత గొప్పవారగుదురో తల్లీ!

43) మహాపావన ఫలితాన్ని పొందగా నీ ఉత్సవము భూదేవతలూ (బ్రా)హ్మణులూ దేవతలూ నీకు వైవేద్యమిడుదు గదా !

44) తల్లీ ! నీవారగించిన తరువాత నీ ప్రసాదము కొరకు అసురులు, సురలు, నరులు నీ ఉత్సవ పందిరి క్రింద జేరి తనివితీరగా భుజిస్తారు.

45) జనామోద మోదమైన నీ ప్రసాదమారగించిన వారెల్లా పాపములు బాముడు రమ్మా !

46) నీ భవనాగ్రమాల మీద నీ ఉత్సవసమయమున నిల్చిన, శంకర, బ్రహ్మ, మహేంద్రాది సురలని చూడక జయవిజయులు కొరడాలతో అదలెత్తురు తల్లీ !

47) నీ ఉత్సవ సమయమున జన సమ్మర్థనమున దండములతో విక్వత్రేనాదులు కొట్టి అదలెంచిన జనులు యమకింకరుల వలన దెబ్బలు తినరు.

48) నీ ఉత్సవమును గాంచిన వారికి సమస్తైశ్వర్యములిచ్చి రక్షింతువు కదమ్మా !

49) బ్రహ్మ కనులిచ్చినందుకు నీ మహోత్సవమును తిలకించిన చాలును కదమ్మా !

50) జేయి కన్నులవాడైనా నిన్ను వినుతి చేయలేడు, దేవగురుడైనా చాలడు. నీ దివ్యోత్సవమును గని, మరి సామాన్యుడ నేనెట్లు నుతింపగలను తల్లీ !

సర్వం హనుమదర్పణమస్తు

13. వదాన్యతా స్తబకము

1) అనితర సామాన్యమైన పాలవెల్లి పులికవగు ఓ శ్రీలక్ష్మీ!
నీకు నిరంతరం సేవజేసి కొలిచెదను.

2) రెండు నాలుకలు గాని, మూడు నేత్రములుగాని, నాల్గు
ముఖాలుగాని, అన్ని చేతులుగాని ఉన్న నుకవులు నీ వదాన్యతను
కొంచము వర్ణింపగలరేమో !

3) సాగరము పుక్కిట పట్టినవాడు, దానిని దూకినవాడు,
దానియందు పండుకొనినవాడు, నీ వదాన్యతను కొనియాడతగునో,
తగరో యెరుగను.

4) నిన్ను గొలిచినవారికి సర్వ వైభవాలనిడి, అమృతస్వ
మిచ్చి, పాలించెదవు తల్లీ !

5) నీ వెనుక పాల సముద్రములో పుట్టినంత మాత్రమున,
లబ్ధుడొకడు, వేరొకడు చెట్టు, పరమొకడు, అయినా దానగుణమున
ప్రకాశించిరి, నీ దానగుణము వేరుగా చెప్పవలెనా ?

6) నీ వెచ్చటనుందువో ఆచట వదాన్యతయూ ఉండును
నిన్ను గూడి యున్నంతమాత్రాన హరిభక్తులకన్నీ సమకూర్చును.

7) ముఖము ముడుచుకొని, మహాదోషముతో నీ పతి
హిరణ్యదాన మొనరించినాడు (హిరణ్యకశిపుని చంపినాడు) అది
గొప్ప తల్లీ !

8) అమ్మా ! యిహపరముల్లో యాచకులవలె, విశాచములవలె
లిరుగకండా మాకు నీ దివ్యమైన వరమివమ్మా !

9) నిరుపమాన దాననిధివి నీవు గాక, కల్పవృక్ష మేమియ
గలదమ్మా ?

10) అమ్మా ! నీకు వందన శతము లప్పించుచున్నాను. నీవు నా సమస్త దారిద్ర్యబాధలనూ పోగొట్టి సమస్త విశ్వర్యములనూ గూర్చుము.

11) శిబి ఫలం, చంద్రుడు కళ, మేఘం విషము (కీడు) యిచ్చారు, మరి నీవో అడిగినదానికన్నా అధిక మొనగు నిల్లె !

12) కల్పవృక్షము, మేఘము, కన్యకు, బలిదక్రవర్తి, వీరు నీ కేమాత్రమూ సాటికారు.

13) కోరినవారికి సమస్త సంపదల నిచ్చునట్టి నీ శక్తిమే కల్ప వృక్షము కదమ్మా !

14) నీ వెవరిపై నీ కడకంటి చూపు ప్రసరింప నేనుచున్నా ! వారికి కుబేరుడు కూడా సాటిరాడు.

15) నిన్ను గొల్చినవారి కప్పటికప్పుడే సమస్త సమగ్ర లభించును. మన్నా మిన్న గానక ఏ కొద్ది విశ్వర్యవంతులైన వారిని ఎవరు చేరునమ్మా ?

16) కొలిచినంతనే అష్టైశ్వర్యాలనిచ్చిన నిన్ను విడిచి, ఎటు ధనవంతుల నాశ్రయింతురు ?

17) యిహపర యాస్పితము విడిచి నిన్నుగాక కష్ట వాక్కులు పలుకు ధనమదాంధులే ?

18) ఐహికా ముష్టికార్థము విడిచి చల్లగా కాపాడిన నీ వుదాగా గారికి దూలిన మబ్బులలాంటి శ్రీలతో నుబ్బి తబ్బిబ్బరు వాడే ?

19) నిరుపమాన, నిరూహ్యమైన నీ పరమగుణ వదాన్వయిని నిరంతరమూ వాకొను నన్ను రక్షింపుమమ్మా !

20) సమస్తమిడిన కల్పవృక్షమవగు నీవుండ యితరులనేల యాచింపగానమ్మా !

శర్వం హనుమదర్పణమస్తు

14. యమ కస్తబకము

- 1) జననీ ! హరి సహధర్మచరీ ! కామితార్థ సర్వమిడు తల్లీ !
యమక కల్పములు నీ పదములే! నాకు సంపత్ప్రదములగును.
- 2) ఆమ్మా ! నిన్ను సన్నుతింపగ పూనితిని, మునుల మానస
ముల నిలుచు నీవు నా కోరికలను తీర్చుము,
- 3) నా మనస్సులో కోరిన కోరికలు తీర్పగల నీ పదములు నా
కర్పిటకిమ్మా ! అమ్మా !
- 4) మా అపదలు బాపుము. మా యాపదమగు పుట్టువు లేకుండా
చేయుము.
- 5) మహేంద్రుడు మనస్సులో దలచు పదములు, మానిమానస
ముల నివసించు పదములు, నీ పదములను గొలుతునమ్మా!
- 6) శంకరుడు నుతించిన నిన్ను నిరంతరమూ గొలిచెదను. నాకు
దయనిమ్మా తల్లీ !
- 7) ఘనాఘన రూపుడగు హరిపత్ని పాదములే నాకు దిక్కు.
- 8) పద్మవాసిని, మల్లికా, పద్మ సుమహారా ! నా మనస్సున
నిలిచి నన్ను రక్షింపుము తల్లీ !
- 9) సమస్త మంగళముల నొసగుదానివి, మా మనస్సు లలర
సర్వభాగ్యము విడుచుమ్మా !
- 10) ఆ యముడు నన్ను బాధింపకుండ నేవేలవలె ! అన్యతేల
నాకమ్మా !
- 11) పద్మముఖి ! నీకు సమానమెవ్వరు ? అమ్మా! నిన్నే నిరం
తరమూ గొలిచెద,
- 12) సూర్యుని కరస్పర్శతో పద్మమువలె, శ్రీహరి కర
స్పర్శతో నీవానందమందుదువు గదమ్మా !

13) నీ పతిని నిన్ను ఏ కవి పలుకు, పలుకున, అమృతమొలుకు నట్లు పలుకునో ! ఆ కవియే పరమ పదమందునమ్మా !

14) తిరుమలపై నారికేళ వనాల్లో నీ పతితో కేళీవిలాసముల డేలు నీ యానందమును వర్ణింపంతరమానా?

15) శ్రీపతి రామా ! (శ్రీలక్ష్మీ), భక్తుల కోర్కెలు దీర్చు దానా? నిన్ను నుతింప మా తరమానా ? నీ మాటలతోనే నీ పతిని వశము చేసికొందువమ్మా !

16) మనస్సులో నీ నామ సహస్రమును జపింపగా మహేంద్రుని మించు వై భవము కలుగునమ్మా !

17) పద్మమందిరా ! అమరావాసమును గూడా నవ్వగల నీ వాసము అమోఘము, యమకమగు నీ పాదాబ్జయుగము ఎవడు కొల్తురో వారే ధన్యులు.

18) ఉదయాన్నే స్రవించినము నీ మోము హృదయాన గను గొన్న వారికి ఉదయానికి లక్షలు సంపదలు కలుగును గదమ్మా !

19) మా పాపాంధకారము బాపగా నీ పవిత్ర పాదపద్మా రాధనా గతిని గూర్చుమమ్మా !

20) నీ కడకంటితో నన్ను చూసిన చాలును మహేంద్రుని మించిన వై భవము కలవాడనగుదును.

21) జనన మరణ నాశనము విరాగులకు భవ నాశనము (ఇంటి లోపలి భోజనమే) అగును, నీ కటాక్షం కలిగినను తల్లీ !

22) ఉక్కుగుండు వంటి నీ పతి మనస్సులో దూరి నీవు మాయందు దయగలవానిగా చేయుమమ్మా !

23) మాధవుడు (హరి) ఉమాధవుడు (శంకరుడు) కూడా నిన్ను నుతింపలేరు. నరులు, కిన్నెరులు, వానరు, లనురులు గళమెత్తిన పాడగలరా ?

24) ఆర్తులకు శరణామూర్తివి నీవు, తిరుపతి జేంకటరమణ హృదయపు పరమ పావనివి నీవు.

25) నీకు దయగలిగిన మాకు నరమరమరమరమ సందేహము లేని మోక్షమబ్బును, నీకు దయలేకపోయినచో మాకు నరమరమరమరమరము (తిరిగి జన్మ సంసారము) కలుగునమ్మా !

26) పాహిమాం పాహి! అమ్మా! మా హృదయముల గల చీకట్లను పోగొట్టుము.

27) మందగమనా ! శని, కుజ గ్రహముల తీవ్రతల కాల్వ అగ్ని వంటిదానా! తిరుమల కొండనుండు కల్పవృక్షమా ! పండిత పామరుల నొక్కలాగు గాంచుమా తల్లీ !

28) గర్వము, మూర్ఖతలు వీడి శమము, దమముతో పుణ్యదైవమని నిత్యము నిను గొల్చువానికి సమస్తమూ సమకూర్తువు.

29) నరకాంతక కాంతా ! (శ్రీలక్ష్మీ!) నిరంతరమూ నిన్ను పూజించినవానికి సర్వమూ సమకూర్తువు.

30) రాక్షసుల సంహరించ, వారికి గుండెబలము ఘోషిని యిచ్చుటకే అతని వక్షమున నుండి నర, సురలకు తుష్టిని యిడెదవు తల్లీ !

31) మూడు లోకాలకు సమ్మానము చేకూర్చుటకు, చల్లని దృష్టిల సింహుటకు, కామధేనువువలె మముజూచు నీకు సరిగానమమ్మా !

32) నీ దివ్యపూజ దీక్షతో గావించిన అమరులకు (దేవతలకు) సర్వమూ అమరును గదమ్మా!

33) పద్మములు, సమస్త జీవరాసులు, నీ రక్షణము వలననే అనందమందుచున్నారు,

34) ధీరులగువారెల్ల నీ మహోదార గుణమును నిత్యమూ గనుగొనవారికి సర్వమూ నిచ్చెదవుగదమ్మా !

35) నిన్ను నీ పతి తొడపై కూర్చుండబెట్టుకొనునట్లు భ్యానించినవాడు మహేంద్రుని మించి మహావిభవము లందునమ్మా!

36) నీ కడకంటిచూపు ఎవరిపై బడునో వాడు ముల్లోకాధిపత్యమందును తల్లీ !

37) పాపులమగు మమ్ము నీ పతి ఏ నరకమున జేర్చునో అని నీవాతని హృదయశీరమేవాసము చేసికొని ఉన్నావమ్మా!

38) కారాగృహము వంటి యీ తనువును, పార్థివమహచి నిన్ను గొల్చువానిని గనరాదమ్మా !

39) దురభిమాన సమీతుడనైన నన్నుగని నీ కడకంటి చూపుతో రక్షణ కల్పింపుము తల్లీ !

40) మంచి అక్షర స్వరూపిణీ! శ్రీలక్ష్మీ! యీ దీనుని వాక్కులు నీ కర్ణపుటములలో జేర్చుము.

41) మాకు దరిద్రమంటనిగతి, నీ కృపామతితో రక్షణ కల్పింపువమ్మా

42) నీలమేఘమును మించు కేశములుగల శ్రీలక్ష్మీ! నీ పతిని మా యెడ దయాభులై మిలగునట్లు చేయుము తల్లీ !

43) తల్లీ! ధీరులగు వారు తిరుమలవాసివగు నిన్ను నుతించి సమస్త విభవము లందెదరు.

44) హృదయగుడిలో నీ పూజాయతన మొనరించుచున్న నా సమస్త దారిద్ర్యములు బాపి కాపాడుమమ్మా !

45) అమ్మా! శేషాచలవతీ! ముకుందప్రియా! మాకు సమస్త సంపదలూ యిడుమమ్మా!

46) తల్లీ ! పార్వతీదేవి చేయు ప్రతిపనీ నీ వలన యేర్పడినదే! అందువలననే శివుడామె సంతరంగములో దాచి ఉంచెను.

47) కృపామతీ ! కాకాసురుని రక్షించునట్లుగా, మాయందున్న మాయ మాయగా మమ్ము రక్షింపుమమ్మా!

48) సుజన మనోరాముడు (మంచి మనసులను రంజించువాడు) మానిజనాభిరాముడగు శ్రీరామునకు నీ వలననే జయమమ్మా !

49) మంచి తరుణవయస్సు తరుగని గతి విరుమల ఉద్యాన
వనములందు నీ పతిని క్రీడలలో ఆనందింపజేయు తల్లీ !

50) సమస్త పాపములను రూపుమాపు నీవు నన్ను ధన్యుని
జేయ ననుగ్రహించుమమ్మా !

51) నీ ఉత్సవాలను చెడగొట్టిన వారిని నాశముజేయుదానా !
పరోపకార పారాయణులను రక్షించుమాతా !

52) చక్కని రక్షకురాలా ! మా ప్రాణ రక్షణకు దయజూపి
ఆసుర భావాలను నాశనము చేయుమమ్మా

53) నీ చూపులు లాంటివి మరిలేవు, స్త్రీలలో నీకు సరిలేరు,
నీ చూపే స్వర్ణమగును, అటువంటి నీ చూపు నాపై బడనమ్మా
అమ్మా !

54) మేము పాపులమగుట నీ పతి శత్రుత్వముతో మాపై
పడకుండా ఆతనిని మాపై అనురాగ మానునట్లు చేయుము తల్లీ !

55) సర్వకార్యములందూ అనురాగము చూపుదువు గదా !
నేను శిరసావహించి నీ పాదములు గొలుతును రక్షించుము తల్లీ !

56) పద్మనిలయా ! నీవు దయనింపిన ప్రాణుల గృహములందు
సర్వ పౌభాగ్యములూ నిండును గదా !

57) సూర్యుడా, నక్షత్రములుండు సంతకాలమూ నీ నామ
మంత్రముండును తల్లీ !

58) సర్వకాల సర్వావస్థలందు నీ నామ పారాయణ చేయు
నాకు లోతే ఉండదు.

59) నీ పాదము లాశ్రయించితిని. సర్వ దారిద్ర్యమూ బాపి
సర్వసంపదలూ కలుగునట్లు చేయుము.

60) మేము సేవింప వలసిన వారీ భూమిపై యెవ్వరూలేరు,
మాకు నీ అభయహస్తమే చాలు సమ్మా !

61) అమ్మా ! రమారమణుల సేవకన్న నాకు కావలసిందేదీ
లేదు.

సర్వం హనుమదర్పణమస్తు

15. నక్షత్రమాలాస్తభకము

1) అశ్వములను, గుఱ్ఱముల సంపదలనిచ్చి, ధనమును జేర్చి, సర్వ సౌఖ్యములను నిడి భక్తమందారమగు శ్రీలక్ష్మీ కడగంటి చూపులు మాకానందము కూర్చుదాత !

2) పరమ ఆభరణీ భూతగ తిరుమలరాయుని బాహువుల మధ్య సుస్థిరమైయుండి భక్తుల రక్షించు రమామణినే సేవించును.

3) గజ చర్మదారియై భిక్షుమెత్తుకొను శివుడు నీ తమ్ముని నెత్తిపై పెట్టుకొన్నందున భక్తుల కఖిల సంపదలిచ్చువాడైనాడు.

4) వైకుంఠాన్ని ఆధిరోహించిన రమాదేవత మాకు సంపత్తు లిడు గాక !

5) జేడిచూపుల ధిక్కరించుచూపు, చంద్రుని జయించు మోము, మెరుపును జయించు శరీరము గలుగు నీకు సమానమెవ్వరు?

6) కరుణార్ద్రములు, జనుల సంసారకూప తరణములు శరణములైన నీ చల్లని చూపులు మమ్మానందపరచుగాక !

7) దుర్వాసముని శాపమున మహేంద్రుని సంపద పోవగా తినిర్పించుట వలననే యింద్రుడు తన సంపదనంతా నమ్మా !

8) ఈ కలికాలమున నిన్ను గొలిచిన వానికి వేదాయుర్దాయము, అతులారోగ్య భాగ్యము హృద్య విద్యా హరిభక్తికలుగును

9) శ్రీ వేంకటేశ్వరుని ఆశ్లేషము కోరిన తల్లీ! భక్త రక్షణ చేసిన నీవు నా దోషాలను ద్రోలి సకలైశ్వర్యము విడుము.

10) మహేంద్రుని స్వర్గము, శివుని కైలాసము, బ్రహ్మ సత్య లోకము, వైకుంఠమునా మించి నీ యనుగ్రహమున్న వారుంటారు

11) సూర్యభావితము, మెరపు వంటిది, సమస్త దేవతాదులుచే కొలువబడి అభీష్టములీడేర్చిన నీ పాద గృహమునే కొలిచెదనమ్మా !

12) సాష్టాంగ సమస్కారము చేసిన యంతనే ప్రసన్నురాలగు నిన్నుగాక, యితరుల నెవ్వరనూ నేను సేవింపనమ్మా !

13) సాధువుల రక్షించు నీ శక్తిత్రయమైన చూపు నాపై ప్రసరింప నా సమస్త దారిద్ర్యములన్నీ నశించి నీ మహావిభవమందును.

14) వారిని, హరుని, మహేశ్వరుని, వారి లాభాల కొరకు పూజిస్తాడు. వారి సందరనూ కాదని నా యాత్మలో నిన్నే ధ్యానింతును తల్లీ !

15) నీ దివ్య కటాక్షం, మహద్గుణకేశకాక, మామూలు వారిపై నను కూడా ప్రసరింపజేసి రక్షించెదవు మాతా !

16) పార్వతీదేవి చామరము, వాణి విసనకట్టి, శచీదేవికళాచి, అస్సరసలు కొలువ పద్మశీతమున కొలువు తీర్చిన నిన్ను నేను ధ్యానింతును.

17) బ్రహ్మస్థునిలయమగు నీ పద్మగృహమును నిరంతరమూ సేవింతును తల్లీ !

18) పెద్దవాడయి కూడా తండ్రివాక్యాన అరణ్యానికి వెళ్ళిన శ్రీరామునివెంట వెళ్ళావు, నీవు లేకున్న రావణవధ లేదు.

19) శత్రువుల సమూల నాశనమొనరింప దేవత లేపాదాన్ని ఆశ్రయించారో నీ దివ్యపాదము ఆపదలద్రోలి, సర్వసంపదలిచ్చుగాక తల్లీ !

20) నిరంతర తపో విభూతులౌ మునులేవిశ్వరూపు కందురో అవి సామాన్యుడగు నేనూ నీ కటాక్షమున అనుభవమందుదును.

21) నిన్ను వెదకించుటకు యింత సహాయము చేసిన సుగ్రీవుడు ఎవరందలేని మహావిభవము పొందలేదా తల్లీ !

22) నీ పతి చెవిలో భక్తరక్షణ జేయుమని నిరంతరమూ చెప్పుదువు. లేకున్న నావంటి అధమునకు దిక్కేది తల్లీ !

23) నేను నియమమొనరింప నేరని వాడను. నీ పాదభక్తి యోగాన్ని కూర్చి రక్షింపవమ్మా !

24) నీ గృహాన్ని దీవించిన రాజు (చంద్రుడు) త్వయను పొందడా ! నీతో విరోధించిన ఎంతవాడైనా నశించును.

25) నీ కటాక్షము వలన మహేంద్రుడు మరల విభమునందెనే గాని, దుర్వాసుని శాపము యెవ్వరికైనా తప్పరా ?

26) ఉదయాన్నే నీకు సమస్కరించువానికి సర్వభాగ్యము లిచ్చెదవు తల్లీ !

27) పాల సముద్రమున చంద్రునితో పుట్టి హరి ఉరము అధిష్ఠించుట మా రక్షణకొరకు కదమ్మా !

28) చిత్రపదములతో నీకు నక్షత్రమాల కూర్చి సమర్పించాను. నీ హృదయమున యీ మాలతో సన్నోక మూల చేర్చు తల్లీ !

సర్వం హనుమదర్పణమస్తు

16. చిత్రచరిత్రస్తబకము

1) చిత్రచరిత్ర స్తోత్రా! కామణ్యసాత్ర! శ్రీహరి కళత్రా!
నన్ను రక్షింపుము తల్లీ!

2) ఆదిభూతము (సాగరము) ను మధింపగా నీవు జన్మించావు.
అట్టి నిన్ను నేనెప్పుడూ భజింతును.

3) మానుమ వాలము అగ్నితో రగిలినా నిన్ను ముందు
గొల్చుటవలన శీతలమైనదా వాలము.

4) అగ్నిలో ఒడిన ఏవస్తవూ కాలి జూడిద అవవలసిందే!
నీ శరీరము కాలదు, తూలదు. శ్రీరామూగ్ని పరీక్షలో దేలిన
నాడమ్మా!

5) బాధల బెట్టిన వారిని రక్షించెదవు, నిన్ను బాధించిన
రాక్షసకాంతల మ్రింగుతానన్న మానుమను కాదంటివి ఎంత
సాధ్యో!

6) కాకాసురుడు నిన్ను బాధింప నీ పతితో చెప్పి వారికి
అక్షయ పదములను యిప్పించినావు.

7) భార్యలను కన్నులలో పెట్టుకొందురన్నమాట విన్నాము
కాని కమలాక్షుడు నిన్ను కన్నులలో నుంచుకొనెను గదమ్మా!

8) భార్యపైని ప్రేమగలవారెందరో ఉన్నారు. కాని నీ పతి
పక్షముపైని నిన్నిడుకొనుట చిత్రము తల్లీ!

9 ఎక్కవ ఉపచారానికి తక్కువ ఫలితమిస్తారు తక్కిన
దైవాలు, నీవో అపచారమొనరించిన వారికి ఉపకారం చేస్తావుతల్లీ!

10) వేణువుచేత నీ పతి పలికించుట గొప్పకాదు, మూగవాని
నోట శ్లోకాలు పల్కించిన నీ శక్తిని గొలుస్తాను అమ్మా!

11) వృషాద్రిని నీ పతితో కూడి హాయిగా భక్తరక్షణచేయు
నిన్నెన్న నా పశిమా తల్లీ!

12) సర్వజగాలకూ నీవే తల్లివే కాదు, తండ్రివికూడా! అటు
వంటి నీవు నా దారిద్ర్యబాధ తొలగించి సర్వసంపద లిక్షమమ్మా!
సర్వం హనమదగ్ధణమస్తు

17. నా మువైభవస్తబకము

1) నీ నామ పారాయణ చేయు మాత్రమున సమస్త వైభవములు నిడు నీవు నా కనుల ఎదుట నిరంతరము ఉండువుగాక.

2) ధనమదాంధుల వర్ణనల వలన నా నాల్క బెండువడింది. నీ నామ రచన వలన నా రసన మృదువు, శీతలత, ఆర్ద్రతగనుగాక !

3) ఆర్తితో నీ నామ కీర్తన చేయువానికి సర్వసంపదలూ కలుగును. వాడు స్వర్గవాసులచేత గూడా కీర్తింపబడును తల్లీ !

4) నీ నామ జపము నిరంతరమూ నా నోటచేయు యోగము నాకు సమకూర్చుము తల్లీ !

5) నీ నాథుడు నిత్యమూ జపించిన నీ పవిత్ర నామ జపము గావించిన నన్నే విధముగా రక్షింతువో తల్లీ !

6) గాలి ఆహారంగా మునులు తపస్సులుచేయుచు ఆ తపస్సు నీ పతికే అర్పింతురమ్మా !

7) నీ నామము, నీ ధామము, యీ రెండూ పవిత్రముగా గలయవి. నీ నామ పారాయణ నిత్యము చేయుదును.

8) వేషచూర్ణమైనా కర్పూరములో కలిపిన తాకివీనును, అలాగే నా రచన నీ నామమున పవిత్రత నందును.

9) “లక్ష్మి, పద్మ, సాగరతనయ, శ్రీ, పద్మగృహ, హరిసతి” అనుచు నిరంతరం జపించినవానికి సకలైశ్వర్యములూ కలుగును.

10) వేదశాస్త్రాలను వల్లెవేయలేను. మంత్ర, తంత్రాలూ అభ్యసించలేను. రాత్రీ పగలూ నీ నామ పారాయణమే చేయ గలనమ్మా !

11) నీ నామావధమే కాక, మానసని నా పాపరోగము యితరములతో పోవదు తల్లీ !

12) కఠిన నియమ పూర్వకముగా కర్మలుచేసి హరికి ప్రీతి కలిగించలేను. నీ నామ పారాయణే కలికాలంలో దిక్కుగునమ్మా !

13) ఈ కలిలో నీ నామ పారాయణ చేతకాదు యితరములేదు.

14) ఇతరులను నిందించుట, దుర్మార్గులను పొగడుట, మొదలగు దుష్కీర్తనలు నా నాలుకకుంటకుండా నీ నామ పారాయణ చేసెదనుతల్లీ !

15) పాపాలు పోవునట్లు, యితరులను దేహి అనకుండా, నీ భర్త నామముతో నీ నామ జపము నా నాలుకగావింప అనుగ్రహింపుము.

16) శ్రీహరికి సామ వేద గానమూ, నీ నామ పారాయణలో ముఖ్యమైనది నీ నామ పారాయణమే తల్లీ !

17) నీ నామ పారాయణ నీ పాపరూపము నార్పి సర్వభాగ్యములూ యిచ్చుగాక !

18) “కమల నిలయ, హరిసతి, సాగరకన్య, శ్రీ, భక్త చింతామణి” అని ఉదయాన్నే లేచిన వెంటనే నీ నామముతో నిన్ను తలతునమ్మా !

19) అమ్మా ! నీ నామ మహిమ మెంతని చెప్పగలము. పరమపావనమైనది.

20) నీ నామ పారాయణ అను అగ్ని నా పాపమును భస్మ మొనరించి సకలైశ్వర్యము లిచ్చునుగాక !

21) సువర్ణదీప్తి (మంచి అక్షరాలు)గల నీ నామ పారాయణ చేయగల యోగము కలిగించునమ్మా !

22) నీ నామ జపం చేయువారికి యమభటుల బాధలేవీ ఉండవు తల్లీ !

23) నీ నామ పారాయణ కామధేనువు వంటిదై నా కోరిన కోరికలన్నీ నెరవేర్చుగాక !

24) నా నాలుక ఎన్నో తప్పుడు మాటలను పలికి పాపమును మూటకట్టింది. నీ నామ జపము వలన ఆ పాపము అడగుగాక !

25) నీ నామ సుమము ఎంతో సౌరభాన్ని విరజిమ్మును, కనుక నీ నామ వైభవము నాకు సంపదల చేకూర్చుగాక !

26) నీ నామ జపము మన్వంతరుడును. యిహ, పర సుఖముల నొసగుగాక.

27) నీ నామమే ఓంకారము, స్తోత్రాలనామమందే నిరంతరము అనందాన్ని పొందునమ్మా.

28) ఎండవేడిమికి గంగలో వట్లు నీ నామ జపంతో నా నాలుక శీతలం వహించుగాక !

29) నీ పదం వశమవగా, న్యూనపదలూ వశమగును, ధరాజే వశమవ, రాజ్యం వశముగాకేమి ?

30) నీ నామ ధేయమే వశధేయమైన, సర్వమునూ వశమగునమ్మా !

31) నీ భర్త పేరూ, నీ పేరూ జపం చేస్తాను. నా కింకలో పేముండునమ్మా !

32) అల్పనామ జపము చేయు; నీ నామ జపము యొక్క నిలువను తెలిసికొనలేదు. బాడిదలో బు గాడిద పచ్చకర్పూర పరిమళ మెరుగునా ?

33) సర్వ సౌఖ్యము లిడు నీ నామ మాని, హీనజపము చేయుదును. పెరటిలో నిధిని విడిచి బిచ్చిన వారివలె.

34) నీ నామామృతమే తాత్రక్కునవి నేను తృణ ప్రాయముగా విడుతును.

35) నీ పతి నామము ముందు పేరు ముంచి (శ్రీహరి) అని నీ నామజపం చేస్తాను.

36) మాకు గళములో శ్లేష్మమును నీ పతి నామజపం గావించే యోగము నిమ్ము తల్లీ !

37) గాయత్రి, పురుషసూక్తం, శీర్షం అన్నిటికీ నీ నామమే అధిదేవత కదమ్మా !

38) సర్వ సంపదలూ కలుగుటకు శ్లోకాలములూ నీ నామ జపమే కావిస్తాను తల్లీ !

సర్వం హనుమదరస్తు

18. అ ర వి ం ద స్త బ క ము

1) అమ్మా! శ్రీహరి పత్నీ ! అహర్నిశలూ, నీ పెండు నిలిచి ఉండువో ! అట్టి పద్మ వనమునకు నమస్కరిస్తాను.

2) నీ పద్మ మందిరానికి తుమ్మెదలు ద్వారపాలకులవలె నిలిచి ఉండురు కదమ్మా !

3) నీ పదము (కాలు) పద్మమని, నీవు నివసించినది కూడా పద్మమని పండితులు పలుకులా నిజమే గదమ్మా !

4) నీ గృహమును (పద్మము) ప్రేమించిన సూర్యుడు లోక బాంధవుడై, మిత్రుడయ్యెను, నీ గృహాన్ని ద్వేషించిన చంద్రుడు భిక్షుని ఆశ్రయించెను గదమ్మా !

5) ఆదివరాహుడగు నీ పతి పంకమున దిరుగునని, నీవు పంక జాతమున (పద్మము) వసించువు గదమ్మా !

6) మహా మహిమాన్వితవగు నీవు నివసించుట వలననే పద్మము పరమ పవిత్రమయ్యెను.

7) మంచి మనస్సులతో, మంచి చెడ్డ తెలిసిన పరమహంసలు నీ పదములను గొలుతురు కదమ్మా !

8) ఎన్నో పూవులుండగా, పద్మము నందే నీవు ఉండువు, అలాగే నీ పతి తులసినే ప్రేమించును, అదృష్టమే అర్హతను నిర్ణయించును తల్లీ !

9) నీవాసమైన పద్మము చుట్టూ “దాసోఽహం” అని తిరుగు నా మనస్సను తుమ్మెదను రక్షించుము.

10) నవరత్న స్థగిత బంగరు భవనములెన్నో కలుగ నీవు పద్మమునే నివాసముగా చేసుకొనుట దాని అదృష్టమేవమ్మా !

11) నీ పాద పద్మములు, మాకేవి కావలసిన అవి ఇచ్చు నీ పద పద్మములనే నిరంతరము గొలుతునమ్మా !

12) నీ పాదధూళి శిరస్సన దాల్చి, నీ హస్త గూఢమంది, నీ పేరునూ న న పద్మము నీకు దాస్యం చేయును గురువును గొల్చిన శిష్యుని రీతిగా తల్లీ !

13) ఉదయాన్నె తూర్పు సముద్రములో మునిగివచ్చి, శుచి కడుడయి, విష్ణు పద ఆసక్తితో తొందరగా నీ పద్మాలయం సూర్యుడనే అర్చకుడు తీయునుకదమ్మా!

14) నీకు పద్మము గృహము, నీ పతికి నేత్రము, పదము, ఆహా! పద్మము ఎంత వున్నెము చేసికొన్నదో !

15) నీ గృహానికి విరోధివన చంద్రుడు, క్షయమంది, పరమ శివుని శిరముపై కెక్కి, అతనిని ఆదిభిక్షునిగా చేసెను చిత్రము కదా!

16) నీ గృహము పద్మానికి, నీ పతి యిల్లు సూర్యబింబానికి విడువరాని స్నేహము, అందరికీ ఆనందమగుట, నాకూ ముదమేతల్లీ !

17) పేరుకు ఎన్నో పూవులున్నా, అన్నీ కలిసిన పద్మానికి సాటికావు, పద్మము హరి కర, చరణ, నయనములగుట నీ సన్నిధాన మహిమే తల్లీ !

18) హరి కర స్పర్శచేత (సూర్యుని కిరణములు) సంతోష మందును. మంచినీటిలో నుండును, నీ నివాసమైన పద్మము “కమల” అనుట అన్నిటా తగును.

19) తుమ్మెదల సంగీతం, ప్రత్రములు వేయిగలుగుట, మంచి సౌందర్యమందిన దగుట, సరస్సులోనుంట, పద్మము నీకు తగిన యిల్లు కదమ్మా!

20) పద్మము నీ అనుబంధమున స్వర్ణ స్థితి నంది, హిరణ్య గర్భుడు (బ్రహ్మ)కు జన్మమిచ్చెను. ఆహా! పద్మా! పద్మము చేసికొన్న అదృష్టము.

21) పద్మవన మధ్యమున పద్మంలో నీవు నివాసం గావింపగా నీ పతి గూడా పరమానందంతో చూచెను కదమ్మా!

22) వైకుంఠము, పద్మమూ నీరజములే! (వైకుంఠము-నీరజము=రజోగుణం లేనిది, పద్మము-నీరజము= అ పుట్టినది) నీ భర్తకు ఒకటి నిలయం, నీకు వేరొకటి నిలయం.

23) సమస్త దేవతలూ నీ పాదరజము శిరస్సులందుంచుకొని పూజించి వారి కోరికలు నెరవేర్చుకొందురు.

24) జలము నీ భర్తకూ, జలజము (పద్మము) నీకూ, నివాసములు, మీ చరిత్ర చిత్రమైనది తల్లీ!

25) అమ్మా! నీ వాసము నీ సోదరునికి విరోధము, మరియెలా సరిజేసుకొనుచున్నావో!

26) నీవు కల్పవృక్షము కన్న మిన్నయగు తమ్మిగడ్డైపై నివసించువు. పతి వక్షమునకూడా వాసం చేయుదువు.

27) నీ కొడుకు నీ నివాసం నూడియే జన్మించినాడు, మరొక సుతునకు నీవాసము (పద్మము) బాణము తల్లీ!

28) సింహాసనముపై కూర్చుండుటకు అర్హురాలవు, ఐనా పద్మమే నీకు నివాస యోగ్యమైనది.

29) పద్మము సూర్యకిరణాలతో ఆనందించును, నీ సోదరుని ద్వేషించి అమృతత్వమందింది, అంతా నీ చలవే గదమ్మా!

30) హరి సహితను, పద్మమందు పండుకొన్న దానిని, క్షీరసాగర కన్యను నిన్ను తుమ్మెద వై తాళికులు మేలుకొలుపుదురుగదా!

31) సిరులు కోరువారు నిన్నాశ్రయింతురు, మరులుకోరువారు నీ కుమారునాశ్రయింతురు.

32) వేయి పడగలుగల పతి శయనము నీకు నివాసమా? వేయిరేకులతో సిరినిజి నీ భర్త నయనము నీకు నివాసమా?

33) శ్రీ సూక్తం నీ ఆలయమనియే, పద్మమే నీ నివాసమని ఆదిత్య విద్య నిన్ను పొగడినది.

34) అబ్జము నాచుతో తగిలియుండి, సారంగలాంచిత వస్తువుగ నుండి, నూర్చునితో నేహమండిన పద్మము పుం, నపుంసక భ్యాతిని పడసెనమ్మా!

35) మీ దంపతులిరువురూ ఆశ్రయించినవారి కోరికలు తీర్చువారు.

36) శంకర, బ్రహ్మ, మహేంద్రాదులు, దిక్పాతకులూ సాద రజమును తలదాల్చి నిత్యమూ నిన్ను సేవింతురు.

37) పద్మవాసినిగా ఎవరు తన హృదయ కమలమున నిన్ను ధ్యానింతురో! వారు నిజముగా కమలాసనుతే బౌదురు. (బ్రహ్మ)

38) సూర్య మండలాంతర్వర్తి యగు నీ పతి రొమ్మున నిత్యము వాసము చేసిన పద్మవాసిని తల్లీ!

39) నీ తమ్ముడు నీవు వసించు పద్మమును చూడడని నీ పతి రొమ్మున నిల్పితివా అమ్మా!

40) నీ పతి ఉరముకన్న మిన్న యగుననియే కదా! పద్మమును వసతిగా చేసుకొంటివి.

సర్వం హనుమదత్పణమస్తు

19. అభయ స్తబకము

1) నీవే అభయమిత్తువని నిన్నే ఎల్లవేళలా సేవించి సర్వ భాగ్యములందు యోగము చేకూర్చుము.

2) హనుమకు అగ్ని భయము, రాక్షసాంగనలకు హనుమ భయము లేకుండాచేసిన నిన్ను నే నాశ్రయించెద.

3) ప్రహ్లాద రక్షణకు నీ పతి ఉగ్ర నారసింహ రూపమునందగా ఆతని శాంతింపచేసి లోకాలను కాపాడినావు.

4) నీ పతి మమ్ము బాధించునని తెలిసి ఆతని వక్షమున నిలిచి మమ్ము నిత్యమూ కాపాడెదవమ్మా!

5) నిరంతరమూ నా హృదయ పద్మవాసినివై యుండి, నా దుఃఖ దారిద్ర్యములు ద్రోలి, నాకు సకల సంపదలిమ్ము తల్లీ !

6) నిన్ను సోత్రము గావించిన వారానంద క్షీర సాగరమున నిత్యమూ తేలియాడుదురు.

7) ఈ సంసార కారాగారమున వసించు నన్నెలా రక్షణ కల్పించెదవో తల్లీ !

8) నీ కటాక్షము ముందున్న వారికే భయమూ కలుగదు, సురనా, సింహిణలు మ్రింగనెంచినా హనుమయే విజయమందెనుకదా!

9) నీ కటాక్షమున్న నాకావంతయూ భయముండదు, రాజు గారి లేడిని బోయవాడు వేటాడునా?

10) చదువులేదు, భక్తిలేని నన్ను నీ పాదదాసునిగా చేసికొని నన్ను రక్షింపుమమ్మ.

11) శంకర మహేంద్రాదుల కభయమిడు శీలక్ష్మీ! నీ అభయ ముద్ర నా తలపై నుంచి రక్షణ కల్పింపుము

12) నీ సేవకు పరాకుపడిన పరాధవము తప్పదు, నిన్ను వెదికించెదనని సుగ్రీవుడు పరాకుపడిన పతి కోపానికి అయ్యెనుగదా !

13) నీ కనుకూలుడైన భయమనుమాత్రమూ ఉండదు, లేనివానికి అంతా భయమే! ఘోరరాక్షసుల అందరా హనుమజయించెను కాకాసురునికి గడ్డిపరక బ్రహ్మాస్త్రమై బాధించినది.

14) నా హృదయమున నీవు నిలిచి నాకుగల సర్వ దర్శిద్ర దశలను జాపి సర్వ భాగ్యముల అందజేయుమమ్మా !

15) నీ పాదములనే భజించి “డాసోఽహం” అను నన్ను రక్షింపుమమ్మా!

16) దేవేంద్రాదులు పొందిన ఫలమును, నీ కరుణతో నేను పొందగలనమ్మా !

17) “శ్రీరామమూర్తికి సీతమ్మడు” మనిన విధిమణి రావణుడు తన్నినాడు, తరువాత లంకారాజ్యమునే పొందినాడు, నీ కరుణగలవారు కొంచెం బాధ కోర్చిన తరువాత శుభం వచ్చును.

18) నిత్యమూ నీ పాదసేవ చేసినవారికి సర్వసౌఖ్యములూ కలుగును గదమ్మా!

19) ఈ దుర్భర దార్శిద్య భారమున కుంకు మమ్మందరనీ అభయమున సర్వైశ్వర్య సంపన్నులుగా చేయుమమ్మా!

20) భయాభయాలు హరిబ్రహ్మాదులకై నా తప్పక కలుగును, నీ అభయమున్న యేదీ భయమురాదని ఘంటాపథముగా చెప్పెదను.

21) నేను యమబాధలు పడకుండా నీ అభయ ప్రదానమును చేయుమమ్మా !

22) నేను చేసిన పాపాలకు యమభటులు నన్ను నానా యాతలను పెట్టకుండా అభయప్రదానము చేయుము.

23) అనుక్షణమూ నేను గావించిన అకృత్యములకు నీ పతి తప్పకుండా బాధించును. అందువలన నీ అభయమిచ్చి రక్షింపుము.

24) బయటా, లోనగల శత్రువులు నన్న నేక విధముల బాధింపుచున్నారు. నీ అభయమిచ్చి రక్షించుము

25) ఎందరకెన్ని బాధలు గలిగినా, నీ భక్తులకు మాత్రము నీ అభయ ప్రదానమువలన బాధలు కలుగవహ్మ!

26) నీవు సరబ్రహ్మ రూపముగా, మా కభయ మొసగుటకే ఉన్నావు.

27) నీ పతి అభయ ప్రదానముననే గదా! విభీషణుడు సర్వ లంకా సామ్రాజ్యాభిషిక్తుడై నాడు.

28) అమ్మా! నా వెంట వెంట నుండి పుత్రుడిని నాకభయ ప్రదానము గావింపుమమ్మా!

29) శ్రీదేవీ! నాకు సర్వసాభాగ్యములూ కూర్చి అభయము యిప్పింపుము.

30) సర్వకాల సర్వావస్థల నీ నామ పారాయణ గావించు నాకభయమొసగుము,

సర్వ హనుమదర్పణమస్తు

20. దేవతాంతర పరిసంభాషణ స్తబకము

1) ఏ మహా అష్టే కృపలేక దేవతలైనా ఎందుకూ కొఱకారో అట్టి శ్రీ మహాలక్ష్మి అనుగ్రహం నాకు కలుగుగాక !

2) నీవెగల్గగ నమస్త దేవతలూ మా కెందుకు ? నీ కరుణ కొరకే దేవతలందరూ చూచెదరు.

3) చల్లని తల్లివి సంపద్వల్లివి! నిన్ను గాక యితరుల నెవ్వరినీ కొలువనమ్మా !

4) మాకు అన్నీయిచ్చి తనియవు, నిన్ను విడిచి యితరుల నాశ్రయించి వెతలబడనేల ?

5) యమునిభయము నాకేల ? నీవు నన్ను రక్షించి సకల సంపదలనిచ్చు చుండగా తల్లీ!

6) కువలయ ధ్వంసకరుడు (కలువ విరోధి) సూర్యుని నేనెందుకు కొలువవలె ? సకల సంపదలిచ్చు నీవున్నావుకదా ?

7) తన కుమారుని రక్షింపలేని మహేంద్రుడు నాకేల? శత్రువులను కూడా రక్షించెడు నీవు మాకుండగా!

8) మిత్రుని భిక్షాటనము మాన్వలేని ఆ కుబేరుడు మాకేల? శత్రువులకు గూడా ఉపకృతి నొనరించు నీవుండగా తల్లీ !

9) నీ యింటికే నిష్ప పెట్టిన, నీ సోదరుడు చంద్రుడు మాకేల? సర్వసంపదలొసగు తల్లివి నీవుండగా !

10) ఎప్పుడో ఉచ్చభావముతో నున్న గ్రహముల అనుగ్రహము మాకేల ? ఎష దూ ఉచ్చభావమున నున్న నీవుండగా !

11) కల్పతరువగు నిన్ను విడిచి, స్థానిని నేను పూజించనా తల్లీ !

12) నీవు సర్వసంపదలూ యిచ్చుదానివి, అటువంటి నిన్ను విడిచి, ఏనుగుతలవాడు మాకెందుకు ?

13) పాల సాగర కన్యవు నీవుండగా, కొండకూతురు మాకేల?

14) పద్మవాసినీవుగు నీవుండగా, శృశానవాసి, ఆదిభిక్షుడు మాకేలనమ్మా ?

15) సర్వసౌభాగ్యాలిచ్చు నీవు గాక, ఎప్పుడూ భంగము లందిన సముద్రుడు మాకెందుకు ?

16) అమ్మా! యిందిర ! పద్మమందిరవగు నీవు నా హృదయ మందిరవాసివై యుండుము.

17) నీవు కరుణించినా, లేకపోయినా, యితర దేవతలు నా కెందుకు , రాజు మంచి చేసినా, మరొకటి చేసినా భటులేమి చేయ గలరమ్మా !

18) మా యాష్టములన్నియూ తీర్పగల నీవుండ వేరేవారు మాకేలనమ్మా ?

19) శాశ్వతైశ్వర్యమూర్తివి నీవుండగా, యితర దేవతలు మాకక్కరలేదు.

20) మూఢులు నీవు, తక్కిన దేవతలూ ఒక్కటే అనినంత మాత్రాన నీకు తక్కువగునమ్మా ?

21) నీవిచ్చిన సంపదలు శాశ్వతములు, యుద్రదేవత లిడినవి తిరమగునా ?

22) అమ్మా! నీవక్కతే విడు కల్యాణ ఫలము యితర దేవతలు వేయిమంది కూడా యిడలేరు.

23) ఒక్కక్షణం సీపై ని బడిన నా మానసము యితర దేవతలపైకి ఎలా పోవును తల్లీ ?

24) సకల సంపదలూ నీవలనే బడయనగును గాని యుద్రదేవ
తల వల్ల అగునా అమ్మా?

25) ఒక్కమారు నీ నామ జపం చేసిన వారు సర్వభౌములే
అగుదురు, యుద్రదేవతలేమీయగలరు?

26) నిన్ను గొలిచినవారు యితరదేవతల గొలువ ఆశపడరు
గదమ్మా ?

27) సర్వము తనను పోషించుచున్న వానినే కాటుచేయును,
అలాగే యుద్రదేవతలారాధించిన వానినే సశింపజేయుదురు.

28) నిన్ను "తల్లీ!" అన శాశ్వతముగా రక్షింతువు, యుద్ర
దేవతలు భక్తునే భక్షింతురు.

29) మీ యిద్దరనూ వీడిన యేమిలాభమగును ? రావణుడు
నవకోటి శివాలయముల భజించినా చావు తప్పినా అమ్మా ?

30) నిన్ను సేవించిన వారెవ్వరైనా దేవతాంతరుల సేవింపరు
కదా శ్రీలక్ష్మీ !

సర్వం హనుమదర్పణమస్తు

21. ద శా వ తా ర స్త బ క ము

1) అమ్మా ! నీ పతి పది అవతారాల్లో ఏదోయాపంగా, నిన్నా శ్రమించుట వలననే తన అవతార కార్యములు విజయముగావించు కొ నెను.

2) నీ దయా రసమును గొనుటవలన నీ పతి మత్స్యవతార మెత్తి బ్రహ్మకు పోయిన వేదాలను తిరిగి యిచ్చెను. గదమ్మా!

3) నీ నయనాకృతిలోనున్న మత్స్యరూపములో సోమకుని పధించి నీ పతి నీ కుమారునకు వేదములు యిచ్చెను.

4) అమ్మా! నీ కరుణనందిన నీ కుమారుడు వాణీపశ్చియైన బ్రహ్మ వేదములనందెను గదా!

5) నీయందనురాగము నొందిన నీ పతి సాగరములో నున్న నిన్ను ఆనందపరచుటకు మందర పర్వతము దాలెచ్చునుకదమ్మా!

6) ఉరమందేకాక, శిరమందు కూడా నీ యంశయున్న భూ దేవిని ఆదివరాహ రూపమున దాలెచ్చును కదమ్మా!

7) ఆ హిరణ్యాక్షుడు భూమిని సాగతమధ్యమున దాచగా, ఆ భూమిని నీకు మరడలు గాగ ఆమె కష్టములను బాపెను.

8) పాలవెల్లిని పుట్టుటవలన ఉగ్ర సరసింహ రూపమును చల్ల బతచిన దివ్య మాతవు కదమ్మా!

9) హిరణ్యాక్షుని పధించిన నీ పతి అంకమున ఆనందముతో అధి స్థించిన నిన్నేమనగలనమ్మా!

10) నీ సద్గుణముల వలన నీ పతిని నీవు బంధించుకొంటివి ఆహా! నీ చాకచక్యము వర్ణనాతీతము.

11) నీ పతికి అవతారములందు అత్యద్భుతముగా, ఆతనికి సహాయము గూర్చిన శ్రీలక్ష్మీ నీకు నమస్కారము.

12) హిరణ్యాది దానపులనంతమొనరించిన, పాపరూపముల బాసిన మీ యిరువురకూ వందనములర్పించెదను.

13) వామన రూపము దాల్చిన నీ పతికి కృష్ణాజీన రూపమున ఆతనిలో నిల్చిన అమృత మూర్తిని కదమ్మా!

14) నీవుండబట్టియే నీ పతికి ఆ మూడడుగులైనా దొరికి, అది త్రిభువన నాలుగా మారినవి కదా!

15) నీవు వక్షమున నుండుట వలననే నీ భర్తయెంతకార్యమైనా చేయగలవాడగును.

16) బలిచక్రవర్తి ప్రశ్న అకు నర్మ గర్భముగా నీ పతి చెప్పిన జవాబులకు నీ పతి ఉరమున నున్న నీవు నవ్వవా అమ్మా!

17) “సిరిగల నీవు మూడడుగుల భూమిని యాచించుట సిగ్గుచే” టని నీవనుట చేత పరశురామావతారమున నీ పతి కశ్యపునకు భూమి నంతనూ దాన మొనరించెను గదమ్మా!

18) నీవు భార్గవరాముని కుతారము వేట ఆతని గండ్ర గొడ్డలి కంటిన రక్తము వక్షమున నుండుట కుంకుమ రూపు దాల్చెను

19) ఒకవైపు క్రౌంత ధర్మము, యింకొకవైపు బ్రాహ్మ ధర్మ మును పరశురాముడు నందుట నీ వలననే కదమ్మా!

20) హిరణ్యాక్షుడు ఆదివరాహరూప హరిచేత చచ్చెనని వాడే పది తలలతో పుట్టగా వానిని నీ పతి బ్రహ్మాస్త్రమునచంపెను.

21) అమ్మా! నిన్ను బాధించుట వలన రావణుడు (శ్రీ)రామావ తారుడైన నీ పతి వానిని వధించెను కదా!

22) అపవిత్రులగు రాక్షసుల గృహములతో దహించిన అగ్నిని శుచిగా చేయుటకే నీవగ్ని ప్రవేశము చేసితివేమో!

23) నీవు తలపులో నుండుట శివుని విల్లు విరుచుట, పుశురాము గర్వ భంగము, రావణ వధ గావించెను గదమ్మా నీ పతి.

24) హనుమ వాలమున గల అగ్ని నీ సంకల్ప మాత్రముచేతనే చల్లబడియె నమ్మా!

25) నీ వలననే హలాయుధుడగు బలరాముడు తానెంతయో పేరు గాంచెనమ్మా!

26) కృష్ణావతారముగ రుక్మిణిగా నీవారనికి తరుగని పేరును సమకూర్చితివి కదమ్మా!

27) సకల ప్రపంచాన్నీ పూవులే ములుకులుగా గలుగు మన్మథుని గన్న నీకు సమోవాకములమ్మా!

28) నీవే భగవద్గీతవై నీ పతి మోము నుండి పలికించితివి కదమ్మా!

29) శ్రీకృష్ణుడుగా అవతరించిన నీ పతిని అన్నివిధాతా అలరించి నదానపు కదమ్మా!

30) అమ్మా! అయోధ్యా, మయావతీ, కాంచీ, మధురా, ద్వారవతీ మొదలగు పుణ్యస్థలాలన్నీ నీవే కదా!

31) కలిమలాప హరివయి, మైశ్వులనల కలికి రూపుతో నీ పతి వధించుటకు కారణము నీవే కదమ్మా!

32) స్వర్ణ రాక్షస సంహారము నీ పతి నీ వలననే కదమ్మా చేయుచున్నాడు.

33) సీకానందము కూర్చుటకు నీ పతి కలికి రూపమునఖిద్గమును దాల్చి పావులను దునిడు కలిలో కృతయుగ ధర్మమును ప్రతిష్ఠింపు గదమ్మా!

34) దశావతారాలూ, నీ పవిత్ర దేహముగా చేసికొని నీ పతితో కలిసి యుండెను గదమ్మా!

సర్వం హనుమదర్పణమస్తు

22. చిత్రస్తబకము

(ఈ స్తబకమున వేంకటాధ్వరి విద్వత్కవి అత్యద్భుత కవితా, భక్తి స్వరూపమే కాక, కవిత్వంలో ఎన్ని రకాలు గా రచింపబడినా చూపాలో చూపించాడు. అతని శ్లోకాలందు అగాధమైన అద్భుత భావముతో వెల్లివిరిసినవి. అందువలన చదువరులు జాగరూకులై వరింప ప్రార్థన- అనువాదకుడు- “శాంతిశ్రీ” బొత్తకవి)

1) సర్వ దేవతా సార్వభౌములకూడా, నీ పవిత్ర పదములాసిం చియే యుందురు కదమ్మా!

2) అమ్మా ! నీకు వాగ్దేవి వేయి విధముల దాస్యము చేయ పవిత్ర అయ్యెను.

3) నీ కోడలగు సరస్వతి నిత్యము ముల్లోకాల్లోగల ప్రజల హృదయాలలో నీ చరిత్రనే నింపును తల్లీ !

4) పాలవెల్లి పుత్రీ ! మా కోటి పాపాలను రూపుమాపి మాకు భాగ్యాలనిచ్చి రక్షింపుము.

5) దుర్మార్గు లందరినీ శిక్షించు నతడని శ్రీహరి వక్షముపై నుండి మమ్ము జూచుచున్నావు నీవు కదమ్మా!

6) ముల్లోకవాసులనూ వారి పాపాలు హరించి, వారినంద రనూ రక్షించుటకే పాల సాగరాన జన్మించావమ్మా!

7) నాకు గలిగిన సర్వ దుఃఖములూ, పారద్రోలి సర్వ భాగ్యాలీయుము తల్లీ !

8) నిత్యమూ మేమొనరించు తప్పలను తీమించి మాకు శుభ ములను చేకూర్చుము.

9) అమ్మా నీవు వచ్చి మా ముంగిట నిలువుము.

10) నాశనము లేని సంపదలనిచ్చి, మా పాపాలు రూపు మాపగా నిన్ను నిరంతరము కొలుతు మమ్మా!

11) ఓ శ్రీదేవీ! నన్ను పాలించుటలో సంతమేల ? పార్వతి
చేత నిత్యము భ్యానింపబడు తల్లీ !

12) సామవేదుల రక్షించు తల్లీ ! అభయమిడుదానా ! శ్రీ
భూమిదేవి రూపునందు శ్రీలక్ష్మీ !

13) సమస్త స్త్రీలచేత ఆరాధింపబడుదానా ! సర్వ సంప
దలకూ అధిష్ఠాన దేవతా!

14) అందమగు శాంతి గలదానా ! నా బ్రతుకు సంతయా
తరింపజేయు మా తల్లీ !

15) నేనొనరించిన తప్పలకు మేరలేదు. అందు వలన నీవు
తప్పలుపైచి సర్వ భాగ్యములూ యిడుమమ్మా !

16) శ్రీహరి మనోహర ! నా దుర్మార్గము నరికట్టి నన్ను
నీ కటాక్షములతో వీక్షించు మమ్మా !

17) వేగముగా రారమ్మ ! లక్ష్మీదేవీ ! యీ సంసారార
ణ్యమున నన్ను నన్ను రక్షింపుము.

18) వాణీ, పార్వతులచే యెల్లప్పుడూ ఆరాధింపబడిన నీవు
తొందరగా వచ్చి నన్ను రక్షింపుము.

19) సర్వమత సామరస్యంబు చేకూర్చి నన్నుద్ధరింపుము,
నాకు సర్వభాగ్యము లీయుము తల్లీ !

20) శాంతితో కూడినదానా ! మాకు సన్మార్గము కూర్చి
మా గృహములందు భాగ్యములు నింపు మమ్మా !

21) స్వర్గమందు సంచరించుదానా ! నా హృదయమును
పవిత్రమొనర్చి, నాకు సాభాగ్యములు యిచ్చు మా అమ్మా !

22) సాగరమున పుట్టిన అన్నిటికన్నా మిన్న అగుదానా!
మంచివారిని ఉద్ధరించు శ్రీలక్ష్మీ !

23) కరుణా పరుణాలయా ! నా నమస్సులందుకొమ్ము !
నాకు మోక్షము నిమ్ము.

24) భూమి నుండి సీతా రూపమున వచ్చినదానా ! దుఃఖములకు దూరమగు మా తల్లీ !

25) అమ్మా ! భూజాతా ! జన్మలేని బ్రహ్మకు తల్లివగు శ్రీలక్ష్మీ ! నన్ను రక్షింపుము.

26) ధనమునకు నివాసమగుదానా ! మమ్ము ఆసుగ్రహింపుము, తొందరగా వచ్చి మా కోర్కెలను తీర్చుము తల్లీ !

27) శ్రీరాముని యందు ఎక్కువ ప్రేమను నింపు సీతారూపా ! బ్రహ్మకు స్థానమగు నీవు నాకు భాగ్యము లీయుము.

28) మన్మథునకు స్థానమయి, ధైర్యవంతులకు నిలయమగు తల్లీ ! నన్ను రక్షింపుము.

29) మంగళప్రదవగు నీకు సరి యెవ్వరూ లేరమ్మా ! నీ వుక్తులమమ్ము ప్రేమానురాగాలతో రక్షింపుము.

30) శ్రీరామునిలో నుండి ఆనందించుదానా ! మన్మథునికి మాతా ! మా పాప, తాపాలను పోగొట్టి రక్షణ కల్పింపుము.

31) ఓ భూపుత్రీ ! మమ్ము నిలుపగా, మలుపగా, మా పాప రూపములను ద్రోలి మాకు సంపదలిజము.

32) పద్మచరణా ! మాకు సకల ఫలములూర్చి, రక్షణ కల్పింపుము.

33) మా తప్పులకు లెక్కలేదు. మా అంధకారమును బాపుము. తొందరగా వచ్చి మమ్ము రక్షింపుము.

34) మిక్కిలి నలుసుగు తుమ్మిదల వంటి ముంగురులు గలదానా ! లోకుల యందు నిలుకడలేనిదానా ! నా శత్రువులనందర నాశనము చేయుదానా !

35) (ఈ స్తవకము ఎంత క్లిష్టమైనదో తెలుపుటకు ఒక శ్లోకము ఉదాహరించుచున్నాను.

“రరరర, రా, రోరరరరేరరరైర

రరరర, రేరరో, రార రాగార!” దీని అర్థము —

వజ్రాయుధము పట్టు మహేంద్రునకు సంపదదులిచ్చుదానా!
రమ్ము, శివుడు, ఇంద్రుడు వీరిని రక్షింప సమర్థురాలా! నాశన
మందు వారిని స్వీకరించుదానా! భాగ్యమునకు నిలయమగుదానా,
విష్ణు భక్తులకు సంపదలిడుదానా!

36) మమ్ము బ్రోవరమ్ము! మమ్ము రక్షించుటకు దయను
జూపించుము.

37) అమ్మా! నన్ను రక్షించుటకు నీవాలశ్యమేల చేయు
చున్నావమ్మా! తొందరగా రమ్ము తల్లీ!

38) బుద్ధిమంతుల యందు మాయ జూపని దానా! శ్రీహరిని
మాయలేని ప్రేమతో వలచినదానా! ఓ మాయాశ్వరూపిణీ! అనుగ్ర
హము జూపుమమ్మా!

39) గంధర్వ గానామృతమును వినుదానా! శ్రీలక్ష్మీ
రమ్ము! నాకు సర్వమూ యీయుము. సచ్చరిత్ర గలవానిని
రక్షించు తల్లీ!

40) ముల్లోకాలచే స్తోత్రము చేయబడుదానా! మా స్తోత్రము
లను అంగీకరించి, మమ్ము రక్షింపుము.

41) మొట్టమొదట ధ్యానము గావింపబడుదానా! అందరికీ
భాగ్యము నొసగుదానా! నన్ను రక్షింపుమమ్మా!

42) ఆశ్రేయ వంశజుడగు వేంకటాద్వరిని, అనువాదమొన
రించు “శాంకిశ్రీ” బొత్తకవికి గల మాయను మాయించుదానా!
తొందరగా వచ్చి మమ్ము రక్షింపుము.

43) సర్వసంపదల కాలవాలమగు కటాక్ష స్తుతిని జేకొని నన్నను
గ్రహించు మమ్మా!

44) ప్రవాహ రూపమగు నా కష్ట పరంపరలను నశింపజేసి వివేక దీప మొసగి సర్వ భాగ్యములు చేర్చుచుమ్మా!

45) పద్మ నిలయా! నాయందు దృష్టి నిలిపి రక్షణచేయుమా! సర్వ భాగ్యము లీయుమా!

46) వేదమూతా! శ్రీ వేంకటేశ్వరపత్నీ! నీ సేవ యొనరించి నేను సర్వ భాగ్యములూ పొందెదనమ్మా!

47) నన్ను గాచెడి భారము నీడేగదమ్మా! పాలసాగరకన్యా! లేచిన వెంటనే నీ ప్రార్థననే గావిస్తాను.

48) నాలుగు వేదాల నీవు దేనమ్మా! నాలుగు మోములుగల బ్రహ్మయైనా నిన్ను స్తోత్రం గావింపలేడు.

49) నీకు సాటియగు వారు మూడు లోకాలలోనూ యెవరూ లేరు! నా దారి ద్యాన్ని పోగొట్టి సర్వ సంపదలిమ్మా తల్లీ!

50) శ్రీ మహాలక్ష్మీ! నన్నోపగా రమ్మా! మా రోగాలు బాపి ఆరోగ్యమిచ్చి మమ్ము రక్షింపుమమ్మా.

51) మా పాపాలన్నీ రూపుమాపి, మాకు నీ కటాక్షంతో భాగ్యములు గలుగజేయుము తల్లీ!

52) అమృత రూపిణీ! శ్రీమహాలక్ష్మీ! నీ పాద సేవకులమగు మాపై నీ కడకంటి చూపు పడనిమ్మా!

53) నీ పాదపదాలు కన్న యితరము మాకక్కరయేలేదు, సర్వమూ నీ దివ్య స్వరూపమే అష్టలక్ష్మీదేవీ!

54) మా తాపాలు పోగొట్టి, మాకు నిరంతరం కూడూ, గూడూ, గుడ్డూ కలుగునట్లనుగ్రహింపుము.

55) దుష్కర్మలను పాడుచేసి, సత్కర్మలొనర్చునట్లు మాపై అనుగ్రహము చూపుమా అష్టలక్ష్మీదేవీ!

56) నీవు తొత్తి సీతారూపమున చిత్రకూటాద్రిపై నివసించు అలవాటు కలడానవగుట, నా తాతిగుండెపై నుండుమమ్మా!

57) మునులచేత, సురలచేతా, ముప్రొద్దుటూ, నుతింప బడు శ్రీమహాలక్ష్మీ! నన్ను రక్షింపుము.

58) పద్మహాసిని! మా కుటుంబమునకు గలగు రోగ బాధలు బాపి, మాకు సర్వభాగ్యములు గలుగునట్లు చేయుము.

59) శ్రీహరి హృదయాధిష్ఠ మొనరించు శ్రీమహాలక్ష్మీ! నీ కరుణ మాపై పడనిమ్ము.

60) సంపదల తల్లి! పిల్లలమగు మాపై నీ దయామృత వర్షము వర్షింపుము.

61) అతి పవిత్రమూ, త్రిలోక పూజనీయమైన పద్మము నివాసముగా గల శ్రీమహాలక్ష్మీ! అనుగ్రహింపుము.

62) అనేక అపరాధములు చేసిన మాయందు అనుగ్రహము చూపి, మమ్మాదుకోపమ్మా!

63) అష్టలక్ష్మీదేవీ! నీ కటాక్షం మాపై కొంచం రానిమ్ము, నీ పాదసేవ చేయునట్లు మా హృదయము లిమ్ము.

64) చిత్ర శ్రీలు మాకొసగి, నీ విచిత్ర చరిత్ర వాయుగల యోగం చేకూర్చు నీకివే మా సాష్టాంగ వందనలమ్మా!

సర్వం హనుమదర్పణమస్తు

23. సంక్లిష్ట స్తభకము

1) పరిపూర్ణ మంగళములనిడి, అన్ని కోరికలూ తీర్చిన పద్మ గృహము, మాకన్ని భాగ్యములి డగాక.

2) మహాదార్యము గలదానివి, కవుల పాలిట వైదర్భివి (వైదర్భిరీతి - సితమ్న) ఆహా! నీ రూపును వర్ణింపగమా "అమ్మా!"

3) సకల సంతోష ఫలములను గూర్చు అష్టలక్ష్మీ దేవీ! నీ మహానుగ్రహమును, మాపై ప్రసరింపజేయుము.

4) శాశ్వతమైన మహాఫలము సమకూర్చు శ్రీ మహాలక్ష్మీ! నీ కడకంటి చూపు నాపై పడనిమ్ము!

5) బ్రహ్మాది దేవతలకే అందని నీవు నా బోటివాని కందు దుఃఖా? ఐనా! నీ పాద సేవతోనే జీవిస్తాను,

6) అధికతణములతో నొప్పిన నీ పాదములు పూర్వమిహం సగా ఎన్నుచుందునమ్మా!

7) సామిష్య, సారూప్య, సాలోక్య, సాయుజ్య ముక్తులను గూర్చు నీవు ఉత్తర మీమాంసా శాస్త్రమే నీవు మాతా!

8) నీవు బ్రాహ్మణములచే, బ్రహ్మ జేత్తలచే, మంహా మంత్ర ములచే నుతింపబడు దానపు శ్రీమహాలక్ష్మీ!

9) పద్మములచేత ఆవరింపబడిన దానపు, అమృత నిధివి, అమ్మా! భవదాహము శాంతింపజేయుము.

10) నీ సహజ వాత్సల్యానికి కాకాసురుడు, నీ అనురాగానికి హనుమ సాక్ష్యము గదమ్మా!

11) కిటిలత, కరినత, రాగము, లేమి, తామసము, చలచలత, మాధ్యము, మాంధ్యములు దోషములే! ఐనా నీ శరీర ధర్మములుగా వాటిని గావించి, మాలో లేనట్లుచేసి రక్షింపుమమ్మా!

12) నీ అణుమాత్ర కడకంటిచూపు నన్ను కవిగా చేసెను, యిక నీ యనుగ్రహము సర్వమూ సమకూరగలదు.

13) నీ భర్త అనుగ్రహింపడని, నా పాపాలకు అదృశ్యవిద్య నేర్పావా శ్రీ మహాలక్ష్మీ!

14) నన్ను రక్షింపమని నీ నాధునకు చెప్ప, నిరంతర భక్తుడ నగు నాకీపాటి మాట సాయము చేయు మమ్మా!

15) నీకు దయ యున్న, నా చేత పుణ్య కర్మలు చేయించుము, నీ దయయే నాకు నిధి గదమ్మా!

16) అప వర్గముగాని, మోక్షముగాని నాకక్కరలేదు, నీ పాద పద్మ భక్తియే చాలు, అదీయిడవా! నేనేమి చేయగలనమ్మా?

17) నామీద కోపం లేకుండా, నేను చేయు పనులన్నీ, సక్రమ మార్గమున నడిపించి, నన్ను రక్షింపుము.

18) మంచి కీర్తికి నీవే మూలము గదమ్మా నాకు శాంతితో పరిపూర్ణారోగ్యమూ, భాగ్యమూ, కూర్చుమమ్మా?

19) సృష్టిలో గల సర్వమూ నీ స్వరూపమే గదా! అందులో నేనొకడను గదమ్మా!

20) పాపమును బాపగా గంగాజలానివి, కల్పవృక్షానివీ నీవే గదా!

21) శరణార్థుల సందర రక్షించగల శక్తి గలిగిన శ్రీ మహాలక్ష్మీవి నీవే గదా!

22) సంసారాగ్నికి మారణహోమము నీవే ! హరి పత్నీ
(శ్రీ అష్టలక్ష్మీ ! నన్ననుగ్రహింపుము.

23) ముని మానస హంసవో ! మా ఆపదల బాపవచ్చిన
(శ్రీమహాలక్ష్మీ నీ వెవరవో చెప్పమ్మా !

24) మెరపుకు శాంతినిచ్చిన నీవు యెవరని తిన్నేది తల్లీ ! నాకు
సిరులిడ వచ్చిన అష్టలక్ష్మీదేవివే అందును.

25) హరి నిన్ను మనసార ప్రేమించి, తన వక్షమున నిల్పు
కొని నిరంతరానందము మా కందించెనమ్మా !

26) తామస మేఘాలకు శరత్కాలమువు, మహా సంపదలకు
ఉపోఘాతానివి, నాకు సర్వవేళలా శరణుగా ఉండుమమ్మా !

సర్వం హనుమదర్పణమస్తు

24. నిర్వేద స్తబ్ధ కము

1) కరణము, కరణమగు నీ పాదయుగము నిర్వేదము లేకుండా నన్ను రక్షించుగాక !

2) నీ పాదాలు కొలువలేక ఎన్నో తప్పులు చేశాను. అట్టి పాపాత్ముని రక్షించవమ్మా శ్రీ మహాలక్ష్మీ !

3) ఇంద్రియాలకు వశుడనై చేయరాని పాపాలు చేశాను. నా బ్రతుకుకు పరమార్థము చూపుమమ్మా!

4) మూర్ఖుడను, దుర్మార్గుడను, పాపుడను, నన్ను నీవేరీతి రక్షిస్తావో !

5) నేను దుర్మార్గుల యిండ్లకు తిరుగుట వలన నా కాళ్ళు నొప్పులు పట్టాయి, అందువలన నాకు నీవే రక్ష.

6) చచ్చి చచ్చి అందర దగ్గరకూ నేగి విసిగి వేసారిపోయిన నన్ననుగ్రహించి రక్షింపుము,

7) భార్యా పిల్లల విడిచి, నినుగొల్చి ఎందరెందరై శ్వర్యమును చేకొన్నారో! నన్ను వాచివలె అనుగ్రహించుము.

8) సభలలో మెప్పు, గొప్పకులంలో పుట్టువు, నిన్ను గొల్వని నా కివన్నీ ఎందుకమ్మా ?

9) చెడు చోటలకెల్లా తిరిగాను, ఎన్నో దీనవాక్యము లాడాను. నిన్ను గొలుచుటకు యిప్పుడు వచ్చాను రక్షించు తల్లీ!

10) సరకయాతనలు, నానాకష్టాలు అనుభవించాను. యిప్పుడు నీ పాదపద్మాలు గొలిచి సుఖమందనిమ్మా !

11) నిర్వేదముతో యిన్నినాళ్ళూ గడిపాను, యిప్పుడైనా నీవు కరుణించుమమ్మా అప్తక్షి జేవీ !

12) తల్లీ ! నిర్విణ్ణుడనగు నాపై దయ దలచి, నీ చల్లని కరుణామృతాన్ని కురిపించుమమ్మా !

సర్వం హనుమదర్పణమస్తు

25. శరణాగతి స్తబకము

1) దురితములు పారద్రోలి, నీ పర కరుణారసమునిడి శ్రీ మహాలక్ష్మీ! మాకు సర్వ సంపదలిడుమమ్మా !

2) దుర్విషయములపై పర్విడు నా మనస్సు నీ పద పద్మా రాధనపై మరల అనుగ్రహింపుమమ్మా !

3) మంచి, చెడ్డలెరుగక, వెళ్ళిన నా మార్గాన్ని మళ్ళించి, తక్షణమే నన్ను రక్షింపుమమ్మా !

4) నీవే అని నీ పాదములపై బడిన నీ బిడ్డని నన్ను ఏమి చేసినా నీదే భారమమ్మా!

5) వేదాలూ, శాస్త్రాలూ, పిచ్చిమాటలు కావేని, వేదశాస్త్ర స్వరూపిణివగు నీ పాదాలే నమ్మినానమ్మా !

6) గీతోపదేశ మెరుగని పాతకుడను, నన్ను నువ్వే పాలించి రక్షింపవలెనమ్మా !

7) భక్తి, జ్ఞానము లేనివాడనగు నాపై నీవేరీతిగా దయ తలతువో అమ్మా !

8) నా మాటలు, తిక్త మాయము వంటివి, ఏనా నీవు నాపై కనికరించి నాపై దయజూపురమ్మా ! అమ్మా!

9) దీనుడను, పనికిమాలినవాడిని, నన్ను నీ పుత్రుని చేపట్టి రక్షించు తల్లీ!

10) నన్ను మంచి కులములో పుట్టించి, భార్యా బిడ్డల నిచ్చావు, వారిని పోషింప సిరులనుగ్రహించు తల్లీ!

11) నిన్ను వేయి పద్యాలతో స్తోత్రం చేశాను. నీ భర్త నన్నే మెచ్చి వేయి యిస్తాడమ్మా !

12) యీ నా గ్రంథాన్ని పనికిమాలిన వారు మెచ్చనిచో ఏమాను ? కోకిలానము వియోగులకు బాధయిడినా సమస్తమైన వారికందరకూ ఆనందమే కూర్చును తల్లీ !

13) స్వస్త్రవగు నీ కృతి, మంచి స్తబకములతో గూడి, ఆనందముతో పదిది క్కులకూ అలుముకొనును.

14) నా పద్యములివి పండితామోదములు, నీ పాద పద్మా రాధనలు గొనుము తల్లీ !

15) నా పద్యములాలించిన నీ పతి నీతో కూడా నాకు సర భాగ్యాలిచ్చి ఆశీర్వాదించునట్లు చేయుమమ్మా !

16) అమృత కల్ప సూక్తమగు యీ నీస్తవమును ఎ వినునో, చదువునో, వ్రాయునో, వారి కేది కావలసిన అవి త నీ కటాక్షంతో లభ్యమగునమ్మా !

17) మంచి మనసుతో ఎవరు దీనిని యీ "అష్టలక్ష్మీ ప్రస" కావ్యాన్ని చదువుదురో వారి యింట శ్రీ మహాలక్ష్మీ నాట చేయును.

18) ఆశ్రేయగోత్రుడు శ్రీ వేంకటాధ్వరి దీనిని రచించె తెలుగు తాత్పర్యము-గాన కవితా విశారద ! కవి మత్తేభ ! శ ధిక గ్రంథకర్త "శాంతిశ్రీ" తాత్పర్య వి వ్రాసెను.

శ్రీ అష్టలక్ష్మీ దేవైవైనమః

సర్వం హనుమదర్పణమస్తు

మావద్ద లభించు ఇతర పుస్తకములు

హనుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు

రాధాకృష్ణ

కంఠాభరణము

కోకిల

విప్రనారాయణ

కందుకూరి వీరేశలింగం   నీతికథామంజరి

కాంతిశ్రీ పొత్తకవి   అష్టలక్ష్మీ ప్రసన్నం

పరవస్తు చిన్నయసూరి,
కందుకూరి వీరేశలింగం } సంపూర్ణ నీతిచంద్రిక

రా

రాహిణి పబ్లికేషన్స్

మెయిన్ రోడ్ రాజమండ్రి-533/01